

SBÍRKA ZÁKONŮ

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 8

Rozeslána dne 19. ledna 2001

Cena Kč 10,80

O B S A H:

25. Vyhláška Ministerstva dopravy a spojů o pravidlech bezpečnosti práce na námořní obchodní lodi

Opatření ústředních orgánů

4. Oznámení Ministerstva financí o vydání opatření, kterým se upravuje obsah účetní závěrky pro podnikatele

5. Oznámení Ministerstva práce a sociálních věcí o uložení kolektivních smluv vyššího stupně

Sdělení Ministerstva vnitra o opravě tiskových chyb v nálezů Ústavního soudu č. 80/2000 Sb. a v nálezů Ústavního soudu č. 96/2000 Sb.

25

VYHLÁŠKA

Ministerstva dopravy a spojů

ze dne 14. prosince 2000

o pravidlech bezpečnosti práce na námořní obchodní lodi

Ministerstvo dopravy a spojů stanoví podle § 85 odst. 1 zákona č. 61/2000 Sb., o námořní plavbě, k provedení § 33 odst. 1 písm. m) zákona č. 61/2000 Sb., o námořní plavbě:

§ 1

Obecná ustanovení

(1) Tato vyhláška stanoví pravidla bezpečnosti práce (dále jen „pravidla“) na námořní obchodní lodi (dále jen „loď“).

(2) Pravidla jsou určena pro členy posádky lodě, kteří se účastní námořní plavby na lodi, bez ohledu na jejich funkci nebo zařazení.

(3) Pro účely této vyhlášky se rozumí

- a) způsobilou osobou osoba, která je pro výkon příslušné činnosti na lodi odborně způsobilá,
- b) oprávněnou osobou osoba, která je k výkonu příslušné činnosti na lodi pověřena velitelem lodě nebo právnickou osobou, která je členem mezinárodní asociace klasifikačních společností.

(3) Na lodi se musí nacházet nejméně pět výtisků pravidel, a to po jednom výtisku u velitele lodě, prvního palubního důstojníka a prvního strojního důstojníka; další dva výtisky pro účely školení musí být uloženy na místě stanoveném velitelem lodě. Členu posádky lodě musí být na požádání umožněn přístup k výtisku pravidel.

(4) Člen posádky lodě musí být seznamován s pravidly formou periodických školení a instrukcí a je povinen osvojit si pravidla tak, aby jeho znalost pravidel odpovídala funkci, kterou vykonává na lodi.

(5) Ověřování znalosti pravidel u velitele lodě, prvního palubního důstojníka a prvního strojního důstojníka se provádí před nejméně čtyřčlennou zkušební komisí Námořního úřadu. Ověřování znalosti pravidel ostatních členů posádky lodě se provádí před tříčlennou zkušební komisí jmenovanou velitelem lodě. Znalosti pravidel člena posádky lodě se ověřují pravidelně nejméně každé dva roky. Prokáže-li člen posádky lodě dostatečnou znalost pravidel, vydá zkušební komise osvědčení o úspěšném ověření znalosti pravidel.

(6) Převážovaná osoba musí být v rozsahu odpovídajícím její účasti na námořní plavbě na lodi seznámena s pravidly formou školení před vyplutím lodě z přístavu nebo před započatím prací na lodi.

(7) Pravidla mohou být porušena pouze tehdy, je-li loď v nouzi, nebo při pracích spojených se záchranou třešníků; v takovém případě se členové posádky lodě řídí pokyny vedoucího záchraných operací.

§ 2

(1) Mezní hodnoty pracovní doby na lodi pro zajištění bezpečnosti práce členů posádky lodě musí být dodržovány takto:

a) maximální pracovní doba

- 1. 14 hodin během jakéhokoli 24hodinového období, a
 - 2. 72 hodin během jakéhokoli sedmidenního období;
- nebo

b) minimální doba odpočinku, která nesmí být kratší než

- 1. 10 hodin během jakéhokoli 24hodinového období, a
- 2. 77 hodin během jakéhokoli sedmidenního období.

(2) Doba odpočinku může být rozdělena do maximálně dvou částí, z nichž jedna bude dlouhá alespoň 6 hodin, a interval mezi po sobě jdoucími dobami odpočinku nesmí překročit 14 hodin.

§ 3

(1) Každé bezpečnostní riziko přepravované osoby nebo člena posádky lodě (dále jen „osoba“) pracujících na lodi musí být odpovědným vedoucím zaměstnancem náležitě posouzeno a odstraněno nebo sníženo na nejnížší možnou míru.

(2) Člen posádky lodě musí před započatím prací s novým zařízením pečlivě prostudovat návody k jeho obsluze.

(3) Osoba provádějící kteroukoli činnost na lodi ji musí provádět účelně a bezpečně, i když veškeré podrobnosti každého nezbytného úkonu nejsou výslovně uvedeny v pravidlech. Tato činnost musí být prováděna způsobem nevystavujícím jinou osobu ohrožení.

(4) Stroje a strojní zařízení je nutno používat pouze k účelu, pro který jsou určeny, a v souladu s návodem výrobce. Při existenci rizika ohrožujícího bezpečnost musí být postupováno s nejvyšší opatrností.

(5) Nikdo nesmí odpojit, odstranit nebo poškodit kterékoli bezpečnostní zařízení, aniž by k tomu byl řádně zmocněn.

(6) Nepovolaným osobám je vstup do služebních prostor lodě zakázán.

(7) Přepřavovaná osoba, která není na práci na lodi přímo zúčastněna, musí z důvodu vlastní bezpečnosti sledovat, jaká činnost se na lodi provádí.

§ 4

(1) Osoba, která zjistí jakoukoliv poruchu nebo nedostatek na lodi, musí tuto skutečnost okamžitě nahlásit důstojníkovi strážní služby, který provede nezbytná bezpečnostní opatření.

(2) Člen posádky lodě musí mít k dispozici vhodné osobní ochranné pracovní prostředky, v souladu s touto vyhláškou je používat a po skončení práce je uložit na určené místo.

(3) Na vhodných místech na palubě, ve strojovně a v kuchyni musí být umístěny lékárníčky vybavené materiálem pro poskytnutí první pomoci. Vybavení lékárníček musí být pravidelně kontrolováno držitelem průkazu rozšířené první pomoci a podle potřeby doplňováno.

§ 5

Zdraví a hygiena

Osoba, která se účastní námořní plavby na lodi, je povinna při kterékoli činnosti na lodi dbát na své zdraví a dodržovat dostatečnou úroveň čistoty a hygieny a pravidla, která jsou uvedena v příloze č. 1.

§ 6

Protipožární opatření

Osoba, která se účastní námořní plavby na lodi, je povinna při kterékoli činnosti na lodi předcházet vzniku požárů a dodržovat pravidla, která jsou uvedena v příloze č. 2. Velitelem lodě pověřený důstojník, odpovědný za určitou akci, může rozhodnout o jiném použití speciálních ochranných oděvů a pomůcek.

§ 7

Osobní ochranné pracovní prostředky

Člen posádky lodě musí mít k dispozici vhodné osobní ochranné pracovní prostředky. Osobní ochranné pracovní prostředky musí člen posádky lodě používat v souladu s pravidly, která jsou uvedena v příloze č. 3.

§ 8

Vstup na loď a pohyb na palubě lodě

Vstup na loď a pohyb na palubě lodě se řídí pravidly, která jsou uvedena v příloze č. 4.

§ 9

Vstup do uzavřených nebo jinak nebezpečných prostorů

Vstup do uzavřených nebo jinak nebezpečných prostorů se řídí pravidly, která jsou uvedena v příloze č. 5.

§ 10

Ruční zvedání břemen a práce s náradím a materiály

Osoba, která se účastní námořní plavby na lodi, je povinna při ručním zvedání břemen a práci s náradím a materiály dodržovat pravidla uvedená v příloze č. 6.

§ 11

Svářečské práce

Svářečské práce musí být vykonávány v souladu s pravidly uvedenými v příloze č. 7.

§ 12

Natěračské práce, práce ve výškách, za bokem lodě a se záchrannými čluny

Natěračské práce, práce ve výškách, za bokem lodě a se záchrannými čluny musí být vykonávány v souladu s pravidly uvedenými v příloze č. 8.

§ 13

Kotevní a uvazovací úkony a vlečení lodě

Kotevní a uvazovací úkony a vlečení lodě musí být vykonávány v souladu s pravidly uvedenými v příloze č. 9.

§ 14

Práce se zvedacím zařízením, s kryty a v nákladových prostorech lodě

Práce se zvedacím zařízením, s kryty a v nákladových prostorech lodě musí být vykonávány v souladu s pravidly uvedenými v příloze č. 10.

§ 15

Práce ve strojovně

Práce ve strojovně musí být vykonávány v souladu s pravidly uvedenými v příloze č. 11.

§ 16

Obsluha rádiového a elektronického zařízení

Rádiové a elektronické zařízení musí být obsluhováno v souladu s pravidly uvedenými v příloze č. 12.

§ 17

Práce v kuchyni a manipulace s potravinami

Práce v kuchyni a manipulace s potravinami musí být vykonávány v souladu s pravidly uvedenými v příloze č. 13.

§ 18

Práce v lodní prádelně

Práce v lodní prádelně musí být vykonávány v souladu s pravidly uvedenými v příloze č. 14.

§ 19

Práce na lodích pro kusový náklad a přeprava kontejnerů

Práce na lodích pro kusový náklad a přeprava kontejnerů musí být vykonávány v souladu s pravidly uvedenými v příloze č. 15.

§ 20

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. února 2001.

Ministr:

Ing. Schling v. r.

UPOZORNĚNÍ ODBĚRATELŮM

Přílohy č. 1 až 15 k vyhlášce Ministerstva dopravy a spojů č. 25/2001 Sb., o pravidlech bezpečnosti práce na námořní obchodní lodi, se vyhláší v samostatné příloze této částky vydávané současně (str. 281 – 344).

Redakce

OPATŘENÍ ÚSTŘEDNÍCH ORGÁNŮ**4**

Ministerstvo financí

vydalo podle § 4 odst. 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, opatření čj. 281/119 365/2000 ze dne 28. prosince 2000, kterým se upravuje obsah účetní závěrky pro podnikatele.

Opatření nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Opatření bude uveřejněno ve Finančním zpravodaji. Do doby uveřejnění lze do opatření nahlédnout na Ministerstvu financí, Lazarská 7, Praha 1.

5

Ministerstvo práce a sociálních věcí

oznamuje, že v souladu s § 9 odst. 1 zákona č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, v platném znění, byly u něj uloženy od 1. 12. 2000 do 31. 12. 2000 tyto kolektivní smlouvy vyššího stupně:

1. Dodatek č. 1 ke kolektivní smlouvě vyššího stupně (ze dne 4. 12. 1998 na období od 1. 1. 1999 do 31. 12. 2000) uzavřený
mezi
Odborovým svazem UNIONS
a
Českou plynárenskou unií.
2. Kolektivní smlouva vyššího stupně (ze dne 10. 11. 2000 na období od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2002) uzavřená
mezi
Odborovým svazem UNIONS
a
Českou plynárenskou unií.
3. Kolektivní smlouva vyššího stupně uzavřená na léta 2001 – 2002 (ze dne 30. 11. 2000)
mezi
Odborovým svazem zaměstnanců sklářského, keramického, bižuterního průmyslu a porcelánu
a
Asociací sklářského a keramického průmyslu ČR.
4. Kolektivní smlouva vyššího stupně uzavřená na léta 2001 – 2005 (ze dne 4. 12. 2000)
mezi
Odborovým svazem zaměstnanců sklářského, keramického, bižuterního průmyslu a porcelánu
a
Svazem výrobců bižuterie.
5. Kolektivní smlouva vyššího stupně (ze dne 30. 11. 2000, část A uzavřená na období od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2005, část B uzavřená na období od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2001) uzavřená
mezi
Odborovým svazem pracovníků dřevozpracujících odvětví, lesního a vodního hospodářství v České republice
a
Svazem průmyslu papíru a celulózy.

6. Kolektivní smlouva vyššího stupně (ze dne 15. 12. 2000 uzavřená na období od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2003) mezi
Odborovým svazem pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu
a
Zaměstnavatelským svazem důlního a naftového průmyslu – Společenstvo těžařů ČR.
7. Kolektivní smlouva vyššího stupně na rok 2001 (ze dne 20. 12. 2000) uzavřená mezi
Odborovým svazem chemie České republiky
a
Svazem chemického průmyslu České republiky.
8. Kolektivní smlouva vyššího stupně na rok 2001 pro odvětví textilního, oděvního a kožedělného průmyslu (ze dne 15. 12. 2000) uzavřená mezi
Odborovým svazem pracovníků textilního, oděvního a kožedělného průmyslu Čech a Moravy
a
Asociací textilního, oděvního a kožedělného průmyslu.
9. Kolektivní smlouva vyššího stupně na období od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2003 (ze dne 20. 12. 2000) uzavřená mezi
Odborovým svazem pracovníků obchodu
a
Svazem obchodu České republiky.

SDĚLENÍ
Ministerstva vnitra
o opravě tiskových chyb

v nálezu Ústavního soudu č. 80/2000 Sb. ze dne 15. března 2000 ve věci návrhu na zrušení části některých ustanovení zákona č. 95/1999 Sb., o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby a o změně zákona č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, a v nálezu Ústavního soudu č. 96/2000 Sb. ze dne 22. března 2000 ve věci návrhu na zrušení § 139 písm. c) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

1. V nálezu Ústavního soudu č. 80/2000 Sb. v části III. odůvodnění na straně 1375 v posledním odstavci v pátém řádku shora mají místo slov „Pl. ÚS 23/93“ správně být slova „Pl. ÚS 29/93“.

2. V nálezu Ústavního soudu č. 96/2000 Sb. v části I. odůvodnění na straně 1494 ve druhém odstavci v prvním řádku mají místo slov „§ 250 odst. 1 občanského soudního řádu“ správně být slova „§ 250 odst. 2 občanského soudního řádu“ a v posledním řádku mají místo slov „§ 250 odst. 3 o. s. ř.“ správně být slova „§ 250d odst. 3 o. s. ř.“;

v části IV. odůvodnění na straně 1496 ve druhém odstavci v prvním řádku mají místo slov „sousední pozemek a stavby na nich“ správně být slova „sousední pozemky a stavby na nich“.

UPOZORNĚNÍ ODBĚRATELŮM

Vydavatelství Sbírky zákonů Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., připravuje na únor 2001 vydání novely vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 1/1998 Sb., kterou se stanoví požadavky na jakost, postup při přípravě, zkoušení, uchovávání a dávkování léčiv (Český lékopis 1997), ve znění vyhlášky č. 296/1999 Sb.

Připravovaná novela bude mít rozsah 936 tiskových stran a prodejní cena za jeden výtisk kompletní částky bude činit 829,- Kč včetně 5 % DPH, balného a poštovního. Tato částka nebude pro svůj velký rozsah zahrnuta do řádného předplatného.

V případě, že máte o výše uvedenou již druhou novelu vyhlášky zájem, nebo jste si zakoupili původní vyhlášku č. 1/1998 Sb., ve znění vyhlášky č. 296/1999 Sb., anebo si chcete zajistit stránkově kompletní ročník 2001, zašlete na adresu Moraviapress, a. s., Břeclav, U Póny 3061, 690 02 Břeclav, tel. 0627/305 195, fax 0627/321 417, závaznou objednávku s následujícími údaji: název firmy, příjmení, jméno, titul objednatele, adresa, IČO, případně rodné číslo, počet kusů, bankovní spojení a číslo účtu, telefon. Stejným způsobem si můžete objednat kompletní Český lékopis, tzn. vyhlášku Ministerstva zdravotnictví č. 1/1998 Sb., vyhlášku č. 296/1999 Sb. a připravovanou již druhou novelu.

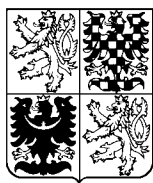
Na základě závazné objednávky obdržíte zálohovou fakturu. Daňový doklad Vám zašleme spolu s dodávkou příslušné částky. Volný prodej bude zajištěn pouze v omezeném množství do vyčerpání zásob. Zašlete nám proto Vaši objednávku, pokud možno, co nejdříve.

Moraviapress, a. s., Břeclav
distributor Sbírky zákonů

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon (02) 792 70 11, fax (02) 795 26 03 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: (02) 614 32341 a 614 33502, fax (02) 614 33502 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon 0627/305 161, fax: 0627/321 417. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel./fax: 00421 7 525 46 28, 525 45 59. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2001 činí 3000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** celoroční předplatné i objednávky jednotlivých částek – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 0627/305 179, 305 153, fax: 0627/321 417. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Benešov:** HAAGER – Potřeby školní a kancelářské, Masarykovo nám. 101; **Bohumín:** ŽDB, a. s., technická knihovna, Bezručova 300; **Brno:** Vyšehrad, s. r. o., Kapucínské nám. 11, Knihkupectví M. Ženíška, Květinářská 1, M.C.DES, Cejl 76, SEVT, a. s., Česká 14; **České Budějovice:** PROSPEKTRUM, Kněžská 18, SEVT, a. s., Česká 3; **Hradec Králové:** TECHNOR, Hořická 405; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, Klatovy 169/I.; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Most:** Knihkupectví Šeříková, Ilona Růžičková, Šeříková 529/1057; **Napajedla:** Ing. Miroslav Kuččík, Svatoplukova 1282; **Olomouc:** BONUM, Ostružnická 10, Týcho, Ostružnická 3; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Nádražní 29; **Pardubice:** LEJHANEK, s. r. o., Sladkovského 414, PROSPEKTRUM, nám. Republiky 1400 (objekt GRAND); **Plzeň:** ADMINA, Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5; **Praha 1:** Dům učebnic a knih Černá Labuť, Na Poříčí 25, FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, KANT CZ, s. r. o., Hybernská 5, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, Moraviapress, a. s., Na Florenci 7-9, tel.: 02/232 07 66, PROSPEKTRUM, Na Poříčí 7; **Praha 2:** ANAG – sdružení, Ing. Jiří Vítek, nám. Míru 9, Národní dům; **NEWSLETTER PRAHA,** Šafaříkova 11; **Praha 4:** PROSPEKTRUM, Nákupní centrum Budějovická, Olbrachtova 64, SEVT, a. s., Jihlavská 405; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60; **Praha 10:** Abonentní tiskový servis, Hájek 40, Uhřetěves, BMSS START, areál VÚ JAWA, V Korytech 20; **Prerov:** Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22; **Šumperk:** Knihkupectví D-G, Hlavní tř. 23; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Budějovická 928; **Teplíc:** L + N knihkupectví, Kapelní 4; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** Severočeská distribuční, s. r. o., Havířská 327, tel.: 047/560 38 66, fax: 047/560 38 77; **Zábřeh:** Knihkupectví PATKA, Žižkova 45; **Zatec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. číslo 0627/305 168. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.

Ročník 2001

SBÍRKA ZÁKONŮ

ČESKÁ REPUBLIKA

Příloha částky 8

Rozeslána dne 19. ledna 2001

Cena Kč 55,20

O B S A H:

Přílohy k vyhlášce Ministerstva dopravy a spojů č. 25/2001 Sb., o pravidlech bezpečnosti práce na námořní obchodní lodi

PRAVIDLA ZDRAVÍ A HYGIENY**Část 1**

- a) Otevřená poranění a oděrky musí být okamžitě očištěny a poskytnuta první pomoc podle potřeby.
- b) Očkování musí být udržováno v platnosti podle požadavků cílové zeměpisné oblasti.
- c) Na lodi směřující do malarických oblastí musí být členům posádky preventivně podávány léčivé přípravky, tj. antimalarika, která za tímto účelem jsou předepsána příslušným ošetřujícím lékařem, a to v dávkách jím stanovených. Odborně způsobilým lékařem za účelem zhodnocení aktuálního epidemiologického stavu v dané tropické oblasti je lékař určený Námořním úřadem dle § 48 odst. 2 zákona č. 61/2000 Sb. Účinná profylaxe se mění podle zeměpisné oblasti v závislosti na odolnosti původce onemocnění.
- d) Olej musí být z pokožky pečlivě smyt, nikoli však organickými rozpouštědly. Pracovní oděv se musí udržovat v čistotě a dle potřeby prát. Do kapes se nesmí dávat hadry znečištěné olejem.
- e) Při práci s kůží, srstí, kostmi, rohy, kopyty nebo jinými částmi zvířat je třeba z důvodu prevence onemocnění antraxem pracovat s nimi v bezpečném prostředí a důsledně používat osobní ochranné pomůcky. Pokud se prokáže kontaminace zvířecích produktů sporami antraxu, je třeba zajistit jejich likvidaci spálením a provést dezinfekci sporicidními přípravky na bázi aldehydů perosloučenin z chloru.
- f) S hlodavci a s ostatními potenciálními přenašeči infekcí se nesmí manipulovat bez rukavic.
- g) Případné vystavení se vlivu nebo přímý kontakt s toxickými chemickými látkami a přípravky musí být okamžitě hlášeno a přijata nápravná opatření.
- h) Při práci se syntetickými čistidly nebo detergenty se musí používat rukavic z PVC nebo gumotextilu.
- i) Při práci s chemickými žíravými a zdraví škodlivými látkami je nutné dodržovat pracovní postupy tak, aby bylo minimalizováno nebezpečí poškození zdraví.

Část 2

- a) Při práci v prostředí s vysokou vlhkostí a teplotou musí být zaměstnanci zajištěno dostatečné množství ochranných nápojů, odpovídající ztrátě tekutin potem a dýcháním. Ochranné nápoje se dále poskytují při práci v prostředí s teplotou 5 °C a nižší. Ochranné nápoje musí být zdravotně nezávadné, musí mít vhodné chuťové vlastnosti a teplotu, nesmí obsahovat víc než 6,5 hmotnostních procent cukru a množství alkoholu nesmí překročit jedno hmotnostní procento.
- b) Při práci podle písmene a) je nezbytné konzumovat zvýšené množství soli, zejména užíváním dvou solných tablet 4x denně, užíváním čajové lžičky kuchyňské soli rozpuštěné ve sklenici vody každé ráno a večer nebo přidáním odpovídajícího množství soli do konzumované potravy.
- c) Zejména v tropických oblastech je třeba se v nejvyšší možné míře vyhýbat pobytu na přímém slunci, především v nejteplejších částech dne. Na ostrém slunci je možné pracovat pouze v oděvu chránícím hlavu i tělo bez ohledu na stupeň aklimatizace.
- d) Práce konané v horkých a vlhkých podmínkách, chladu nebo práce, při kterých jsou používány osobní ochranné prostředky k ochraně dýchacího ústrojí, musí být přerušovány přestávkami a zaměstnancům musí být umožněn pobyt ve vhodných odpočinkových prostorách. Pracoviště s nedostatečným přirozeným větráním musí mít zajištěno vyhovující nucené větrání.
- e) Čerstvé ovoce a zelenina musí být před konzumací pečlivě omyty v roztoku pitné vody s hypermanganem.
- f) Do prostoru, v němž se vyskytuje prach azbestu, je možné vstupovat jen s osobním ochranným prostředkem k ochraně dýchacího ústrojí.

Část 3 – Udržování lodních interiérů

- a) Všechny neobvyklé následky opotřebení lodě a jejího příslušenství musí být odstraněny ihned po jejich zjištění.
- b) Jestliže během cesty dojde k uvolnění nebo poškození panelů, krytů nebo izolací obsahujících azbest, musí být opravy poškozených částí obsahujících vlákna azbestu zabezpečeny účinnými prostředky zamezujícími dalšímu uvolňování azbestu. Tyto opravy mohou provádět pouze určené pracovníci, kteří byli seznámeni

s podmínkami práce s azbestem a vybavení vhodnými ochrannými pracovními prostředky včetně způsobu ukládání a likvidace azbestového prachu a použitých ochranných pracovních prostředků.

- c) Přerušované osvětlení signalizující závadu na vedení nebo patičích, která může způsobit zasažení elektrickým proudem nebo požár, musí být oprávněnou osobou ihned prohlédnuto a závady odstraněny. Chybějící žárovky musí být ihned doplněny.
- d) Instrukční štítky, upozornění a provozní indikační přístroje musí být čitelné a udržovány v čistotě.
- e) Těžké předměty včetně nábytku musí být bezpečně zajištěny proti pohybům lodě nebo nežádoucímu samovolnému přemístění.
- f) Dveře musí být náležitě zajištěny a nesmí se volně pohybovat.
- g) S odpady musí být zacházeno tak, aby nemohly představovat riziko požáru, způsobit uklouznutí nebo být zdrojem jiného nebezpečí.
- h) Při provádění jakéhokoliv úkolu je třeba mít na zřeteli, že mohou být ohroženy další osoby. Nebezpečné předměty jako žiletky nebo hořící nedopalky musí být likvidovány bezpečným způsobem.

Část 4 – Zdraví nebezpečné látky

- a) Zdraví nebezpečnými látkami jsou nejen látky opatřené výstražnými nálepkami v souladu s předpisem IMDG (na nebezpečných nákladech nebo v lodních skladech), ale také celá škála prachů, kouřů, výtrusů z hub a rostlin nebo látek vzniklých při pracích na palubě lodě, zejména látky ohrožující zdraví vdechnutím.
- b) Při práci se zdraví nebezpečnými látkami nebo v jejich blízkosti musí být všechna rizika z této práce plynoucí řádně vyhodnocena a přijata přiměřená opatření k jejich odstranění nebo omezení na minimum. Součástí vyhodnocení musí být přihlédnutí ke všem nezbytným preventivním opatřením pro posádku lodě a další osoby (např. přístavní dělníky a osoby provádějící údržbu nebo opravy lodě v přístavu).
- c) Posádka lodě musí být školená a cvičena, aby rozuměla a znala rizika spojená s prací se zdraví nebezpečnými látkami, opatření, která musí být přijata, a uměla správně vyhodnotit možné následky monitorovaného nebezpečí, kterému je vystavena.
- d) Vyhodnocení rizik musí být provedeno s přihlédnutím ke druhu, koncentraci, formě a možnému škodlivému účinku nebezpečné látky, včetně jejich škodlivých produktů, pravděpodobnosti ohrožení při ruční manipulaci s nebezpečnou látkou a počtu přepravovaných osob a členů posádky lodě, které mohou přijít do kontaktu s nebezpečnou látkou. Rizika musí být zvažována zvlášť pro každé místo na lodi. Každé riziko musí být vyhodnoceno individuálně.
- e) Rizika se pro účely této vyhlášky dělí takto:
 - 1. nevýznamná – nejsou nutná žádná další opatření, pokud se podmínky nezmění,
 - 2. významná – nutná okamžitá a dlouhodobá opatření,
 - 3. v současné době pod kontrolou – opatření jsou nutná k udržení kontroly nebo jejímu zesílení, jestliže by mělo riziko později vzrůst,
 - 4. neurčitá nebo neznámá – stupeň vystavení nebo rizika z vystavení musí být stanoven v případě potřeby za pomoci přízvaného experta; do té doby je vyžadována opatrnost.
- f) U lodních zásob se při stanovení rizika musí vycházet z instrukcí výrobce a popisu zboží.
- g) Jestliže dojde ke změně podmínek v důsledku podstatné změny okolností, za nichž byla míra rizika stanovena, musí být provedeno nové vyhodnocení rizik.
- h) Pro zvláštní nebezpečné látky (azbestový prach, nebezpečný plyn, nebezpečné látky vyskytující se při práci v uzavřeném nebo stísněném prostoru) je nutné uplatňovat specifická opatření s ohledem na jejich vlastnosti.

Část 5 – Azbestový prach

- a) Musí být stanovena a viditelně označena místa na lodi, o kterých je známo nebo se předpokládá, že se v nich nachází azbest. Členové posádky lodě pravidelně pracující v blízkosti azbestu nebo na místech pravděpodobně azbest obsahujících musí být upozorněni na zvýšenou opatrnost.
- b) Člen posádky lodě musí hlásit jakékoliv zhoršení nebo změnu stavu místa na lodi, o kterém je známo nebo se předpokládá, že se v něm nachází azbest, zejména praskliny nebo drobení azbestu.

- c) Kde je to prakticky proveditelné, musí být azbest odstraněn.¹⁾ Odstranění musí být prováděno v přístavu osobou specializovanou na odstraňování azbestu.
- d) Jestliže je nezbytné během plavby provádět havarijní opravy, při nichž dochází k produkování azbestového prachu, musí být dodržována přísná ochranná opatření, včetně použití odpovídajícího ochranného oděvu a respiračních pomůcek.

¹⁾ Zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.

PROTIPOŽÁRNÍ PRAVIDLA

Část 1

- a) Spreje a prázdné nádoby od sprejů nesmí být používány nebo umístovány blízko otevřeného ohně nebo jiných tepelných zdrojů.
- b) Prázdné nádoby od sprejů musí být likvidovány bezpečným způsobem.

Část 2 – Kouření

- a) Kouření na lodi mimo vyhrazené prostory je zakázáno.
- b) Místa na lodi, kde je povoleno kouření, musí být vybavena popelníky nebo jinými vhodnými nádobami. Hořící nebo doutnající předměty, neuhášené nedopalky a zápalky nesmí být vyhazovány za bok lodě. Hořící nedopalky musí být likvidovány bezpečným způsobem.
- c) Ve všech částech lodě, kde je kouření zakázáno, musí být umístěna nápadná výstražná upozornění o tomto opatření.
- d) Kouření na lůžku je zakázáno.

Část 3 – Elektrické a jiné vybavení

- a) Neoprávněné osoby nesmí manipulovat s elektrickým zařízením.
- b) Elektrické spotřebiče ve vlastnictví členů posádky lodě nebo osob přepravovaných na lodi se smí připojovat k lodní síti pouze se souhlasem elektrodůstojníka nebo odpovědného strojního důstojníka.
- c) Závady na zařízeních a rozvodech, které jsou součástí lodního vybavení, musí být okamžitě hlášeny.
- d) Elektrická zařízení musí být bezpečně upevněna, a je-li to proveditelné, napájena přes permanentní konektory.
- e) Ohebné vodiče musí být co nejkratší a uspořádány tak, aby se zabránilo jejich prodření nebo přetržení během provozu.
- f) Neodborně upravované zástrčky, zásuvky a pojistky nesmí být používány.
- g) Obvody nesmí být přetěžovány.
- h) Přenosné elektrické spotřebiče musí být po ukončení používání odpojeny od sítě.
- i) Elektrické ohřívače musí být vybaveny vhodnými ochranami pevně připojenými k ohřívači a tyto ochrany musí být neustále na určených místech. Provizorní zařízení k zavěšování oděvů nad ohřívače a sušení oděvů na ohřívačích nesmí být používána. Sušení oděvů se smí provádět pouze při použití bezpečně konstruovaného zařízení.
- j) Při používání sušáren nebo podobných zařízení nesmí být přeplněním sušicího prostoru zahrazeny ventilační otvory. Všechny kryty a jemná síta patřící k těmto otvorům musí být pravidelně kontrolovány a čištěny.
- k) Přenosná topná tělesa nesmí být umístována na dřevěných podlahách a přepážkách, kobercích a linoleu bez tepelného odizolování ochrannou deskou z nehořlavého materiálu. Přenosná topná tělesa musí být vybavena vhodnými kryty a při umístování těchto těles v kabině nebo na jiných místech musí být tato tělesa umístěna dostatečně daleko od nábytku a dalšího vybavení. Sušení oděvů u těchto těles je zakázáno.
- l) Konstrukce a instalace elektrických ohřívačů na lodích musí vyhovovat instrukcím výrobce.
- m) Přenosná topná tělesa ve vlastnictví členů posádky lodě nebo přepravovaných osob nesmí být na lodi používána bez souhlasu oprávněné osoby.
- n) Na topná tělesa (žárovky) nebo do jejich blízkosti nesmí být umístovány předměty (např. prádlo nebo vlhké oblečení), které by mohly způsobit vznik požáru.

Část 4 – Samovznícení

- a) Znečištěný odpad, hadry, piliny a zaolejované a jiné obdobné materiály se nesmí zanechávat volně ležící. Tyto materiály se musí bezpečně skladovat do doby, než mohou být bezpečně zlikvidovány.
- b) Materiály v lodních skladech, prádlo, přikrývky a další nasákové látky musí být bezpečně uloženy v místnostech s vhodnou ventilací.
- c) Jestliže materiály podle písmene b) navlhnou, musí být před opětovným uskladněním vysušeny, jestliže nasáknou olejem, musí být vyčištěny a vysušeny nebo zničeny.
- d) Materiály podle písmene b) se nesmí skladovat v blízkosti olejů nebo barev a na parním potrubí nebo blízko něho.

Část 5 – Strojní prostory

- a) Členové posádky lodě musí mít stále na zřeteli opatření proti vzniku požáru. Taková opatření zahrnují zejména udržování čistoty, prevenci palivové a olejové lekáže a odstraňování veškerého hořlavého materiálu z rizikových míst.
- b) Na skladování použitého bavlněného odpadu, čisticích hadrů a podobných materiálů musí být zřízeny kovové kontejnery. Obsah těchto kontejnerů musí být nejméně každý druhý den bezpečně zlikvidován.
- c) V kotelnách nebo strojovnách nesmí být skladováno dřevo, barvy, líc a plechovky s olejem.
- d) Elektrická vedení musí být bezpečně udržována, čistá a suchá. Jmenovitý proud pro vedení a pojistky nesmí být překračován.

Část 6 – Kuchyně

- a) Hořáky a elektrické sporáky musí být po skončení práce ihned vypnuty. Šachty na odvádění kouře, ohniště a další obdobná zařízení musí být stále udržovány v čistotě.
- b) Nesmí docházet k přehřívání tuků a olejů a jejich rozlití. V blízkosti sporáku musí být vždy připraveny prostředky k hašení hořícího tuku nebo oleje.

PRAVIDLA POUŽÍVÁNÍ OSOBNÍCH OCHRANNÝCH PRACOVNÍCH PROSTŘEDKŮ**Část 1**

- a) Velitel lodě je povinen pro členy posádky lodě zajistit vhodné osobní ochranné pracovní prostředky. Ochranný oděv, ochranná přilba, rukavice a vhodná obuv je pracovním oblečením pro většinu prací na lodi, vyjma prací, při nichž dochází ke specifickým rizikům.
- b) Velitelem lodě pověřený důstojník, odpovědný za určitou akci, může rozhodnout o jiném použití speciálních osobních ochranných pracovních prostředků.
- c) Musí být používány pouze fungující kusy ochranných prostředků, které jsou neustále udržovány v náležitém stavu, v čistotě a ze zdravotních důvodů podle potřeby dezinfikovány. U ochranných prostředků musí být bezpečně uloženy instrukce výrobce a v případě potřeby používány před začátkem i během práce.
- d) Odpovědná osoba je povinna kontrolovat stav osobních ochranných pracovních prostředků, zejména před a po použití. Musí zajistit, aby vše bylo vráceno a uloženo na svém místě. Osobní ochranné pracovní prostředky musí být vždy před zahájením práce zkontrolovány i uživatelem.
- e) Ti, od nichž se vyžaduje používání ochranných pracovních prostředků, musí být řádně vycvičeni v jejich používání a informováni o jejich omezeních.
- f) Osobní ochranné pracovní prostředky jsou určeny na
 - 1. ochranu hlavy (ochranná přilba),
 - 2. ochranu sluchu (ušní zátky, protihluková sluchátka),
 - 3. ochranu obličeje a očí (ochranné brýle, obličejové štítky),
 - 4. ochranu dýchacích cest (protiprachové masky, respirátory, dýchací přístroje),
 - 5. ochranu rukou a nohou (rukavice, bezpečnostní obuv),
 - 6. ochranu před pády (bezpečnostní pásy a postroje),
 - 7. ochranu těla (bezpečnostní oděv, bezpečnostní pásy, postroje, zástěry),
 - 8. ochranu před utonutím (záchranné vesty, záchranná kola a plovoucí prostředky).

Část 2 – Ochrana hlavy

- a) Členové posádky lodě jsou povinni nosit ochrannou přilbu při všech pracích prováděných na palubách, v nákladových prostorech, ve dvojitém dně, tancích a kofrdamech, při činnostech ve strojovně vyjma prostoru velínu, dílen a skladů, při poplachové činnosti, překládacích operacích, manipulaci s kryty nákladových prostorů a s překládacím zařízením, při práci s uvazovacím a kotevním zařízením, při práci se čluny, pontony a vory, při upevňování nákladu a jeho kontrole, při práci na výšce a za bokem lodě, na loděnici a v doku a vždy, kdy o tom rozhodne velitel lodě nebo odpovědná osoba.
- b) Skořepina přilby musí být konstruována z jednoho bezešvého kusu tak, aby odolala nárazu. Popruhy a vystýlka přilby musí tvořit kolébku, která drží přilbu na hlavě uživatele. Vrchní popruhy musí napomáhat absorbovat energii úderu. Jsou uspořádány tak, že zajistí vůli asi 25 mm mezi skořepinou a hlavou uživatele. Před nasazením musí být postroj nebo vystýlka přilby řádně upraveny.
- c) Ti, kdo pracují se stroji, kde hrozí riziko zachycení volného oděvu, šperků nebo vlasů strojem, jsou povinni se chránit proti tomuto riziku. Na ochranu dlouhých vlasů musí být použita vlasová síťka nebo bezpečnostní čepice.

Část 3 – Ochrana sluchu

Členové posádky lodě vystavení hluku překračujícímu nejvyšší přípustné hodnoty stanovené zvláštním právním předpisem,¹⁾ musí být vybaveni vhodnými ochrannými pracovními prostředky na ochranu sluchu.

¹⁾ Nařízení vlády č. 502/2000 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.

Část 4 – Ochrana obličeje a očí

- a) Při volbě oční a kombinované oční a obličejové ochrany musí být pečlivě zvážena druh a stupeň nebezpečí, stupeň potřebné ochrany a pohodlí při nošení.
- b) Na zřeteli je nutné mít zejména
 - 1. oslnění infračervenými paprsky u plynového svařování,
 - 2. oslnění ultrafialovými paprsky u elektrického svařování,
 - 3. vystavení vlivu chemikálií,
 - 4. drobné částice a cizí tělesa.

Část 5 – Ochrana dýchacích cest

- a) Jestliže je práce prováděna v podmínkách dráždivého, zdraví nebezpečného prachu, kouře nebo plynu, k ochraně dýchacích cest je nezbytné používat ochranných pomůcek. Jako pomůcka může sloužit buď respirátor, který filtruje vzduch před vdechnutím, nebo dýchací přístroj, který dodává vzduch nebo kyslík z nekontaminovaného zdroje. Správný výběr druhu ochrany dýchacích cest pro danou situaci musí vycházet z druhu nebezpečí, jeho intenzity, požadavků na práci a pracovních podmínek, charakteristik a omezení dostupné pomůcky.
- b) Obličejová část respirátoru a dýchacího přístroje musí být správně upevněna, aby zabránila netěsnosti.
- c) Druhy respirátorů:
 - 1. protiprachové respirátory, které zajišťují ochranu před prachem a aerosoly, nikoli však proti plynům,
 - 2. přetlakové prachové respirátory, obsahující obličejovou část, napojenou trubičkou k bateriovému dmychadlu přenášenému uživatelem, vytváří v obličejové části přetlak, ulehčující dýchání a redukující netěsnosti masky,
 - 3. vložkové respirátory sestávající z celoobličejové nebo poloviční masky připojené k výměnné vložce, obsahující absorbent nebo samostatný filtr, obsahující absorbční materiál; tyto respirátory jsou určeny k ochraně proti relativně netoxickým plynům a výparům s nízkou koncentrací,
 - 4. filtrační respirátory sestávající z celoobličejové masky připojené k absorbentu nebo absorbčnímu materiálu obsaženému ve výměnném filtru přenášeném v závěsu na zádech nebo boku uživatele; tento typ poskytuje podstatnější ochranu než respirátor vložkový.
- d) Zvolený respirátor musí být takového typu, aby poskytl ochranu proti nebezpečí, proti němuž má být použit.
- e) Filtry a vložky používané v respirátorech jsou určeny k zajištění ochrany proti určitým konkrétním prachům a plynům. Filtry a vložky musí být vyměňovány nebo obnovovány v souladu s instrukcemi výrobce.
- f) Respirátory nesmí být nikdy použity pro zajištění ochrany proti ovzduší s úbytkem kyslíku, zejména ve stísněných prostorech, jako jsou tanky, kofrdamy, nádrže dvojitého dna apod., a proti nebezpečným dýmům, plynům nebo výparům. Za takových okolností poskytne ochranu pouze dýchací přístroj (s vlastní zásobou vzduchu nebo kyslíku nebo napojený na vnější vzduchový přívod).
- g) Dýchací přístroj nesmí být použit pod vodou, pokud k tomuto účelu není konstruován.
- h) Při vstupu do nebezpečného prostoru musí být připraveny resuscitátory vhodného druhu.

Část 6 – Ochrana rukou a nohou

- a) Typ rukavic musí být zvolen podle nebezpečí, které hrozí, a druhu vykonávané práce. Volba typu rukavic závisí na konkrétní látce, s níž bude manipulováno, přičemž je nutné dodržovat doporučení výrobce. Při práci v mokrých nebo zamočených rukavicích se musí dbát zvýšené opatrnosti. Kůže rukavic se používají při práci s tvrdými nebo ostrými předměty, tepelně-izolační rukavice při práci s horkými předměty, gumové, syntetické nebo rukavice z PVC při práci s kyselinami, zásadami, různými druhy olejů, rozpouštědly a chemikáliemi všeobecně.
- b) Všichni, kdo pracují na palubě lodě, musí používat vhodnou bezpečnostní obuv určenou k ochraně proti nebezpečím hrožícím na palubě. Sandály a tenisky nejsou vhodné, protože poskytují malou ochranu před opařením, popálením a padajícími předměty a zvyšují riziko zakopnutí, upadnutí a uklouznutí na žebříku.

Část 7 – Ochrana před pády

Členové posádky lodě pracující na výšce, za bokem lodě, pod palubou nebo na jiném místě, kde hrozí nebezpečí pádu z výšky větší než dva metry, musí mít bezpečnostní postroj nebo pás s tlumicím zařízením připevněný k bezpečnostnímu lanku. Podobně, jestliže loď pracuje na rozbouřeném moři, osoby na palubě musí mít bezpečnostní postroj a tam, kde je to proveditelné, musí být připoutány bezpečnostním lankem jako ochranou před pádem nebo vržením přes palubu nebo proti nástavbě lodě.

Část 8 – Ochrana těla

- a) Pracovní oděv musí být zvolen tak, aby snížil pracovní riziko. Pracovní oděv musí být přiléhavý, bez volně visících částí, vystouplých kapes nebo stuh.
- b) Pracovní oděv pro kuchaře nebo pracovní oděv používaný tam, kde je nebezpečí popálení nebo opaření, musí být vyroben z nízkozápalných materiálů a musí zakrývat tělo tak, aby riziko popálení nebo opaření se snížilo na minimum.
- c) Jestliže je pracovník vystaven působení znečišťujících nebo žíravých látek, vyžaduje se jako ochrana speciální vrchní oděv. Tento oděv musí být na lodi k dispozici.
- d) Šály, šátky a jiné kusy oděvů na krku a volné oblečení, dále prsteny a šperky nemohou být používány při práci se strojním zařízením.
- e) Použité ochranné pracovní prostředky kontaminované azbestovými vlákny, biologickými činiteli apod. musí být ukládány, čištěny a likvidovány odpovídajícím způsobem.

Část 9 – Ochrana před utonutím

Jestliže je vykonávána práce za bokem lodě nebo v místech, kde lze předpokládat nebezpečí pádu nebo spláchnutí přes palubu, nebo při práci prováděné z lodních člunů a vorů musí být v blízkosti záchranný kruh s dostatečně dlouhým lankem.

Příloha č. 4 k vyhlášce č. 25/2001 Sb.

PRAVIDLA VSTUPU NA LOĎ A POHYBU NA PALUBĚ LODĚ**Část 1**

- a) Pokud je to prakticky proveditelné, musí být zajištěn bezpečný přechod z loď na břeh nebo na jinou loď. Je-li zařízení přenosné, musí být umístěno tak, aby bylo rychle k dispozici. Musí být vybaveno zábradlím a ochrannou sítí a umístěno tak, aby zajišťovalo bezpečný přechod. Přechodové zařízení a přímé přístupy k němu musí být přiměřeně osvětleny.
- b) Jestliže je vstupní zařízení poskytováno ze břehu, je velitel loď odpovědný za zajištění toho, že zařízení je vhodné, řádně vystrojené a umístěné a účinně osvětlené.
- c) Jestliže je zřízen vhodný přechod z loď, ze břehu nebo z jiné loď, každá osoba vstupující na loď nebo loď opouštějící musí toto zařízení používat.

Část 2 – Údržba

- a) Veškeré zařízení sloužící k bezpečnému vstupu na loď a všechny ochranné sítě musí být náležitě udržovány v provozuschopném stavu.
- b) Veškeré zařízení pro vstup na loď musí být kontrolováno oprávněnou osobou ve vhodných intervalech. Jakékoliv závady, mající vliv na bezpečnost kteréhokoli přístupového zařízení, včetně takového, které je poskytováno ze břehu, musí být okamžitě nahlášeny odpovědné osobě a před dalším používáním odstraněny. Lodní schody je nutné testovat v intervalech periodických dokování.
- c) Žádné vstupní zařízení nesmí být natíráno nebo ošetřováno způsobem, který by skryl praskliny nebo jiné závady.
- d) Aluminiové zařízení musí být testováno na korozi v souladu s instrukcemi.

Část 3 – Umístění prostředků pro vstup

- a) Úhel sklonu přechodových lávek nebo lodních schodů musí být udržován v rozmezí, pro které je konstruován. Přechodové lávky nesmí být používány při úhlu sklonu překračujícím 30 ° od vodorovné roviny a lodní schody nesmí být používány při úhlu překračujícím 55 ° od vodorovné roviny, pokud nejsou speciálně určeny pro větší úhly.
- b) Jestliže horní konec přechodové lávky nebo lodních schodů leží na vrchní části lodního zábradlí nebo je na stejné úrovni, musí být doplněn schůdky pro sestup na palubu. Pokud je mezi těmito schůdky a přechodovou lávkou mezera nebo volný prostor, musí být zabezpečen zábradlím vysokým nejméně jeden metr.
- c) Přechodové lávky a jiná vstupní zařízení nesmí být připevňována k lodnímu zábradlí, které nemá dostatečnou pevnost.
- d) Vstupní zařízení musí být vyzkoušeno, zda je bezpečné pro používání, zda jsou provedeny dostatečné úpravy pro případ přílivového kolísání vodní hladiny, změny trimu nebo volného okraje loď. Přídržná lana, řetězy atd. musí být neustále napjaty a stojky pevně ukotveny.
- e) Každý konec přechodových lávek a lodních schodů nebo jiných žebříků musí zajistit bezpečný přechod k bezpečnému výstupnímu místu nebo dalšímu pomocnému bezpečnému přechodu.
- f) Vstupní zařízení musí být umístěna mimo prostor, kde probíhají překládací nákladové práce, a tak situována, aby se nad nimi nepohybovala zavěšená břemena. Kde to není proveditelné, musí být pod neustálým dohledem.

Část 4 – Osvětlení a bezpečný pohyb

- a) Vstupní zařízení a přístupy k němu přiléhající musí být účinně osvětleny z loď nebo ze břehu minimálně 20 luxy měřeno ve výšce jeden metr nad povrchem zařízení. Kde je zvýšené nebezpečí zakopnutí nebo pádu vzhledem ke zhoršeným povětrnostním podmínkám nebo kde je přístupové zařízení hůře viditelné, např. vlivem uhlého prachu, je nutné zvýšit intenzitu osvětlení na 30 luxů.
- b) Vstupní zařízení a přilehlé přístupy musí být bez překážek, a pokud je to proveditelné, očištěné od látek,

kteří mohou způsobit uklouznutí nebo pád osob. Kde to není možné, musí být umístěna odpovídající upozornění a povrchy vhodně ošetřeny.

Část 5 – Přenosné a provazové žebříky

- a) Přenosný žebřík smí být použit pro vstup na loď pouze tehdy, není-li proveditelný jiný bezpečnější způsob. Provazový žebřík smí být použit jen pro přechod mezi lodí s vysokým volným okrajem a lodí s nízkým volným okrajem nebo mezi lodí a člunem tehdy, jestliže není proveditelný jiný bezpečnější způsob.
- b) Jestliže je nevyhnutelné použít pro vstup na loď přenosný žebřík, musí být ustaven pod úhlem mezi 60° a 75° od vodorovné roviny. Žebřík musí přechínat nejméně jeden metr nad horním výstupním místem, pokud v tomto místě nejsou jiná vhodná madla. Musí být řádně zajištěn proti podklouznutí nebo posunu do strany nebo pádu a být umístěn tak, aby za příčkami bylo nejméně 150 mm prostoru.
- c) Provazový žebřík se nikdy nesmí upevňovat na zábradlí nebo jakékoliv držáky, jestliže zábradlí nebo tyto držáky nejsou konstruovány a upevněny tak, aby unesly váhu člověka i žebříku s dostatečnou rezervou bezpečnosti.
- d) Provazový žebřík se musí nechávat buď zavěšený a úplně rozvinutý nebo úplně vytažený. Nesmí být ponechán, aby mohl proskočit, když na něj kdokoliv vstoupí.

Část 6 – Ochranné sítě

Na každé lodi musí být k dispozici přiměřený počet ochranných sítí vhodné velikosti a pevnosti. Kde existuje riziko pádu ze vstupního zařízení nebo z přiléhajícího nábreží nebo z paluby lodě, musí být instalována ochranná síť všude, kde je to prakticky proveditelné. Smyslem ochranné sítě je minimalizovat riziko zranění vzniklé pádem mezi loď a nábreží nebo pádem na nábreží nebo na palubu. Pokud je to proveditelné, musí být instalována po celé délce vstupního zařízení. Ochranná síť musí být pevně připevněna a tam, kde je to možné, musí být využita připevňovací místa na nábreží.

Část 7 – Záchranné kruhy

V bezprostřední blízkosti lodních schodů a můstků spojujících loď se břehem musí být umístěny záchranné kruhy s lankem o délce nejméně 27 m.

Část 8 – Zvláštní okolnosti a všeobecné pokyny

- a) Za určitých okolností nemusí být proveditelná instalace bezpečného přístupového zařízení konvenčním způsobem (např. kvůli častým pohybům lodě nebo s ohledem na způsob nakládacích operací). V takových případech je nutné zřídit alternativní přístup, např. lodní schody na opačné straně od vody, odkud vhodný člun zajistí přepravu osob na břeh a ze břehu.
- b) Čluny používané k dopravě mezi lodí a břehem musí být bezpečné a stabilní, s pohonem dostatečného výkonu a náležitě vybaveny nutnou bezpečnostní výzbrojí. Jiné než lodní čluny musí být schváleny pro tento účel. Nesmí se používat při nevyhovujícím stavu moře.
- c) Je-li loď vyvázána k boku jiné lodě, musí velitelé obou lodí spolupracovat při zajištění vhodného a bezpečného přechodu. Obecně přechod zajišťuje loď ležící na vnější straně, vyjma případů, kdy je značný rozdíl mezi výškou jejich volných okrajů – pak přechod zajišťuje velitel lodě s větším volným okrajem.
- d) Každému vstupu na loď a opuštění lodě musí být věnována náležitá pozornost.

Část 9 – Koroze lodních schodů

- a) Aluminiové slitiny jsou v mořských podmínkách velmi náchylné ke galvanické korozi, jestliže jsou použity v kombinaci s jinými kovy. Připevňování spojovacího materiálu z měkké oceli, bez ohledu, zda galvanizovaného nebo negalvanizovaného, k aluminiovým lodním schodům nebo přechodovým lávkám musí být věnována zvýšená pozornost.
- b) Mezi aluminium a součásti z měkké oceli se musí vkládat podložky nebo spojky z neoprénu nebo jiného vhodného materiálu. Podložky nebo spojky musí být výrazně větší než ocelové součástky.
- c) Opravy přeplátováním měkkou ocelí, použití šroubů z měkké oceli, mosazi nebo jiného nevhodného

materiálu je třeba považovat jenom za dočasné. Při nejbližší příležitosti musí být provedena definitivní oprava nebo úplná výměna vstupního zařízení.

- d) Instrukce výrobce musí obsahovat pokyny pro prohlídky a testování zařízení. Podrobná prohlídka určitých částí lodních schodů nebo přechodových lávek je však obtížná vzhledem k uchycení a výstroji. Proto je nutné pravidelně demontovat ocelové součásti, aby mohla být pečlivě prohlédnuta místa náchylná ke korozi. Lodní schody a přechodové lávky musí být také v pravidelných intervalech stanovených klasifikační společností prohlédnuty i ze spodní strany. Zvláštní pozornost musí být věnována bezprostřednímu okolí veškerého připojeného příslušenství a spojovacího materiálu. Tato místa musí být prověřována na korozi drátem nebo jehlou. Kde je zjištěn úbytek základního kovu korozí o 3 mm, musí být podélné výztuhy lodních schodů nebo přechodových lávek zevnitř zesíleny překlátováním.

Část 10

Velitel lodě je povinen zajistit bezpečný přístup na všechna místa na lodi, o kterých lze předpokládat, že se v nich budou pohybovat osoby. Do navštěvovaných míst musí být zahrnuty obytné prostory a všechna pracoviště. Za osoby se v této souvislosti považují kromě posádky lodě i přepravované osoby, přístavní dělníci a návštěvníci přicházející za obchodním nebo úředním účelem. Za osobu, která se na lodi pohybuje neoprávněně, velitel lodě není odpovědný. Přesto, pokud může, učiní taková opatření, aby ani tato osoba neutrpěla újmu na zdraví.

Část 11 – Přechody a průchody

- a) Všechny povrchy palub určené k pohybu osob po lodi, přechody, průchody a schodiště musí být, pokud je to proveditelné, náležitě udržovány a zbaveny materiálů a látek schopných způsobit uklouznutí nebo pád. Kde je to nutné pro bezpečnost, musí být přechody na palubách označeny namalovanými linkami nebo jiným způsobem a označeny obrázkovou značkou. Pokud nelze obvykle používaný přechod použít, musí být zahrazen.
- b) Kde je to možné, musí mít přechody a průchody na lodi protismykové povrchy. Na kluzkých místech (vlivem sněhu, ledu nebo vody) musí být povrchy posypány pískem nebo jiným vhodným materiálem. Skvrny od olejů nebo mazadel musí být co nejdříve očištěny.
- c) Zakrytí otvorů na palubě musí být udržována v náležitém stavu a být uzavřena vždy, když není potřebný přístup do prostorů pod nimi.
- d) Stálé součásti, které mohou působit překážku vozidlům, zvedacím zařízením nebo osobám, musí být zvýrazněny barvou, výstražným označením nebo osvětlením. Dočasné překážky musí být rovněž indikovány výstražným označením.
- e) Každé zařízení nebo vybavení v místě průchodu nebo přechodu musí být na moři bezpečně zajištěno proti pohybu lodě.
- f) Jestliže je očekáváno bouřlivé počasí, musí být na palubách natažena pevně napnutá přídržná lana.
- g) Zajištění bezpečnosti pohybu po lodi, zejména pro osoby, které nejsou plně seznámeny s možnými riziky, musí být věnována zvýšená pozornost.
- h) Upevnění palubního nákladu může vyžadovat zvláštní opatření pro zajištění bezpečných přechodů k nákladu a přes něj.

Část 12 – Osvětlení

- a) Všechny prostory na lodi určené pro nakládku a vykládku nákladu a pro ostatní práce a pohyb osob musí být přiměřeně a vhodně osvětleny. Osvětlovací zařízení musí být náležitě udržováno.
- b) Na místech nakládky a vykládky a ostatních pracovištích musí být zajištěna intenzita osvětlení nejméně 20 luxů a na místech pro pohyb osob nejméně 8 luxů (obojí měřeno ve výšce jeden metr nad povrchem), pokud vyšší intenzita není vyžadována zvláštními předpisy.
- c) Při snížené viditelnosti, např. v mlze, prachu nebo páře, kdy může dojít ke zvýšení rizika vzniku nehody, musí být osvětlení zesíleno.
- d) Intenzita osvětlení musí být taková, aby umožnila při překládacích operacích zpozorovat zjevná poškození obalů nebo lekáže z nich. Kde je potřeba čtení nálepek nebo štítků na kontejnerech nebo rozlišování barev, intenzita osvětlení musí být přiměřeně upravena nebo se musí zajistit jiný způsob osvětlení.

- e) Osvětlení musí být stálé a uspořádané tak, aby vyloučilo oslnění nebo oslepení a netvořilo temné stíny a ostré kontrasty v osvětlení mezi sousedícími prostory.
- f) Poškozená nebo vadná světla musí být nahlášena odpovědnému důstojníkovi a opravena co nejdříve.
- g) Před opuštěním osvětleného prostoru a před vypnutím nebo odstraněním světla je nutné se přesvědčit, že se v prostoru již nenacházejí žádné osoby.
- h) Nestřežené otvory v palubách musí být buď trvale osvětleny nebo před vypnutím světla uzavřeny.
- i) Při použití dočasných nebo přenosných svítidel musí být držáky světla a přívody upevněny nebo zakryty, aby procházející osoby nemohly zakopnout nebo nebyly udeřeny pohybujícím se uchycením nebo se nepohybovaly mezi držáky a kabely. Veškeré prověšené části vedení musí být dotaženy. Vedení musí být dostatečně vzdálené od možných zdrojů poškození, např. pohybujících se zařízení, pohybujících se částí strojů, lodního vybavení a břemen. Procházejí-li kabely otevřenými dveřmi, musí být dveře zajištěny v otevřené poloze. Na moři nesmí kabely procházet dveřmi ve vodotěsných přepážkách nebo protipožárními dveřmi. Přenosná svítidla se nikdy nesmí spouštět nebo zavěšovat za napájecí kabel.
- j) Při používání přenosných světla se musí používat jenom úchyty a vodiče vhodné k tomuto účelu. V mokřím nebo vlhkém prostředí musí být přenosná světla napájena bezpečným napětím, maximálně 12 V, nebo musí být přijata jiná vhodná opatření.

Část 13 – Bezpečnostní označení

- a) Všechna bezpečnostní označení a symboly, které jsou umístěny trvale na lodi za účelem poskytování zdravotní nebo bezpečnostní informace nebo instrukce, musí odpovídat českým technickým normám a mezinárodním normám.
- b) Bezpečnostní označení a symboly obsahující upozornění na riziko musí být umístěny všude, kde je nebezpečí nebo překážka a takové označení má své odůvodnění.
- c) Je-li na lodi běžně používán jiný jazyk než angličtina, je vhodné doplnit texty i v angličtině.

Část 14 – Zabezpečení otvorů

- a) Jakékoliv otvory, otevřené jícny nákladových prostorů nebo jejich nebezpečné okraje, jimiž nebo přes které je možno spadnout, musí být opatřeny pevným krytem nebo ohrazením přiměřeného tvaru a konstrukce. Tyto požadavky se neuplatňují tam,
 - 1. kde otvor slouží jako trvalý průchod při pohybu po lodi,
 - 2. kde odpovědná osoba je schopna prokázat, že práce, která se provádí nebo má provádět, činí zřízení krytů nebo ohrazení neproveditelným; tato výjimka zahrnuje i krátké přestávky v práci na jídlo nebo za jiným účelem.
- b) Všechny jícny otevřené za účelem překládky nákladu nebo zásob, jimiž je možno spadnout, musí být uzavřeny, jakmile jsou tyto práce přerušeny. Výjimku tvoří krátké přestávky v práci nebo když zavření nemůže být provedeno bez porušení bezpečnosti práce nebo je neproveditelné z důvodu nepříznivého podélného nebo příčného náklonu lodě.
- c) Zábradlí nebo ohrazení nesmí mít ostré hrany a musí být udržována v provozuschopném stavu. Pokud je to nutné, musí být u ohrazení použito zařízení k uzamčení nebo jinému zabránění vstupu. Všechna zábradlí musí být důsledně vodorovná a po celé délce vypnutá.
- d) Zábradlí nebo ohrazení musí sestávat z horní žerdě ve výšce jeden metr a střední žerdě ve výšce 0,5 metru nad podlahou. Zábradlí může být zhotoveno z napnutého ocelového lana nebo napnutého řetězu.

Část 15 – Pevné žebříky

- a) Všechny žebříky musí být dobře konstruovány ze zdravého materiálu, řádně udržované, bez zjevných defektů a přiměřeně pevné pro účely, k nimž jsou určeny.
- b) Pokud byl instalovaný žebřík nebo schodiště odstraněno tak, že vznikl nebezpečný otvor, musí být tento otvor zajištěn a v jeho blízkosti umístěna výstraha.
- c) Na vrcholu a u všech výstupních míst ze všech pevných žebříků musí být vhodná madla.

Část 16 – Vstupy do nákladových prostorů

Vstupy do nákladových prostorů musí odpovídat následujícím požadavkům:

- a) přístup nesmí vést přes jícen nákladového prostoru,
- b) pevný žebřík nebo řada pevných příček nesmí mít v žádném místě opačný sklon,
- c) příčky pevného žebříku musí být nejméně 300 mm široké a tak vytvarované, aby na kraji nemohla noha sklouznout. Příčky musí být umístěny ve vzdálenostech nepřesahujících 300 mm a za každou příčkou musí být nejméně 150 mm volného prostoru,
- d) po straně stojek musí být volný prostor nejméně 75 mm, aby se za ně osoba mohla přidržovat,
- e) podél žebříku musí být nejméně 760 mm volného prostoru. Výjimku tvoří průlezy, kde může být prostor zmenšen na nejméně 600 mm x 600 mm,
- f) pevné svislé žebříky musí být opatřeny odpočívadly ve vzdálenosti nepřesahující 9 metrů,
- g) pokud svislé žebříky na nižší paluby nejsou v jedné linii, musí být mezi nimi odpočívadlo,
- h) odpočívadla musí mít dostatečnou šířku a zajistit pevnou základnu pro nohy a musí být opatřena zábradlím,
- i) pevné žebříky a schody umožňující sestup do nákladového prostoru musí být umístěny tak, aby se riziko jejich poškození během překládacích prací snížilo na minimum,
- j) pevné žebříky musí být, pokud je to možné, umístěny nebo instalovány tak, aby zajistily oporu zad pro sestupující nebo vystupující osobu; obručovou opěrnou konstrukcí smí být opatřeny jenom tehdy, jestliže je chráněna před poškozením během překládacích operací.

Část 17 – Vozidla

- a) Způsobilé osoby pověřené řízením vozidel s pohonem nebo mobilních zvedacích zařízení s pohonem musí mít platné osvědčení o způsobilosti k jejich obsluze, resp. řízení.
- b) Povření k obsluze musí být vystaveno členu posádky lodě písemně. Pověřený člen posádky lodě musí být zahrnut do seznamu způsobilých osob.
- c) Údržba vozidel a mobilních zvedacích zařízení s pohonem musí být prováděna v souladu s instrukcemi výrobce.
- d) Řidiči lodních vozidel a mobilních zvedacích zařízení s pohonem musí věnovat řízení vysokou pozornost, zvláště při couvání.
- e) Podmínky provozu musí být vhodně upraveny, včetně omezení nejvyšší dovolené rychlosti nebo použití signalisty. Musí být zajištěna spolupráce a komunikace s řídícími pracovníky ze břehu, pokud i oni řídí pohyby vozidel na lodi.
- f) Jestliže je to možné, trasy pro vozidla musí být odděleny od přechodů pro pěší.
- g) Rampy používané vozidly nesmí být tak strmé, aby to vyvolalo nebezpečí při manipulaci s vozidly.

Část 18 – Odvodnění

- a) Paluby, které je třeba často splachovat nebo jsou náchylné k vlhnutí tvořícímu kluzký povrch, musí být opatřeny účinnými prostředky pro odvádění vody. Mimo otevřených palub jsou mezi tato místa zahrnuty kuchyně, lodní prádelny, umývárny a záchody.
- b) Odvodnění a odtoky musí být pravidelně kontrolovány a řádně udržovány.
- c) Pokud je odvodnění provedeno jako kanálky na palubě, musí mít vhodné zakrytí.
- d) Jsou-li zhotoveny chodníčky, musí být pevně konstruovány a vytvarovány a udržovány tak, aby se zabránilo zakopnutí.

Část 19 – Vodotěsné dveře

- a) Posádka, která přijde do styku s obsluhou vodotěsných dveří, musí být instruována o bezpečné manipulaci s nimi.
- b) Zvláštní pozornost musí být věnována práci s vodotěsnými dveřmi, které jsou zavírány dálkově z můstku. Nikdo nesmí sám, bez asistence, přenášet vodotěsnými dveřmi břemena, protože v manipulaci s nimi jsou potřebné obě ruce.

- c) Na obou stranách vodotěsných dveří musí být výrazné upozornění jasně popisující způsob manipulace s místním ovládáním.
- d) Nikdo se nesmí pokoušet projít vodotěsnými dveřmi, jestliže se právě zavírají anebo zní poplachový zvonek.

Část 20 – Všeobecné pokyny pro posádku

- a) Každý je povinen se na lodi pohybovat pozorně dle dobré námořnické praxe a musí brát zřetel na to, že
 1. je možnost neočekávaného nebo značného výkyvu lodě,
 2. je nutné nosit vhodnou obuv, chránící prsty před naražením a padajícími předměty, zajišťující dobrou přilnavost k palubě a oporu při lezení po žebříku,
 3. je nebezpečné houpat se na schodišťových zábradlích, ohrazeních či potrubích anebo je přeskakovat,
 4. časté úrazy vznikají při seskakování z jícňů skladišť apod., při zakopnutí o dveřní práh nebo o jinou překážku.
- b) Ten, kdo zjistí jakoukoliv závadu na kterémkoliv zařízení nebo okolnosti, o nichž předpokládá, že jsou nebezpečné, je povinen hlásit toto okamžitě členu posádky odpovědnému učinit příslušná opatření k odstranění.

Část 21 – Pobyt na lodi za bouřlivého počasí

- a) Před vplutím do oblasti bouřlivého počasí nutno provést přípravu lodě podle zásad dobré námořní praxe. Přitom je zejména třeba prověřit upevnění palubního nákladu, výložníků, záchranných člunů a vorů, materiálu a inventáře, zásob ve skladech a vybavení ve služebních a obytných prostorách.
- b) Je nutné zajistit bezpečný přechod po celé délce paluby lodě. Nataženo musí být přídržné lano a přechodový pás opatřen protismykovým nátěrem o šířce alespoň 0,7 m.
- c) Za bouře je vstup na palubu zakázán. V nutných případech, při použití všech dostupných zabezpečovacích opatření, povoluje vstup na palubu velitel lodě, který je povinen být během celé akce na můstku. Havarijní práce na palubě se provádějí pod dozorem prvního palubního důstojníka s předcházející podrobnou instrukcí zúčastněných o bezpečnostních opatřeních. Vstup kohokoliv na palubu a odchod z paluby za bouřlivého počasí je nutno ohlásit veliteli lodě.

Příloha č. 5 k vyhlášce č. 25/2001 Sb.

PRAVIDLA VSTUPU DO UZAVŘENÝCH NEBO JINAK NEBEZPEČNÝCH PROSTORŮ**Část 1**

- a) S ohledem na ovzduší v každém uzavřeném nebo omezeném prostoru, které může obsahovat hořlavé nebo jedovaté dýmy, plyny nebo výpary nebo v něm může být nedostatek kyslíku, a může tedy ohrozit zdraví nebo život každého, kdo do takového prostoru vstupuje, je nutno zachovávat zvýšenou opatrnost.
- b) Dojde-li k omezení nebo výpadku ventilace v prostorech obvykle trvale nebo občasně ventilovaných, musí být pokládány za nebezpečná místa i tyto prostory.
- c) Vznikne-li podezření, že v některém prostoru dojde k úbytku kyslíku nebo jsou v něm obsaženy zdraví nebezpečné plyny, výpary nebo dýmy, musí být tento prostor pokládán za nebezpečný.

Část 2 – Opatření při vstupu do nebezpečných prostor

- a) Před vstupem do prostoru, který může být nebezpečný, musí být provedeny úkony zajišťující bezpečný vstup bez dýchacího přístroje a bezpečnost tohoto prostoru. Velitel lodě nebo oprávněná osoba musí provést zejména tyto úkony:
 - 1. vyhodnotit možnou nebezpečnost prostoru,
 - 2. připravit a zabezpečit vstup do nebezpečného prostoru,
 - 3. otestovat ovzduší v prostoru,
 - 4. stanovit postup pro vstup a pobyt,
 - 5. určit osobu odpovědnou za dohled nad prováděnými pracemi.
- b) Bylo-li zjištěno, že ovzduší je nebo může být nebezpečné, musí být splněny dodatečné požadavky včetně použití dýchacího přístroje.
- c) Nikdo nesmí vstoupit do nebezpečného prostoru za účelem poskytování záchrany, aniž by dříve učinil všechna opatření pro vlastní bezpečnost.

Část 3 – Způsobilé a pověřené osoby

- a) Způsobilá osoba, která je zmocněna a schopna kvalifikovaně posoudit pravděpodobnost výskytu nebezpečí v prostoru, musí přihlížet i ke všem potenciálním nebezpečím spojeným s konkrétním nebezpečným prostorem. Také musí přihlídnout k nebezpečí vyplývajícím ze sousedních a napojených prostor a k práci, která má být v nebezpečném prostoru prováděna. Tato osoba musí mít dostatečné teoretické znalosti a praktické zkušenosti s nebezpečím, které lze očekávat.
- b) Dohledem nad všemi pracemi v nebezpečném prostoru může být pověřena nejen způsobilá osoba, ale i pověřená osoba, má-li dostatečné teoretické znalosti a praktické zkušenosti s očekávaným nebezpečím.
- c) Způsobilá osoba nebo pověřená osoba je povinna rozhodovat o postupech, které musí být dodržovány při vstupu do nebezpečného prostoru. Přijaté postupy se řídí zejména tím, zda pro vstupujícího do prostoru neexistuje okamžité nebezpečí a ani takové nebezpečí nevznikne později při pobytu v prostoru.
- d) Bylo-li prokázáno, že neexistuje ohrožení života nebo zdraví a že podmínky se nebudou měnit, je možné vstoupit do nebezpečného prostoru bez jakýchkoliv omezení.
- e) Bylo-li prokázáno, že okamžité ohrožení zdraví nebo života nehrozí, avšak riziko může vzniknout v průběhu prací prováděných v nebezpečném prostoru, musí být učiněna příslušná opatření.
- f) Je-li prokázáno okamžité ohrožení zdraví nebo života, potom jsou nevyhnutelná dodatečná opatření.

Část 4 – Nedostatek kyslíku

- a) Je nutné věnovat pozornost tomu,
 - 1. zda je prázdný tank nebo jiný omezený prostor uzavřen delší dobu s ohledem na snížený obsah kyslíku jako důsledek spotřeby kyslíku v procesu korodování oceli,
 - 2. že úbytek kyslíku se může vyskytovat také v tlakových nádobách, zejména pokud se v nich kvůli zabránění korozi používají chemikálie pohlcující kyslík,
 - 3. že ke snížení obsahu kyslíku může dojít v nákladových prostorech, jestliže byly nebo jsou přepravovány

- náklady pohlcující kyslík, např. pokrutiny nebo jiné rostlinné a živočišné produkty s obsahem tuků, určité druhy dřeva, ocelové výrobky, železné nebo ocelové piliny a špony,
4. že nedostatek kyslíku se může vyskytovat v nákladových prostorách, např. při přepravě rudných koncentrátů, a to i když jsou otevřené jícny a vykládka již začala,
 5. že po vykládce těžkých látek může v nákladových prostorách zůstat dostatek výparů, které způsobí úbytek kyslíku,
 6. že v zátěžových tancích s katodickou ochranou může vznikat vodík, který se rychle rozptýlí ihned po otevření nákladových prostor; v horních částech těchto prostor se však mohou tvořit vodíkové kapsy, které vytěsní kyslík (a zároveň mohou tvořit výbušnou směs),
 7. zda pro hašení nebo prevenci požáru byl použit CO_2 , pára nebo jiné hasicí chemikálie; obsah kyslíku v prostoru bude potom snížen,
 8. že užití inertního plynu v nákladových tancích kapalinových nebo plynových tankových lodí nebo ve vnitřních hradicích prostorách u plynových tankových lodí způsobí, že v daném prostoru zbývá jenom minimální množství kyslíku.
- b) Podmínky přepravy vysoce reaktivních látek mohou vyžadovat, aby volné prostory nákladových tanků, kofrdamy, vnitřní hradicí a další prázdné prostory byly zaplněny inertním plynem.

Část 5 – Zdravotní nebezpečnost nákladů minerálních olejů

Je nutné věnovat pozornost tomu, že

- a) se v palivových nebo nákladových tancích, v nichž byla uložena ropa nebo ropné produkty, mohou vyskytnout hořlavé a zdraví nebezpečné uhlovodíkové plyny,
- b) uhlovodíkové plyny nebo výpary se mohou vyskytovat také v pumpovnách a kofrdamech, tunelových kýlech nebo jiných prostorách přilehlých k tankům,
- c) složky výparů některých nákladů, např. benzen a sirovodík, jsou prudce jedovaté.

Část 6 – Zdravotní nebezpečnost ostatních látek

Je nutné věnovat pozornost tomu, že

- a) náklady přepravované na chemických a plynových tankových lodích mohou být zdraví nebezpečné,
- b) v důsledku nepříznivého počasí hrozí nebezpečí lekáže ze sudů nebo jiných obalů, pokud s nimi nebylo řádně zacházeno nebo nebyly během přepravy řádně uloženy,
- c) vzájemná reakce rostlinných nebo živočišných olejů nebo splašků s mořskou vodou může vést k uvolnění sirovodíku, který je prudce jedovatý,
- d) pokud zbytky obilí nebo podobných nákladů proniknou do systému čerpání stok nebo ho ucpou, může vzniknout prudce jedovatý sirovodík,
- e) chemické čištění, malování nebo opravy nátěrů tanků mohou způsobit uvolnění výparů rozpouštědel.

Část 7 – Hořlavost

Je nutné věnovat pozornost tomu, že

- a) v nákladových nebo jiných tancích, které obsahovaly ropné produkty, chemické nebo plynné náklady, mohou zůstat hořlavé výpary,
- b) kofrdamy nebo jiné prostory přiléhající k nákladovým nebo jiným tankům mohou obsahovat hořlavé výpary vzhledem k možné lekáži do těchto prostor.

Část 8 – Jiná rizika

Je nutné věnovat pozornost tomu, že

- a) některé chemikálie mohou proniknout do organismu kůží,
- b) některé náklady přepravované na chemických nebo plynových tankových lodích mohou působit dráždivě nebo škodlivě (popáleniny), přijdou-li do styku s kůží,
- c) rozvíření rzi, šupin nebo odpadních zbytků nákladů živočišného, rostlinného nebo minerálního původu nebo vody obsahující tyto látky může způsobit uvolňování jedovatých nebo hořlavých plynů.

Část 9 – Příprava a zabezpečení prostoru pro vstup

- a) Při otevírání vstupu do nebezpečného prostoru je nutné dbát na zabránění nepříznivých důsledků úniku přetlaku nebo výparů z prostoru.
- b) Prostory musí být zajištěny proti vniknutí nebezpečných látek zaslepením potrubí a dalších otvorů nebo uzavřením ventilů. Ventily v tomto případě musí být převázaný nebo použity jiné prostředky pro indikaci, že s nimi nebylo manipulováno.
- c) Je-li to nutné, musí být prostor za účelem maximálního možného odstranění zbytků nebo sedlin schopných vylučovat nebezpečné výpary vyčištěn nebo vymyt.
- d) Prostor musí být buď přirozeně nebo při použití mechanických prostředků pečlivě odvětrán, aby se zajistilo, že všechny nebezpečné plyny byly odstraněny a nezůstaly kapsy se sníženým obsahem kyslíku.
- e) K ventilaci jakéhokoli prostoru nesmí být použit stlačený kyslík.
- f) Strážní důstojník nebo pověřená osoba na můstku, na palubě, ve strojovně nebo na tankových lodích v nákladové pumpovně musí být informováni o všech prostorách, do nichž se vstupuje. Zejména musí být informováni, nevypnula-li se ventilace, nespustilo-li se nějaké zařízení nebo se dálkovým ovládáním neotevřely ventily poblíž únikových dveří nebo nezačalo-li čerpání nákladu. U příslušných ovládacích zařízení musí být vyvěšena odpovídající upozornění. Při vstupu do nebezpečného prostoru musí být přerušeno čerpání nebo manipulace s nákladem.

Část 10 – Testování ovzduší v nebezpečném prostoru

- a) Testování nebezpečného prostoru musí být prováděno pouze osobou obeznámenou v používání testovacího zařízení.
- b) Testování musí být provedeno nejprve před vstupem a dále pak v pravidelných intervalech.
- c) Testování před vstupem se musí provést prostředky z vnějšku. Jestliže je to neproveditelné, osoba vybraná k testování smí tento úkon provést až po předchozím přijetí opatření a použití dýchacího přístroje.

Část 11 – Testování úbytku kyslíku

- a) Před povolením vstupu musí odečet stále vykazovat nejméně 20 % objemového obsahu kyslíku.
- b) Pro zjišťování úbytku kyslíku se nesmí používat indikátor hořlavých plynů.

Část 12 – Testování hořlavých plynů nebo výparů

- a) K zjištění množství hořlavých plynů nebo výparů v ovzduší musí být použit indikátor hořlavých plynů schopný při nízké koncentraci poskytnout přesný odečet pro zjištění, zda ovzduší je bezpečné pro vstup.
- b) Při testování na jiné plyny je nutné použít kalibrační křivky dodávané s přístrojem, neboť indikátory hořlavých plynů jsou kalibrovány na standardní plyn. Zvláštní opatrnost je nutná, předpokládá-li se nahromadění vodíku.
- c) Ovzduší je bezpečné, je-li na citlivém indikátoru hořlavých plynů odečet „nula“ a jestliže po celou dobu odečet nepřesahuje o více než 1 % dolní hranici hořlavosti.

Část 13 – Postupy a opatření před vstupem do nebezpečného prostoru

- a) Vstup i prostor musí být dobře osvětlen.
- b) Do prostoru nesmí být brány nebo vkládány zápalky, svářecí, řezací nebo elektrická zařízení nebo jiné zdroje zážehu, pokud velitel loď nebo důstojník odpovědný za tyto práce nerozhodne, že je to bezpečné.
- c) V blízkosti vstupu do prostoru musí být připraveny k použití následující použitelné pomůcky:
 - 1. dýchací přístroj spolu s rezervními naplněnými vzduchovými láhvemi, bezpečnostními lanky a záchranářským postrojem,
 - 2. baterka nebo svítilna schválená pro použití v hořlavé atmosféře,
 - 3. prostředky pro případné vytažení nebo vyzvednutí bezvládné osoby ze stísněného prostoru.
- d) Počet osob vstupujících do prostoru musí být takový, aby byla možnost jejich záchrany v případě nebezpečí.
- e) U vstupu do prostoru musí být po celou dobu práce nejméně jeden člen posádky loď.

- f) Mezi zúčastněnými osobami musí být dohodnut a vyzkoušen takový způsob komunikace, který zajistí, že osoby uvnitř prostoru budou ve spojení s osobou u vstupu, a musí být zajištěna komunikace mezi osobou u vstupu a strážním důstojníkem.
- g) Před povolením vstupu musí být zjištěno, zda je možný přístup s dýchacím přístrojem. Musí být rovněž zjištěno, kam až lze postupovat, aby dýchací přístroj, bezpečnostní lanko nebo postroj nepředstavovaly překážku při poskytování pomoci bezvládné osobě.
- h) Bezpečnostní lanka a záchranné postroje musí mít pro daný účel dostatečnou délku a musí být uživatelem lehce odpojitelné pro případ uvážnutí, ale zabezpečené proti samovolnému odpojení od postroje.

Část 14 – Postupy a opatření během pobytu v nebezpečném prostoru

- a) Po celou dobu pobytu v nebezpečném prostoru, včetně dočasných přestávek, musí být zajištěna nepřetržitá ventilace. Při jakékoliv poruše ventilace musí být práce přerušena a prostor opuštěn.
- b) Během pobytu člena posádky lodě se musí ovzduší v nebezpečném prostoru periodicky testovat a osoby musí být instruovány, aby okamžitě opustily prostor, jestliže dojde ke zhoršení podmínek.
- c) Dojde-li k nepředvídaným obtížím nebo nebezpečnému vývinu situace, musí být práce přerušena a prostor evakuován do doby, než dojde k přehodnocení situace.
- d) Pociťuje-li člen posádky lodě v nebezpečném prostoru jakýkoliv nepříznivý příznak, musí dát osobě u vstupu předem domluvený signál a okamžitě prostor opustit.
- e) Hrozí-li nebezpečí, musí být vyhlášen poplach a zmobilizována pomoc záchranné skupiny.

Část 15 – Dodatečné požadavky před vstupem do nebezpečných prostor

- a) Počet osob vstupujících do prostoru musí být nejmenší nutný k provedení dané práce.
- b) Dýchací přístroj je nutné použít vždy. Nesmí se používat respirátory, protože nezajišťují dodávku čistého vzduchu ze zdroje nezávislého na daném prostoru.
- c) Musí být použit bezpečnostní postroj. Bezpečnostní lanka musí být použita, kdykoliv je to proveditelné. Bezpečnostní lanka musí být obsluhována u vstupu do prostoru osobou, která musí být vycvičena k vytažení člověka v bezvědomí z nebezpečného místa. Jestliže prostor k případnému poskytování záchrany vyžaduje použití zvedacího zařízení, musí být zajištěno, že v případě potřeby budou obsluhující osoby okamžitě k dispozici.
- d) Kde je to odůvodněné, musí být použita pouze světla a elektrické zařízení schválené pro použití v zápalném ovzduší.
- e) Ochranný oděv musí být použit vždy, když existuje nebezpečí vyvolané chemikáliemi, ať už ve formě kapalné, nebo plynné, nebo výpary, se kterými by mohla přijít do styku pokožka nebo oči.

Část 16 – Cvičení a záchrana

- a) Na lodi se musí provádět cvičení simulující záchranu bezvládné osoby z nebezpečného prostoru. Pro tyto účely se použije figurína o váze člověka. Prostor je nutné před cvičením zabezpečit. Cvičení lze kvůli provoznímu zjednodušení provádět v prostorech, které nejsou nebezpečné, za předpokladu, že budou simulovány podmínky, které cvičný prostor co nejvíce přiblíží skutečně nebezpečnému prostoru na lodi.
- b) Každý pokus o záchranu bezvládné osoby v nebezpečném prostoru musí probíhat v souladu s postupy uvedenými v předpisu o bezpečném řízení provozu vypracovaném v souladu s požadavky Systému řízení námořní bezpečnosti IMO.¹⁾
- c) Jestliže prostřednictvím dohodnutého komunikačního systému nebo jiným způsobem vzniknou náznaky, že osoba v prostoru je nějak ohrožena okolním ovzduším, musí osoba vně prostoru okamžitě vyhlásit poplach. V žádném případě se nesmí osoba u vstupu do prostoru pokusit do prostoru vstoupit, dokud nedorazí další pomoc. Nikdo se nesmí pokusit o poskytnutí záchrany bez dýchacího přístroje a bezpečnostního postroje, a pokud je to možné, bez bezpečnostního lanka.

¹⁾ Úmluva o Mezinárodní námořní organizaci (IMO), 1948, oznámená pod č. 105/1996 Sb.

- d) Jestliže je vzduch k osobě, která pociťuje nepříznivé příznaky, dodáván z vnějšku, je třeba okamžitě prověřit, zda je vzduch dodáván pod správným tlakem.
- e) Po dosažení bezvládné osoby musí být tato co nejrychleji dopravena mimo nebezpečný prostor. Obnova případně přerušené dodávky vzduchu musí mít za všech okolností přednost.

Část 17 – Dýchací přístroj a resuscitační vybavení

- a) Nikdo nesmí vstoupit, ani za účelem poskytnutí pomoci, do prostoru, kde je nebezpečné ovzduší nebo podezření na toto, bez dýchacího přístroje.
- b) Na lodích plujících pod vlajkou České republiky se požadavky na dýchací přístroje řídí mezinárodní úmluvou.²⁾
- c) Pokud je vzduch dodáván ze zdroje vně prostoru, odpovědný důstojník se musí přesvědčit, že dodávka je plynulá a pouze pro osobu pracující v tomto prostoru. Potrubí nebo hadice přivádějící vzduch musí být umístěny tak, aby byla vyloučena možnost jejich deformací, které by mohly přerušit nebo omezit dodávku vzduchu.
- d) Jestliže účel, pro nějž jsou vzduchové přívody použity, nemusí být zřejmý osobám nezúčastněným v akci, musí být na vhodných místech vyvěšena upozornění.
- e) Jestliže je použito čerpadlo s mechanickým pohonem, musí být často a pečlivě kontrolována jeho nepřetržitá a náležitá práce. Jakýkoliv vzduch vháněný přímo do potrubí nebo používaný pro plnění zásobníků musí být filtrovaný a co nejčerstvější.
- f) Potrubí nebo hadice užívané pro dodávku vzduchu musí být před připojením k dýchacímu přístroji nebo masce pečlivě profouknuty pro odstranění vlhkosti a výměnu vzduchu za čerstvý. Jestliže je vzduch dodáván z kompresoru umístěného ve strojovně, je nezbytné informovat strážního strojního důstojníka, že kompresor nesmí být vypnut do ukončení prací.
- g) Každý možný uživatel dýchacího přístroje musí být způsobilou osobou seznámen s jeho správným používáním.
- h) Velitel lodi nebo odpovědný důstojník a osoba, která bude vstupovat do prostoru, musí provést úplnou kontrolu nasazení a všech dalších úkonů doporučených výrobcem dýchacího přístroje. Konkrétně musí prověřit, že
 1. je v dýchacím přístroji dostatek čistého vzduchu s předepsaným tlakem,
 2. správně pracuje signalizace nízkého tlaku,
 3. obličejová maska je správně nasazena na tváři tak, že při dodávce vzduchu do masky nedorazí při nádechu k vniknutí zdraví škodlivého ovzduší nebo ovzduší ochuzeného o kyslík; je nutné mít na zřeteli, že vousy mohou způsobit špatné přilnutí masky k obličeji.
- i) Uživatel dýchacího přístroje musí vědět, zda je možné se dělit o dodávku vzduchu s jinou osobou. Pokud to možné je, smí se tak učinit jen v případě nejvyšší nouze.
- j) Během pobytu v nebezpečném prostoru
 1. nikdo nesmí snímat dýchací přístroj,
 2. dýchací přístroj nesmí být sundán jiné osobě, pokud to není nutné k záchraně jejího života.
- k) Vyžaduje se, aby před vstupem osob do nebezpečného prostoru bylo připraveno resuscitační zařízení příslušného typu. Jestliže lze předpokládat, že k potřebě vstupu dojde na lodi na moři, loď musí být vybavena příslušným zařízením. V opačném případě musí být vstup odložen do uvázání lodi a využita možnost použití vybavení ze břehu.

Část 18 – Údržba zařízení

- a) Všechny dýchací přístroje, bezpečnostní postroje a lanka, resuscitační vybavení a jiné zařízení určené pro použití v souvislosti se vstupem do nebezpečného prostoru musí být oprávněnou osobou náležitě udržovány, pravidelně prohlíženy a kontrolovány jejich správná funkce a o prohlídkách a funkčních zkouškách musí být veden záznam. Všechny části dýchacího přístroje musí být prohlédnuty a vyzkoušeny před použitím i po použití.

²⁾ Mezinárodní úmluva o bezpečnosti lidského života na moři (SOLAS), 1974, oznámená pod č. 52/1995 Sb.

- b) Zařízení pro testování ovzduší v nebezpečných prostorech včetně měřiče úbytku kyslíku musí být udržována v dobrém funkčním stavu, a kde je to vyžadováno, pravidelně kontrolována a kalibrována v odborných dílnách. Doporučení výrobce, která musí být uložena u přístroje, musí být dodržována.

Část 19 – Výcvik, instruktáž a informace

Velitel lodě je povinen zajistit posádce nutný výcvik, instruktáže a informace v těchto oblastech:

- a) rozpoznání okolností a prací vedoucích ke vzniku nebezpečného ovzduší,
- b) rizika spojená se vstupem do nebezpečného prostoru a opatření, která je třeba učinit k jejich odvrácení,
- c) používání a údržba zařízení a oděvů pro vstup do nebezpečných prostorů,
- d) záchrana z nebezpečného prostoru.

Příloha č. 6 k vyhlášce č. 25/2001 Sb.

PRAVIDLA RUČNÍHO ZVEDÁNÍ BŘEMEN A PRÁCE S NÁŘADÍM A MATERIÁLY**Část 1**

- a) Při ručním zvedání a přenášení břemen je nutné nejprve ohodnotit břemeno, které bude zvedáno, prověřit ostré hrany, vyčnívající hřeby nebo třísky, zamaštěné nebo jinak nezvyklé povrchy, které mohou ovlivnit pevnost uchopení, a další skutečnosti, které se mohou ukázat jako nebezpečné.
- b) Paluba a prostory, nad nimiž bude s břemenem manipulováno, musí být zbavené překážek a nesmí být kluzké.
- c) Blízko u břemene musí být zaujat pevný a vyvážený postoj s nohama trochu od sebe, aby zvednutí proběhlo co nejprůmějším směrem.
- d) Musí být zaujata příkrčená poloha těla, s ohnutými koleny a rovnými zády, aby bylo zajištěno, že paže nebudou pracovat. Bradu je nutno mít přitaženou k hrudi.
- e) Břemeno musí být uchopeno celou dlaní, nikoliv pouze prsty. Jestliže pro to není pod břemenem dostatek místa, musí být břemeno nejdříve podloženo kusem dřeva.
- f) Velikost a tvar břemene nejsou dostatečným vodítkem pro stanovení váhy a jejího rozložení. Pokud tato informace není k dispozici, musí se břemeno nejprve opatrně zkusmo přizvednout a v případě potřeby musí být přizvána pomoc.
- g) Pokud s břemenem manipuluje více osob, je žádoucí, aby byly přibližně stejné výšky. Úkony zvedání, spouštění a přenášení musí být pokud možno provedeny současně, aby se zabránilo momentálnímu přetížení nebo vyvedení z rovnováhy některého z pracovníků.
- h) Břemeno se musí zvedat napínáním nohou. Tělo nesmí být natočeno, aby se nevyvolalo nadměrné namáhání.
 - i) Jestliže se břemeno zvedá do větší výšky, může vzniknout potřeba rozložení zvednutí na dvě fáze; nejprve je nutno zvednout břemeno na lavičku nebo jinou oporu a potom po novém uchopení (přehmátnutí) zvednout břemeno do konečné výše.
 - j) Proces spouštění je opačný než postup při zvedání, přitom je třeba se vyvarovat nebezpečí skřípnutí prstů.

Část 2

- a) Břemeno nikdy nesmí být přenášeno způsobem, který by bránil výhledu. Je nutné, aby všechny překážky na trase mohly být zpozorovány.
- b) Při práci musí být obuta vhodná obuv, zejména s ohledem na to, že vyztužená špička pomáhá chránit prsty u nohou před zhmožděním při sklouznutí břemene a při dočasném odložení břemene při ukládání na dobu potřebnou pro vyndání rukou a přehmátnutí.
- c) Oděv musí být takový, aby se nezachytil za břemeno a chránil tělo.
- d) Jestliže je práce velmi namáhavá, zejména kvůli váze břemene, při opakování pokusů zvednutí nebo kvůli okolním faktorům jako např. stísněný prostor nebo teplotní extrém, musí být v přiměřených intervalech poskytnut odpočinek pro obnovení správné funkce svalů, srdce a plic. Při práci tohoto druhu vznikají úrazy nejčastěji z únavy.

Část 3 – Pracovní vybavení

- a) Velitel lodi je povinen zajistit, aby veškeré stroje, nářadí, instalace nebo jiná zařízení na lodi byla vhodná pro bezpečnou práci a byla řádně používána a udržována.
- b) Proti rizikům poškození zdraví nebo bezpečnosti musí být přijata opatření k minimalizaci těchto rizik. Např. údržba a používání zařízení musí být omezeno na určené osoby. Pro všechny uživatele musí být zajištěno odpovídající školení a výcvik včetně srozumitelných písemných instrukcí na místech, kde je to účelné.

Část 4 – Ruční nářadí

- a) Každý nástroj smí být používán pouze k účelu, ke kterému byl sestaven; nedodržování tohoto může mít za následek úraz, poškození pracovního předmětu nebo nástroje samotného.
- b) Je zakázáno používat opotřebované nebo poškozené nářadí. Násady kladiv, šroubováků a dlát musí být pevné, musí mít rovná léta, být hladké a bez třísek. Nesmí se používat průbojníky a sekáče s roztřepenými okraji. Ostří musí být udržováno nabroušené a čisté. Plošky kladiv, francouzských klíčů a průbojníků nesmí být poškozeny. Opravy a úpravy nářadí smí provádět pouze osoba k tomu oprávněná.
- c) Pokud nástroje nejsou používány, musí být uloženy ve stojanech, skříňkách nebo brašnách s chráněným ostřím.
- d) Kde je to možné, musí se nástroj držet směrem od těla uživatele, aby se zabránilo zranění způsobenému sklouznutím nástroje po opracovávaném předmětu.
- e) Obě ruce se musí vždy držet za ostřím dláta.
- f) Sekáč je nejlepší držet mezi palcem a kořenem ukazováčku s palcem i prsty nataženými a dlaní obrácenou ke směru, z něhož se tluče kladivem.
- g) Na pilu se nesmí tlačit silou, musí být vedena lehkými pravidelnými pohyby.

Část 5 – Přenosné elektrické, pneumatické a hydraulické nářadí a zařízení

- a) Je nutné věnovat pozornost tomu, že
 1. nářadí s energetickým pohonem může být nebezpečné, není-li řádně udržováno a používáno,
 2. nebezpečí úrazu elektrickým proudem je mnohonásobně větší při navlhnutí nebo na místech, která jsou vlhká, mokrá nebo mají velké vodivé (kovové) povrchy; za takových podmínek se smí používat pouze elektrické nářadí napájené nízkým napětím (ne vyšším než 50 V střídavého proudu s maximem 30 V proti zemi nebo 50 V stejnosměrného proudu); napětí 50 V může být smrtící za nepříznivých okolností; kde použití nízkého napětí není prakticky proveditelné, musí být přijata jiná opatření (např. oddělovací transformátor, který napájí pouze jedno zařízení, nebo vysoce citlivý ochranný jistič); rizika spojená s používáním přenosného elektrického nářadí se týkají rovněž přenosných elektrických lamp, proto napájení těchto zařízení nesmí překročit 24 V.
- b) Před použitím přenosných elektrických, pneumatických a hydraulických nářadí a zařízení se musí prověřit vodiče a koncovky. Závady musí být odstraněny a nářadí vyzkoušeno oprávněnou osobou před dalším použitím po opravě.
- c) Ohebné kabely elektrického nářadí musí odpovídat příslušným předpisům a být opatřeny vhodnými koncovkami pro připojení ke zdroji. Nářadí musí být náležitě uzemněno.
- d) Pojistka nebo jistič na přívodu napájení musí mít nejnižší povolenou hodnotu, zejména při používání nářadí s dvojitou izolací.
- e) Elektrické přívody a hadice pneumatického a hydraulického nářadí se musí uchovávat dále od možných zdrojů poškození, jako jsou hřebíky, ostré hrany, horké povrchy, oleje a chemikálie. Kde kabely nebo hadice procházejí otevřenými dveřmi nebo jinými otvory, musí být dveře nebo uzávěry otvorů zajištěny v otevřené poloze. Jestliže vedou přes paluby nebo přechody, musí být, kde to lze provést, zavěšeny dostatečně vysoko, aby bylo místo nad procházejícími osobami.
- f) Mrskání vzduchové hadice v případě prasknutí spojky lze zabránit spojením sekcí hadice řetízky nebo alternativně vřazením bezpečnostního ventilu, který odpojí linii od přívodu vzduchu.
- g) Příslušenství nebo části nářadí musí být s nářadím spojeny zcela pevně. Zajišťovací pružiny, spony, západková ramínka a jiné vestavěné bezpečnostní součásti musí být po výměně nástroje (vrtáku, frézy, sekáče apod.) nasazeny zpět. Opomenutí může způsobit vážná zranění, protože po zapnutí přívodu energie může být pracovní nástroj vymrštěn se značnou silou.
- h) Příslušenství nebo součásti nesmí být měněny, dokud je nástroj připojen ke zdroji energie.
 - i) Jestliže je pro určitou práci vyžadován ochranný kryt, musí být pevně nasazen před započetím práce. Je-li sejmout kvůli výměně nástroje, musí být ihned po výměně nasazen zpět.
 - j) Při dočasném přerušování práce musí být přístroj vypnut, odpojen od zdroje energie a ponechán v bezpečné poloze. Vždy před opětovným připojením musí být prověřeno, zda je přístroj vypnut.

- k) Pokud nářadí způsobuje hluk přesahující nejvyšší přípustné hodnoty stanovené zvláštním právním předpisem,¹⁾ musí zaměstnanec používat osobní ochranné prostředky odpovídající svými útlumovými vlastnostmi danému hluku.
- l) Pokud používáním nářadí dochází k nepříznivému přenosu vibrací na člověka, může být používáno pouze v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.¹⁾ Pokud při práci odletují drobné částice, musí být použita ochrana obličeje a očí. Vibrace vznikající otřásáním nářadí (pneumatické vrtačky, kladiva, sekáče) nebo jeho vysokými otáčkami (vrtačky) mohou být příčinou vzniku trvalého zdravotního poškození rukou („mrtvé“ nebo „bílé“ prsty), což se v první fázi projevuje ztuhlostí prstů a jejich zvýšenou citlivostí na chlad a v dalších fázích pak modráním a otékáním rukou. Osoby náchylné k této chorobě nesmí takovéto přenosné nářadí používat. Ostatní musí být instruovány o nutných přestávkách po maximálně 30minutové souvislé práci.

Část 6 – Dílenské pevně instalované stroje

- a) Bez oprávnění nikdo nesmí dílenské a stolní stroje obsluhovat. Obsluha musí být kvalifikovaná a obeznámená s ovládáním. Stroj nesmí používat, kdo má na ruku obvazy.
- b) Všechny nebezpečné části stroje musí být opatřeny účinnými ochrannými kryty, které musí být řádně připevněny před spuštěním stroje. Kde je poloha krytu závislá na opracovávaném předmětu, jsou upřednostňovány samonastavitelné kryty. Brusky musí být opatřeny štítkem na ochranu očí, který se musí v dostatečném časovém období měnit.
- c) Kryty musí být přednostně zhotoveny z pevných materiálů. Jsou-li z perforovaného materiálu, síťoviny nebo tyček, nesmí být otvory tak velké, aby se jimi dostal prst k nebezpečné části stroje.
- d) Ovládací prvky stroje a vypínače dodatkového osvětlení, pokud je jimi stroj vybaven, nesmí být umístěny tak, aby s nimi obsluha musela manipulovat přes stroj.
- e) Stroj musí být před každým použitím zkontrolován. Nesmí být provozován, jestliže chybí kryty nebo jiná bezpečnostní zařízení, která jsou nesprávně nastavena nebo vadná, nebo jestliže je na samotném stroji jakákoliv závada.
- f) Jestliže je stroj jakkoliv nezpůsobilý, musí být odpojen od zdroje energie až do správného seřízení nebo opravy. Opravu smí provádět pouze osoba k tomu oprávněná.
- g) Pracovní stůl musí být dobře osvětlen, některé stroje mohou vyžadovat individuální dodatkové světlo.
- h) Pracovní prostor musí být udržován v pořádku, pokud možno bez odpadků a rozlitého oleje. Neupevněná zařízení, nářadí a vybavení nepotřebná k provádění práci musí být odstraněna a náležitě uložena.
- i) Kovový odpad (špony, piliny) padající okolo strojů musí být včas odklizen. Stroj musí být při odklizení zastaven. Odklízet se nesmí holou rukou, musí být použit háček nebo podobný nástroj.
- j) Těžké kusy vybavení nesené do dílny na opravu musí být zajištěny proti samovolnému náhodnému posunu.

Část 7

- a) Při oklepávání, kartáčování, broušení a podobných pracích, kdy mohou odletovat drobné částičky, musí být použita přiměřená ochrana očí a obličeje. Toto riziko existuje zejména při opracovávání mosazi.
- b) Při pískování nebo jiných pracích, kdy se do ovzduší dostává množství prachu, musí být použita protiprachová maska nebo respirátor.
- c) Ochranné prostředky uvedené v předchozích dvou písmenech mohou být případně potřebné i pro jiné osoby pracující v dílně.
- d) Před spuštěním soustruhu nebo vrtačky musí být vyjmut klíč ze sklíčidla a obsluha se musí ujistit, že v dosahu stroje nejsou jiné osoby.
- e) Stroj musí být vypínán, kdykoliv není používán, i kdyby předpokládaná přestávka v práci trvala jen krátký okamžik. Stroj musí být překontrolován v každém případě před novým startem, když v době ponechání stroje bez obsluhy byly ovládací prvky, kryty apod. měněny nebo s nimi bylo manipulováno.
- f) Jestliže je stroj poháněn pomocí klínového řemenu a odstupňované řemenice a změna otáček hřídele vy-

¹⁾ Nařízení vlády č. 502/2000 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.

žaduje změnu polohy klínového řemenu, musí být před tímto úkonem řemen uvolněn. Poloha řemenu nesmí být nikdy měněna za chodu stroje.

- g) Pracovní předmět pro vrtání nebo jiné opracování musí být pevně uchycen ke stroji nebo do svěráku.
- h) Materiál, který přechází za soustruh, musí být bezpečně zakryt.

Část 8 – Brusné kotouče

- a) Brusné kotouče musí být vybírány, nasazovány a používány pouze způsobilými osobami v souladu s instrukcemi výrobce.
- b) Brusné kotouče z důvodu jejich křehkosti musí být skladovány a musí být s nimi manipulováno se zvýšenou opatrností.
- c) Pro volbu kotouče pro konkrétní práci musí být dodržena instrukce výrobce. Obecně se měkké kotouče používají na tvrdý materiál a tvrdé kotouče na měkký materiál.
- d) Před nasazením musí být kotouč okartáčován a pečlivě prohlédnut, zda během skladování a dopravy nebyl poškozen. Kotouče spojované keramickým pojivem musí být dále prověřeny jemným poklepem na svisle zavěšený kotouč. Jestliže zní hluše, je pravděpodobně puklý a nesmí být použit.
- e) Kotouč nesmí být nasazován na stroj, pro který se nehodí.
- f) Kotouč musí být na hřídel lehce nasaditelný, nikoli však s vůlí. Jestliže je uchycení příliš těsné, může kotouč prasknout vlivem zahřívání a následného roztahování hřídele během práce. Otáčky kotouče nesmí přesáhnout udanou nejvyšší rychlost pro daný kotouč.
- g) Jestliže jsou přítlačné kroužky sevřeny věncem šroubů, musí se šrouby nejprve dotáhnout prsty a potom po řadě dotahovat protilehlé dvojice.
- h) Nad každým brusným kotoučem (pokud to charakter práce absolutně nevyklučuje) musí být nasazen pevný kryt, který zajistí jak zachycení částí kotouče při prasknutí, tak zabrání kontaktu obsluhy s kotoučem. Kryt musí zakrývat co možná největší část kotouče.
- i) Kde je součástí opěrka, musí být náležitě připevněna a musí být nastavena co nejblíže kotouči. Mezera nemá přesahovat 1,5 mm.
- j) Je zakázáno brousit na boční straně kotouče, což je zvláště nebezpečné, jestliže je kotouč viditelně opotřebený. Broušený materiál se nikdy nesmí držet v hadru nebo kleštích. Při broušení na sucho nebo při zarovnávání nebo úpravách kotouče musí být před kotoučem připevněn průhledný kryt nebo pracovník musí použít náležitě upevněnou ochranu očí.

Část 9 – Lihové kahaný

Při plnění lihového kahanu je třeba dbát opatrnosti. Palivo se nesmí dolévat do kahanu krátce po jeho použití, dokud úplně nevystydl.

Část 10 – Stlačený vzduch

- a) Při použití stlačeného vzduchu se nesmí udržovat vyšší tlak, než jaký je nezbytně nutný pro uspokojivé provedení práce.
- b) Na očištění pracovního místa se nedoporučuje používat stlačený vzduch.
- c) V žádném případě nesmí být proud stlačeného vzduchu směřován proti osobám.

Část 11 – Láhve se stlačenými plyny

- a) S láhvemi se stlačeným plynem se musí vždy manipulovat opatrně, ať jsou plné, nebo prázdné. Musí být náležitě upevněny a udržovány ve svislé poloze. Zařízení pro upevňování láhví musí zajistit rychlé a snadné uvolnění tak, aby mohly být kdykoliv rychle vyjmuty, zejména v případě požáru. Pro transport láhví musí být vždy použit, pokud je k dispozici, speciální vozík.
- b) U láhví, které nejsou používány, nebo při transportu láhví musí být vždy nasazen ochranný kryt ventilu. U prázdných láhví musí být ventily uzavřeny.
- c) Dvě nebo více láhví s kyslíkem nebo hořlavým plynem (např. acetylén) musí být uloženy v oddělených dobře ventilovaných prostorech, které nejsou vystaveny působení extrémních teplot. V prostoru, v němž

jsou uloženy láhve s acetylénem nebo hořlavými plyny, nesmí být žádné elektrické zařízení nebo jiné zdroje zážehu a musí být umístěno výrazné a trvalé upozornění „NO SMOKING“ u vchodu a uvnitř prostoru. Prázdné láhve musí být označeny a uloženy odděleně od plných.

- d) Pro láhve s kyslíkem, acetylénem a jinými hořlavými plyny musí být přijata následující zvláštní opatření:
1. ventily láhví, ovládání a armatura musí být beze stop olejů, mazadel nebo barev. Na ovládání se nesmí sahat zamaštěnými rukama,
 2. nesmí se odebírat plyn z láhve, u které není za výpustním ventilem namontován správně fungující redukční regulátor,
 3. láhve, které mají lekáž nezastavitelnou výpustním ventilem, musí být vyneseny na otevřenou palubu mimo zdroje tepla nebo zážehu a pomalu vyprázdněny do ovzduší.

Část 12 – Chemikálie

- a) Nikdy se nesmí používat chemikálie z neoznačených nádob, pokud není známo, o jaký druh chemikálie se jedná.
- b) S chemikáliemi se musí vždy manipulovat s maximální opatrností. Oči a pokožka musí být chráněny proti náhodnému vystavení působení chemikálií nebo kontaktu s nimi.
- c) Vždy musí být dodržovány pokyny výrobce nebo dodavatele. Je třeba mít na zřeteli, že některá běžná čisticidla (např. louh sodný, odbarvovače) mohou vyvolat kožní záněty.
- d) Chemikálie se nesmí míchat, dokud není zaručeno, že nedojde k nebezpečné reakci.

PRAVIDLA VYKONÁVÁNÍ SVÁŘEČSKÝCH PRACÍ

Část 1

- a) Sváření nebo řezání plamenem mimo dílnu smí být prováděno pouze na zvláštní povolení a musí být přijata zvláštní protipožární opatření.
- b) Pracovník musí být pro tuto práci kvalifikovaný, obeznámený se zařízením a náležitě instruovaný.
- c) Kde je nutno pro zajištění přiměřeného osvětlení použít přenosných světel, musí být tato světla připevněna, nikoli držena v ruce. Přívodní kabely musí být vedeny čistě mimo pracovní prostor.
- d) Při svářečských pracích je nutné brát zřetel na to, že mohou vznikat škodlivé dýmy, zejména při práci na galvanizovaném nebo barvou konzervovaném povrchu apod. Při řezání plamenem může dojít k úbytku kyslíku v ovzduší a při sváření nebo řezání se mohou tvořit nepříjemné až škodlivé plyny. Při sváření a řezání v uzavřených prostorech musí být zajištěna odpovídající ventilace. Ventilace musí být průběžně kontrolována po celou dobu práce. Ve stísněných prostorech se musí dbát na účelné použití dýchacího přístroje.
- e) Svářecí a řezací zařízení musí být před použitím prověřeno způsobilou osobou za účelem zjištění, zda je zařízení v dobrém provozním stavu. Opravy na něm smí být prováděny pouze oprávněnou osobou.

Část 2 – Ochranné oblečení

- a) Příslušný pracovník a osoby pracující s ním musí mít ochranný oděv a vybavení odpovídající druhu práce a k ochraně před kousky horkého kovu a strusky, případným popálením a jejich oči a pokožka před tepelným a ultrafialovým zářením.
- b) Svářeč musí mít při svářečských pracích na sobě
 - 1. svářečskou helmu s vhodně zabarveným průhledným sklem; vhodnou alternativou za přiměřených okolností mohou být brýle nebo v ruce držенý ochranný štít,
 - 2. kožené pracovní rukavice,
 - 3. koženou zástěru (za určitých okolností),
 - 4. kombinézu z přírodního vlákna s dlouhým rukávem nebo jiný schválený ochranný oděv.
- c) Oděv nesmí být znečištěn olejem, mazadly nebo jinými hořlavými látkami.

Část 3 – Opatření proti požáru a výbuchu

- a) Před začátkem sváření a řezání plamenem musí být prověřeno, zda nejsou v prostorech pod pracovištěm nebo v prostorech k němu přilehlých kapalné nebo plynné hořlaviny, které by se mohly vznítit teplem nebo jiskrami vznikajícími v procesu sváření.
- b) Sváření a řezání plamenem se nesmí provádět na povrchu pokrytém mazadlem, olejem nebo jinou zápalnou nebo hořlavou látkou.
- c) Při sváření v blízkosti otevřeného jícnu musí být zřízena vhodná zástěna, která zabrání padání jisker jícnem nebo ventilátorem. Před začátkem práce musí být hořlavý a podkladový materiál odstraněn na bezpečné místo.
- d) Větrací, prosvětlovací a jiné otvory, jimiž by mohly proniknout jiskry, musí být podle možnosti uzavřeny.
- e) Jestliže je práce prováděna na přepážkách, palubách nebo stropech, musí být provedena kontrola ze sousedícího prostoru, zda poblíž nejsou materiály nebo látky, které by se mohly vznítit, nebo zda v něm nemohou být teplem zasaženy kabely, potrubí a jiná zařízení.
- f) Nákladové tanky, palivové tanky, nákladové prostory nebo jiné tanky a prostory, ve kterých byly dříve zápalné látky, musí být před započetím opravárenských prací zkontrolovány přístavními orgány, které musí vydat písemný doklad, že v nich nejsou obsaženy zápalné plyny. Test musí zahrnout rovněž testování sousedících prostorů, dvojitého dna, kofrdamů apod. Další testování se musí provádět v pravidelných intervalech a před každým pokračováním svářečských prací po delší přestávce.
- g) Sváření a řezání plamenem se musí vždy provádět pod neustálým odborným dohledem. Vždy musí být připraven vhodný hasicí přístroj k okamžitému použití. Osoba s hasicím přístrojem musí rovněž neustále sledovat prostory, které svářeč nemůže vidět a které by mohly být ohroženy.

- h) S ohledem na riziko opožděného vzniku požáru způsobeného použitím hořákových nebo svářecích zařízení se musí nejméně dvě hodiny po skončení práce provádět pravidelné protipožární kontroly.

Část 4 – Elektrické svářecí zařízení

- a) Napájecí zdroj elektrického svařování na lodi musí být stejnosměrný, s výstupním napětím nepřevyšujícím 70 V, s minimálním zvlněním, z důvodu minimalizace rizika zasažení elektrickým proudem.
- b) Jestliže není k dispozici zařízení na stejnosměrný proud, může být použito zařízení na střídavý proud za předpokladu, že má vestavěný omezovač napětí, který zajistí, aby napětí bez zatížení (napětí mezi elektrodou a kostrou před vytažením oblouku) nepřevýšilo 25 V. Správná funkce zařízení (která může být ovlivněna prašností nebo vlhkostí) musí být zkontrolována pokaždé, když má být použito. Na některé omezovače napětí nepříznivě působí úhel odklonu od svislice, je proto nutné, aby byly montovány a používány v nejvyšší možné míře v souladu s instrukcí výrobce, s ohledem na to, že plnění tohoto požadavku může být někdy negativně ovlivněno nepříznivými mořskými podmínkami.
- c) Musí být užíván uzavřený systém používající dva kabely ze svářecího zařízení. Zpětný kabel musí být pevně přichycen ke svařovanému kusu.
- d) Vratný kabel svářecí soupravy a svařovaný kus nebo kusy musí být odděleně uzemněny na lodní konstrukci. Nedoporučuje se používat lodního tělesa jako zpětného vodiče.
- e) Kvůli zabránění poklesu napětí musí být přívodní i zpětný kabel co nejkratší a mít odpovídající průřez.
- f) Kabely musí být před použitím zkontrolovány. Nesmí být použity, jestliže mají porušenou izolaci nebo sníženou vodivost.
- g) Kabelové konektory musí být plně izolovány, jsou-li zapojeny, a tak tvarovány a instalovány, že po odpojení jsou části vedoucí proud přiměřeně zapuštěny.
- h) Držáky elektrod musí být plně izolované, aby se zabránilo dotyku jejich „živých“ částí. Je-li to možné, musí být opatřeny kryty chráničemi před dotykem „živé“ elektrody a před jiskrami nebo roztaveným kovem.
- i) Aparatura musí být opatřena lokálním vypínacím zařízením nebo jiným prostředkem pro rychlé odpojení proudu od elektrody pro případ vzniklé komplikace nebo izolování držáku při výměně elektrody.

Část 5 – Opatření při sváření elektrickým obloukem

- a) Svářeč musí mít ochranný oděv a nevodivou bezpečnostní obuv. Oděv musí být co nejsušší z důvodu ochrany před úrazem elektrickým proudem, zejména musí být používány suché rukavice.
- b) Během sváření musí být celou dobu přítomen pomocník. Musí dávat pozor, zda svářeč nebyl náhodně zasažen elektrickým proudem, být připraven k okamžitému vypnutí aparatury, vyhlášení poplachu a zahájení umělého dýchání. Při práci v obtížných podmínkách musí být zvážena vhodnost zapojení dvou pomocníků.
- c) Jestliže mimo svářeče budou vystaveny škodlivému záření nebo jiskrák z elektrického svařování i další osoby, musí být chráněny zástěnami nebo jiným účinným prostředkem.
- d) Ve stísněných prostorech, kde svářeč může přijít do těsného kontaktu s lodní konstrukcí nebo je pravděpodobnost takového kontaktu při normálních pohybech, musí být zajištěna ochrana suchými izolačními rohožemi nebo deskami.
- e) Při práci v horku nebo vlhku se pro svářeče zvyšuje riziko zasažení elektrickým proudem. Tělesný pot a vlhký oděv značně snižují tělní odpor. Za těchto podmínek musí být práce odložena do doby, kdy bude možné dosáhnout přiměřené úrovně bezpečnosti.
- f) V žádném případě nesmí svářeč pracovat, stojí-li ve vodě nebo má-li některou část těla potopenou.
- g) Před odstraněním použité elektrody i před vložením nové musí být držák elektrody odizolován od zdroje proudu. Toto opatření je nezbytné, protože některé elektrodové obaly mají velmi nízký odpor. Dokonce i ochranný obal, který za normálních okolností izoluje, může navlhnout od zpocených rukou a stát se potenciálně nebezpečným. Po skončení nebo při dočasném přerušení práce musí být elektroda vyjmuta z držáku.
- h) Horké zbytky elektrod se musí vyhazovat do zvláštní nádoby, nesmí být brány holou rukou. Zásobní elektrody se až do jejich použití musí skladovat v suchu v originálních obalech.

Část 6 – Plynové sváření a řezání

- a) Tlak kyslíku používaného při sváření musí být vždy dostatečně vysoký, aby se předešlo zpětnému průtoku acetylénu do kyslíkového vedení.
- b) Acetylén pro sváření se nesmí používat při větším tlaku než jedna atmosféra, neboť může i bez přítomnosti vzduchu při nadměrném tlaku explodovat.
- c) Ventily proti zpětnému šlehnutí musí být umístěny na plynové a kyslíkové hadici v blízkosti držáku hořáku.
- d) V kyslíkovém i acetylenovém vedení musí být umístěny lapače plamene. Obvykle bývají na nízkotlaké straně regulátoru, mohou však být současně i v hořáku.
- e) Při zpětném zápalu plynu v hadicích musí být co nejrychleji uzavřeny ventily na kyslíkové i acetylenové láhvi. Acetylenové láhve je třeba neustále hlídat, jestli se nezahřívají. Při zahřátí musí být láhev okamžitě vynesena ven, ochlazená ponořením do vody nebo poléváním vodou a uzavírací ventil láhve naplno otevřen. Jestliže to nelze provést bez ohrožení bezpečnosti, musí být zvážena možnost vyhození láhve do moře. S každou acetylenovou láhví podezřelou z přehřátí se musí zacházet opatrně, protože úder může způsobit vnitřní zajiskření, které může vyvolat explozi.
- f) Propojovat se smí pouze acetylenové láhve s přibližně stejným tlakem.
- g) V pevných instalacích musí být na rozdělovačích jasné označení, jaký plyn jimi prochází. Hadicové koncovky rozdělovačů včetně přívodních a výstupních musí být natolik odlišné, aby nemohlo dojít k záměně rozdělovačů pro palivový plyn a kyslík.
- h) Pro připojení kyslíko-acetylenového hořáku k výstupním koncovkám kyslíku nebo acetylénu musí být použity pouze speciální hadice určené pro svářečské a řezací práce.
- i) Jakkoliv dlouhá část hadice, v níž došlo ke zpětnému šlehnutí, musí být vyřazena. Spojky mezi hadicemi a hořákem a mezi hadicemi musí být bezpečně připevněny sponami z kovu, např. hadicovými páskami nebo objímkami.
- j) Hadice musí být tak uspořádány, aby nemohly být zkrouceny nebo zapleteny, roztrženy, rozříznuty nebo jinak poškozeny pohybujícími se předměty, zejména padajícími kousky odtaveného kovu a jiskrami atd.; trhnutí nebo tah na hadici může zavinit vytržení hořáku z ruky svářeče nebo pád láhve nebo vytržení hadicových spojek. V místech přechodů pro osoby musí být hadice zakryty, aby o ně nikdo nemohl zakopnout.
- k) Na vyzkoušení těsnosti hadic se musí použít mýdlová voda.
- l) Hořáky se smí zapalovat jenom speciálním zapalovačem, stálým startovacím plamínkem nebo jiným bezpečným prostředkem.
- m) Ucpaný otvor v hořákové špičce se smí čistit pouze náradím určeným k tomuto účelu.
- n) Během výměny hořáku musí být plyn zavřen na redukčním regulátoru tlaku.
- o) Během dočasné přestávky nebo po skončení práce musí být uzavřeny hlavní ventily na plynových láhvích, plynové magistrály musí být rovněž bezpečně uzavřeny. Hořáky, hadice a přenosné trubky musí být přeneseny do skládků, které jsou otevřeny na volnou palubu, aby se předešlo vytváření nebezpečné koncentrace plynů nebo kouře.
- p) K ventilaci, chlazení nebo ofukování prachu z oděvů nesmí být nikdy používán kyslík.

Příloha č. 8 k vyhlášce č. 25/2001 Sb.

PRAVIDLA VYKONÁVÁNÍ NATĚRAČSKÝCH PRACÍ, PRACÍ VE VÝŠKÁCH, ZA BOKEM LODĚ A SE ZÁCHRANNÝMI ČLUNY

Část 1

- a) Barvy mohou obsahovat jedovaté nebo dráždivé látky, z rozpouštědel se mohou uvolňovat hořlavé a potenciálně výbušné výpary, které mohou být zdraví škodlivé. Osoba pracující se zdravím škodlivými nebo dráždivými barvami musí být dostatečně informována o konkrétním riziku, které vyplývá z jejich použití. Velmi zdraví škodlivé jsou zejména barvy obsahující organické pesticidy. Pokud nejsou na obalu uvedeny instrukce výrobce, musí být při přejímání zjištěno, zda při použití barvy může vzniknout nějaké zvláštní riziko a zda není třeba speciálního způsobu aplikace. Tyto pokyny musí být předány pracovníkovi před zahájením prací.
- b) Stará barva se nesmí seškrabovat, dokud není bezpečně zjištěno, že neobsahuje olovo nebo jiné látky, jejichž prach může být při vdechnutí škodlivý zdraví. Jako ochrana musí být použita protiprachová maska.
- c) Chemické odstraňovače starých nátěrů jsou kyseliny, které nesmí přijít do styku s pokožkou. Pro případ potřísnění se musí používat ochrana očí. Při práci ve výšce nebo jinde v blízkosti lan je nutné dbát na to, aby nedošlo ke styku barev s lany, bezpečnostními postroji nebo lanky apod.
- d) Interiéry a uzavřené prostory musí být dobře ventilovány nejen během natěračských prací, ale až do doby úplného vyschnutí barev.
- e) Ve vnitřních prostorech se během natěračských prací a po dobu, než barva úplně vyschne a vytvrdne, nesmí kouřit ani používat otevřený oheň.
- f) Jestliže se natěračské práce provádějí v blízkosti strojů, zejména ve strojovně nebo např. z konstrukce portálového jeřábu, je třeba se ujistit, že napájení je odpojeno a stroj odstaven takovým způsobem, že se nemůže samovolně pohnout nebo nastartovat. Musí být vyvěšena odpovídající upozornění. Pracovní oděv musí být přiléhavý.

Část 2 – Stříkání

- a) Obsluha se musí seznámit před začátkem práce s instrukcemi výrobce o správném používání stříkacích zařízení a o tom, jak předejít možným rizikům.
- b) S vysokotlakým stříkacím zařízením je nutno pracovat se zvýšenou opatrností. Při nanášení barvy stříkáním se musí použít vhodný pracovní oděv, jako je kombinéza, rukavice, kapuce a prostředky pro ochranu očí.
- c) Podle druhu nanášené barvy musí být použit vhodný respirátor. Ve výjimečných případech může vzniknout nutnost použití dýchacího přístroje. Barvy obsahující olovo, rtuť nebo podobné zdraví škodlivé složky se nesmí ve vnitřních prostorech nanášet stříkáním.
- d) Jestliže dojde k ucpání trysky, musí být spouštědlo zajištěné v uzavřené poloze předtím, než je učiněn pokus o uvolnění trysky. Před vyjmutím ucpané trysky nebo jiným pokusem o demontáž jakékoliv části zařízení musí být ze systému vypuštěn tlak.
- e) U pistole s reverzibilní (samočisticí) tryskou se musí věnovat zvláštní pozornost tomu, aby ruce byly mimo ústí trysky při jejím profukování za účelem obnovení průchodnosti.
- f) Tlak v systému nesmí překročit doporučený pracovní tlak pro hadici. Systém musí být pravidelně kontrolován za účelem zjištění možných závad.
- g) Jako dodatečné opatření proti riziku roztržení hadice se může navléknout kus staré vzduchové hadice v délce dva až tři metry přes tu část tlakové hadice, která spojuje stříkací zařízení s kontejnerem s barvou.

Část 3 – Natěračské práce

- a) Natěračské vory musí být stabilní a opatřené vhodným ohrazením. Pro dosažení větší výšky se nesmí používat neupevněné opory a desky.
- b) Před použitím voru musí odpovědná osoba zvážit sílu přílivových proudů a jiná nebezpečí, zejména pohyby vody způsobené projíždějícími loděmi.
- c) Osoba provádějící natěračské práce za bokem lodě musí být zajištěna bezpečnostním lankem a mít pracovní

záchrannou vestu, neustále musí být pozorována osobou na palubě. V blízkosti musí být připraven záchranný kruh s připevněným lankem dostatečné délky.

- d) Jestliže jsou natěračské práce prováděny v blízkosti zádě u lodního šroubu nebo podobných propulzních zařízení, odpovědný pracovník musí upozornit strážního strojního a palubního důstojníka, aby byla ve strojovně i na můstku vyvěšena příslušná upozornění.
- e) Strážní strojní a palubní důstojník musí být vyrozuměn, jestliže bude práce prováděna pod vyústěním lodních odpadních systémů, aby zabezpečili jejich nepoužívání do skončení práce. Na příslušný ovládací ventil musí být umístěno upozornění, které nesmí být sejmuto, dokud není nahlášen konec natěračských prací.

Část 4 – Práce ve výškách a za bokem lodě

- a) Jelikož osoba pracující ve výšce se nemůže plně soustředit na vykonávanou práci a současně na vlastní ochranu před pádem, musí být vždy přijata vhodná opatření k zajištění osobní bezpečnosti při práci ve výšce nebo za bokem lodě. Je nutné věnovat pozornost tomu, že pohyb lodě za plavby na moři zvyšuje rizika spojená s takovou prací. Pro práci nad normální dosah musí být použita pracovní plošina, lešení nebo žebřík.
- b) Osoby s kratší než dvanáctiměsíční praxí na moři nesmí pracovat ve výšce bez doprovodu zkušeného člena posádky nebo pod jiným odpovídajícím dohledem.
- c) Pracovník musí mít po celou dobu práce ve výšce nebo za bokem lodě nasazen bezpečnostní postroj s připojitelným bezpečnostním lankem nebo musí používat jiné zabezpečovací zařízení. Jestliže je to nutné a vhodné, musí být napnuta bezpečnostní síť. Při práci za bokem lodě musí pracovník mít i záchrannou pracovní vestu a v blízkosti musí být připraven záchranný kruh pro okamžité použití s připevněným lankem dostatečné délky.
- d) Práce za bokem lodě je s výjimkou havarijních případů zakázána za jízdy, v suchém doku, mezi boky dvou vedle sebe stojících lodí a mezi bokem lodi a nábrežím.
- e) Před začátkem práce v blízkosti lodní sirény musí odpovědný důstojník zajistit, aby bylo odpojeno napájení a na můstku a ve strojovně byla vyvěšena upozornění.
- f) Před začátkem práce na komíně musí odpovědný důstojník informovat strážního strojního důstojníka, který zajistí, aby páry a škodlivé plyny a kouře byly vypouštěny v nejmenší možné míře. Před začátkem práce v blízkosti rádiových antén upozorní strážní důstojník radiodůstojníka, aby přerušil veškerá vysílání, pokud by tím ohrožoval pracujícího člena posádky lodě. V radiostanici musí být vyvěšeno příslušné upozornění.
- g) Jestliže se má provádět práce blízko radarové antény, odpovědný pracovník informuje strážního důstojníka, který vypne radar i anténu. Do dokončení práce musí být na zařízení vyvěšeno upozornění.
- h) Po skončení prací uvedených v předchozích písmenech odpovědný pracovník vyrozumí příslušného důstojníka, že opatření nemusí být dále prováděna a upozornění mohou být odstraněna.
- i) Pokud to není nezbytné, nemá být vykonávána práce ve výšce z platformy nebo loďmistrovské lávky v blízkosti probíhajících nákladových operací.
- j) Při práci ve výšce je třeba dbát na zajištění bezpečnosti osob procházejících nebo pracujících v dolních částech lodě. Musí být vyvěšeno odpovídající upozornění. Nářadí a materiál se musí vytahovat a spouštět ve vhodné nádobě, která musí být upevněna na pracovním místě a slouží pro odkládání momentálně nepotřebného nářadí a materiálu.
- k) Nikdo nesmí odkládat nářadí na místo, z něhož by mohlo při náhodném zavadění spadnout na osoby nacházející se v dolních částech lodě, ani nosit nářadí v kapsách. Při práci ve výšce je nejlépe používat pás určený k zavěšování nářadí. S nářadím se musí zacházet zvlášť opatrně, jestliže jsou ruce chladné nebo zamaštěné nebo kdy samo nářadí je zamaštěné.

Část 5 – Závěsné lávky a lešení

- a) Závěsné lávky musí být nejméně 430 mm široké a opatřené ochranným zábradlím nebo stojinami s lanem vypnutým ve výšce jeden metr od podlahy. Zvýšené okraje lávky zvýší bezpečnost pracovníka.
- b) Desky a materiál použité na výrobu závěsných lávek musí být pečlivě zkontrolovány, zda mají dostatečnou pevnost a nejsou poškozené.

- c) Dřevěné součásti závěsných lávek musí být skladovány na suchém, dobře větraném místě, nevystaveném působení horka.
- d) Pomocná zařízení, bloky a závěsná lana musí být před použitím pečlivě prohlédnuta. Poškozené kusy se nesmí používat.
- e) Jestliže je závěsná látka za bokem lodě, obě závěsná lana použitá k jejímu spuštění musí dosahovat k vodní hladině, aby sloužila současně jako dodatečná bezpečnostní lana. V blízkosti musí být připraven záchranný kruh a lanko.
- f) Závěsná lana nesmí procházet přes ostré hrany.
- g) Body pro ukotvení lan a bloků musí mít dostatečnou pevnost, a pokud je to možné, musí být pevnou součástí lodní konstrukce. Pevnost úchytů, které jsou součástí konstrukce, musí být vyzkoušena kládívem. Přenosná zábradlí nebo stojiny nesmí být využity jako kotevní body. Svěrky na žebra a podobná zařízení se smí použít výhradně k účelu, pro který byla zhotovena, a pod náležitým dohledem.
- h) Lávky a pracovní platformy, které nejsou zavěšeny, musí být zajištěny proti pohybu. Zavěšené lávky musí mít maximální omezení možnosti pohybu.
- i) Lávky a platformy ani jejich části nesmí ve strojovně přijít do styku s horkými povrchy a pohybujícími se částmi strojů. Konstrukce jeřábu ve strojovně se nesmí využít přímo jako pracovní plošina pro čištění nebo natírání.
- j) Jestliže osoby pracující na závěsné látce potřebují být povytáhnuty nebo spuštěny, musí provést tuto operaci s největší opatrností a přitom dbát na to, aby pohyby lávky byly co nejmenší a neustále pod kontrolou.

Část 6 – Loďmistrovská látka

- a) Při použití závěsného lana musí být látka k němu připevněna samospouštěcím úvazem a volný konec lana musí mít dostatečnou délku.
- b) K připevnění loďmistrovské lávky se nesmí používat háky, ledaže jde o takové typy, které se nemohou díky speciální konstrukci náhodně vyvléct.
- c) Při každém použití loďmistrovské lávky se musí před vyzvednutím osoby provést pečlivá kontrola lávky i všech součástí jejího vystrojení a zátěžová zkouška.
- d) Jestliže se pracovník má sám popouštět na loďmistrovské látce, musí po lanu klouzat oblouk třmenu, nikoli čep. Čep musí být za všech okolností zajištěn.
- e) Jestliže je nutné vytáhnout pracovníka sedícího na loďmistrovské látce, vždy tato operace musí být provedena ručně, přičemž nesmí být nikdy použit vrátek.
- f) Jestliže se pracovník na loďmistrovské látce potřebuje sám spustit, musí nejprve obě části spouštěcího lana svázat dohromady vhodným kouskem provazu, aby před uvolněním spouštěcí smyčky zajistil látku. Praxe přidržování se jednou rukou a uvolňování smyčky druhou je povolena pouze ve výjimečných případech vlastního nebo cizího ohrožení.

Část 7 – Lana

- a) Používá se mnoho druhů lan jak z umělých, tak i přírodních vláken, každé s odlišnými vlastnostmi a odlišnou odolností proti kontaminaci látkami používanými na lodi, která může jejich pevnost výrazně snížit. Členové posádky musí brát v úvahu všeobecná omezení různých typů lan. Při používání lan je nutné vycházet z níže uvedené tabulky, která orientačně posuzuje odolnosti hlavních typů lan vůči chemickým vlivům.

Odolnost lan proti chemickým látkám

Látka	Manila nebo sisal	Polyamid (Nylon)	Polyester	Polypropylen
Kyselina sírová (akumulátorová)	žádná	slabá	dobrá	velmi dobrá
Kyselina solná	žádná	slabá	dobrá	velmi dobrá
Typové odrezovače	slabá	střední	dobrá	velmi dobrá
Kaustická soda	žádná	dobrá	střední	velmi dobrá
Tekuté odbarvovače	žádná	dobrá	velmi dobrá	velmi dobrá
Látky obsahující kresol (lyzol)	střední	žádná	dobrá	velmi dobrá

Surová ropa, fenoly, přírodní dehet	dobrá	střední	dobrá	dobrá
Nafta	dobrá	dobrá	dobrá	dobrá
Syntetické čisticí prostředky	slabá	dobrá	dobrá	dobrá
Chlorová rozpouštědla, např. trichloretylén, používaná v některých barvách a odstraňovačích nátěrů	slabá	dobrá	dobrá	dobrá
Další organická rozpouštědla	dobrá	dobrá	dobrá	dobrá

Tabulka stanoví pouze možný rozsah poškození, je nutné též přihlížet k přesnému určení materiálu, množství kontaminace, teplotě a době, po níž kontaminace působí, s ohledem na to, že v některých případech nemusí být poškození zjevné ani při důkladné prohlídce.

- Lana musí být skladována mimo působení tepla a světla, v prostorech oddělených od chemikálií, čistidel, odrezovačů, odstraňovačů barev a jiných látek, které je mohou poškodit.
- Osoba odpovědná za provádění prací musí zajistit, aby všechny provazy, bezpečnostní lanka, spouštěcí lana apod., která budou pro danou práci použita, byla odolná vůči působení látek, se kterými se pracuje. Lana z rostlinných vláken nebo směsi rostlinných a umělých vláken se nesmí k těmto účelům používat. Stejná opatření musí být přijata při výběru pomocného zařízení, jako jsou bezpečnostní postroje a sítě.
- Dovoluje-li to situace na lodi, je třeba dávat přednost polypropylénovým lanům, která mají nejširší rozsah odolnosti proti působení škodlivých látek. Jestliže lana nejsou odolná proti fotochemickému znehodnocení, nesmí být delší dobu vystavena prudkému slunečnímu světlu.
- Je nutné přihlížet k tomu, že lana z umělých materiálů se pod vlivem zátěže roztahují v rozsahu, který je závislý na materiálu, přičemž nejvíce se roztahují lana polyamidová.
- Lana musí být před použitím prohlédnuta zevnitř i zevně s cílem zjistit možné zhoršení stavu, nadměrné opotřebení nebo poškození, a to zejména u závěsných lan, která nebyla déle v užívání. Je nutné přihlížet k tomu, že zvýšené množství prachu mezi prameny lana z umělých vláken naznačuje silné opotřebení a sníženou pevnost a že vnitřní opotřebení bude větší u lan s vyšší roztlačností. Některá lana, např. polyamidová, po delším používání tuhnou a tvrdnou.
- Před použitím musí být bezpečnostní lanka, spouštěcí lana a lávky otestovány na nejméně čtyřnásobek pracovního zatížení.
- Někdy se při práci nelze vyhnout povrchovému potřísnění nebo namočení lana. Použitá lana nesmí být náchylná k poškození příslušnou chemickou látkou a musí postačit, aby důsledky kontaminace byly posouzeny co nejdříve, nejpozději však po skončení denní práce.
- Při zaplétání ok nebo smyček na polyamidových nebo polyesterových lanech se musí provést čtyři plné záplety každý s úplným pramenem lana následované dvěma zužujícími se záplety, při nichž se prameny půlí nebo čtvrtí. Tyto části spletů obsahující prameny se sníženým počtem vláken musí být pevně obaleny lepicí páskou nebo jiným vhodným materiálem. Na polypropylenovém laně musí být provedeny nejméně tři plné záplety. Délka pramenů vyčnívajících ze spletu nesmí být menší než trojnásobek průměru lana.

Část 8 – Přenosné žebříky

- Přenosný žebřík musí mít světlou šířku nejméně 255 mm, musí být zhotoven ze zdravého materiálu a mít patřičnou pevnost pro účely, jimž má sloužit. Žebřík nesmí být použit, jestliže je vadná kterákoliv jeho část, zejména tehdy, jestliže některý stupeň je držen pouze hřebíkem nebo trnem nebo je podobně improvizovaně opraven.
- Všechny žebříky musí být pravidelně prohlíženy a udržovány v dobrém stavu. Dřevěné žebříky nesmí být natírány nebo ošetřovány tak, aby byla skryta prasklina nebo jiná vada.
- Přenosný žebřík musí být skladován na suchém větraném místě nevystaveném vlivu nadměrného tepla.
- Žebřík v pracovní poloze musí v horní části přechínat nejméně jeden metr nad výstupním místem, pokud v daném místě nejsou jiná vhodná madla. Přenosný žebřík, ať provazový, nebo pevný, musí být náležitě zajištěn proti posunu v místě co nejbližším hornímu podepření. Za jednotlivými stupni musí být nejméně 150 mm volného prostoru.
- Pevný přenosný žebřík musí být ustaven pod bezpečným úhlem 65 ° až 70 ° od vodorovné roviny (stoupání asi 1 : 4). Musí stát na pevné základně a být připevněn.
- Na stupně se nesmí pokládat desky, které by měly nahradit lešení, ani se žebřík pro takový účel nesmí používat ve vodorovné poloze.

- g) Osoba stoupající po žebříku musí mít obě ruce volné a nesmí se pokoušet v rukou přenášet náradí nebo zařízení.
- h) V co největší míře musí být vyloučena nutnost práce na žebříku, neboť hrozí nebezpečí ztráty rovnováhy a pádu. V případě nezbytnosti musí být použit bezpečnostní postroj s bezpečnostním lankem upevněným nad pracovním místem, jestliže je práce prováděna ve výšce větší než dva metry.

Část 9 – Práce se záchrannými čluny

- a) Člunové zařízení musí odpovídat požadavkům mezinárodní úmluvy SOLAS.¹⁾
- b) Je zakázáno používání člunů a člunového zařízení, které neodpovídají požadavkům mezinárodní úmluvy.
- c) Je zakázáno spouštět a zvedat čluny, byla-li na zvedacím a spouštěcím zařízení zjištěna závada.
- d) Spouštění a zvedání člunu musí být prováděno pod přímým vedením strážního palubního důstojníka a velitele člunu. Není přípustné, aby nezaškolení členové posádky obsluhovali spouštěcí zařízení člunu.
- e) V záchranném člunu musí být celá posádka vybavena záchrannými vestami. Každý člen posádky člunu musí mít ochrannou přilbu, pevnou obuv a vhodný oblek dle povětrnostních podmínek.
- f) Před spuštěním a zvednutím člunu se musí velící důstojník člunu přesvědčit o správné funkci člunového vrátku, brzdy a koncových vypínačů. Před zapnutím motoru člunového vrátku musí prověřit, zda klika ručního pohonu člunového vrátku je demontována. Před spuštěním člunu se musí rovněž přesvědčit, zda jsou všechny otvory ve člunu uzavřeny zátkami.
- g) Je zakázáno spouštět i vytahovat čluny, jsou-li zapletena lana člunových kladkostrojů.
- h) Veslaři a přepravované osoby se nesmí během spouštění a vytahování člunu zdržovat v prostoru mezi člunovými jeřábky.
- i) Je nepřípustné zvedat čluny s nákladem, přepravovanými osobami nebo s kompletní posádkou veslařů. Při zvedání nebo spouštění v nich může zůstat jen minimální počet osob nezbytně nutný pro zvednutí nebo uvolnění člunů.
- j) Člen posádky lodě, který velí spouštění člunu, musí dohlížet na to, aby člunové kladkostroje pracovaly bez závad a aby při dosedu člunu na vodu byly rychle a najednou vyháknuty bloky kladkostrojů.
- k) Při zahákování nebo odhákování člunu musí stát osoby obsluhující toto zařízení na dně člunu v blízkosti lan pro sestup posádky. Kladky je nutno uchopit oběma rukama za třmen z vnější strany, případně speciální úchyt, je-li instalován. Spodní kladky člunových kladkostrojů musí být ihned vytaženy, jakmile jsou odháknuty.
- l) Nastupovat do člunů je dovoleno po lodních schodech, provazových žebřících nebo po lanech k tomu určených. Vystupovat z člunu je dovoleno pouze po lodních schodech a provazových žebřících.
- m) Pořadí nástupu do člunu a výstupu z něj určuje velitel člunu tak, aby byla zajištěna bezpečnost posádky. Při použití provazového žebříku je zakázáno přidržovat se dřevěných příček. Spodní konec provazového žebříku a také spodní konce spouštěcích lan je nutno přidržovat. Při použití provazového žebříku přepravovanými osobami, dětmi a jinými osobami nemajícími potřebné zkušenosti je nutno provést, pokud to okolnosti dovolují, jejich zajištění bezpečnostním pásem z paluby.
- n) Při zvedání nebo spouštění člunu za jízdy, v proudu nebo za větrného počasí je nutno provést tato opatření:
 - 1. přední a zadní úvazné lano člunu musí být dostatečně dlouhé, řádně napjaté a dobře upevněné jak na palubě lodě, tak na člunu,
 - 2. při spouštění člunu při pohybu lodě vpřed je nutné nejprve uvolnit záďový kladkostroj ve člunu a poté kladkostroj na přídi; při zvedání člunu při pohybu lodě vpřed kladkostroje ve člunu je nutné zaháknout v opačném pořadí,
 - 3. při spouštění člunu při pohybu lodě dozadu je nutné nejdříve uvolnit kladkostroj příďový a poté kladkostroj upevněný v zádi člunu. Při zvedání člunu při pohybu lodě dozadu je nutné kladkostroje v člunu zaháknout v opačném pořadí,
 - 4. kormidelní zařízení na člunu musí být zajištěno.

¹⁾ Mezinárodní úmluva o bezpečnosti lidského života na moři (SOLAS), 1974, oznámená pod č. 52/1995 Sb.

- o) Ve člunu je zakázáno
1. stát,
 2. sedět na bocích člunu,
 3. přecházet po člunových lavicích a klečet na nich,
 4. přidržovat se rukama lubové lišty člunu při odražení nebo přiražení člunu k boku lodě nebo k přístavišti,
 5. přemísťovat se bez dovolení velitele člunu,
 6. odrážet člun od boku lodě rukama,
 7. převážet větší počet přepravovaných osob, než je stanoveno normou člunu.
- p) Po zvednutí plachet na člunu se nesmí nikdo z posádky člunu zdržovat na bočních člunových lavicích. Posádka člunu s výjimkou velitele člunu a kormidelníka musí být rozmístěna mezi člunovými lavicemi na dně člunu čelem vpřed. Při vztyčování nebo sklápění stožáru je zakázáno stát na člunových lavicích.
- r) Při uvázání člunu u boku lodě nebo u přístaviště musí být havlenky odstraněny. Při vlnění musí být lodní schody zvednuty tak vysoko, aby nedošlo k poškození člunu.

Část 10 – Použití pracovních vorů

Při použití pracovních vorů je nutné dodržovat tyto zásady:

- a) pracovní vor je možné používat pouze se svolením prvního palubního důstojníka,
- b) před použitím musí být provedena vizuální prohlídka voru a závěsu. Při zjištění závad se nesmí vor spustit na vodu,
- c) je-li prováděno spouštění a zvedání voru lodními výložníky, je nutné respektovat předpisy o práci s překládacím zařízením,
- d) lešení pracovního voru musí být vybaveno vhodným zábradlím,
- e) při použití podél boku lodě musí být vor pevně uvázán dostatečně dlouhými a pevnými lany k lodi,
- f) při práci na voru musí být poblíž v pohotovosti záchranný kruh s vrhacím lankem,
- g) při práci voru poblíž zádě lodě nutno zabezpečit, aby nedošlo k pohybu lodního šroubu,
- h) pracovníci na voru musí být sledováni z paluby lodě a udržováno s nimi pravidelné spojení,
- i) při práci na voru není dovoleno používat elektricky poháněných mechanizačních pomůcek,
- j) používání voru při silném proudu, vysoké vlně a za silného větru je zakázáno.

Část 11

Pro spouštění, zvedání a manipulaci s jinými čluny na lodi platí stejné zásady jako pro záchranné čluny.

Příloha č. 9 k vyhlášce č. 25/2001 Sb.

PRAVIDLA VYKONÁVÁNÍ KOTEVNÍCH A UVAZOVACÍCH ÚKONŮ A VLEČENÍ LODĚ**Část 1 – Kotvení**

- a) Před hozením kotvy je nutné se přesvědčit, zda v prostoru pod kotvou nejsou malá plavidla nebo jiné překážky.
- b) Osoby obsluhující kotevní zařízení a všechny ostatní osoby v blízkosti musí mít ochranné brýle, ochrannou přilbu a nesmí se zdržovat na trase pohybu řetězu.
- c) Příkazy předávané přenosnou vysílačkou musí vždy identifikovat loď, přednostně jménem zahrnutým do znění příkazu.
- d) Osoba ukládající řetěz v kotevní komoře musí stát na chráněném místě a mít nepřetržité spojení s obsluhou kotevního vrátku.
- e) Zatažená kotva, která není momentálně používána, musí být zajištěna proti neúmyslnému uvolnění brzdy způsobenému náhodou nebo jejím poškozením.
- f) Za dodržování bezpečnostních pravidel při kotvení odpovídá palubní důstojník, který tuto práci na přídí řídí. Pokud je kotevní vrátek v provozu, nesmí pracovník určený k jeho obsluze opustit stanoviště. Před spouštěním kotev je třeba prověřit popuštěním řetězu na vrátku, zda není kotva zaseknuta.
- g) Zajišťovat kotvy při kotvení pouze pásovými brzdami je zakázáno. Kotevní řetězy musí být navíc zajištěny čelistovými, případně i řetězovými stopery.
- h) Po vyplutí lodě z přístavu je nutné prověřit upevnění kotev a utěsnění průvlaků do řetězových komor. Je zakázáno uvolňovat spojky řetězových bubnů, pokud nejsou bubny spolehlivě upevněny pásovými brzdami.

Část 2 – Charakteristika úvazných lan z umělých vláken

- a) Bezpečná manipulace s lany z umělých vláken vyžaduje odlišné techniky než s lany z přírodních vláken. Lana z umělých vláken jsou relativně pevnější než lana z přírodních vláken, takže při stejné pevnosti mají menší obvod, ale opotřebení a poškození způsobí ztrátu pevnosti většího rozsahu než stejné opotřebení nebo poškození u lana z přírodních vláken.
- b) Jako pružiny pro ocelová úvazná lana se doporučují polyamidová a polyesterová lana; jejich délka však musí být nejméně 11 metrů, aby byla zachována potřebná pružnost. Pevnost nové pružiny musí být přibližně o 25 % větší než pevnost úvazného ocelového lana.
- c) Lana z umělých vláken mají větší trvanlivost a nižší nasákavost a jsou odolnější proti hnilobě a plesnivění, nesmí být ale zbytečně dlouho vystavena slunečnímu záření. Musí být zakrývána plachtou nebo uložena pod palubu.
- d) Lana musí být uložena dále od zdrojů možné kontaminace chemikáliemi (zejména odrezovače a odstraňovače barev je mohou značně poškodit) a nesmí být ukládána v blízkosti tepelných zdrojů. Jakákoliv náhodná kontaminace musí být okamžitě nahlášena, musí být zajištěno jejich vyčištění nebo učiněno jiné vhodné opatření.
- e) Musí být prováděna pravidelná odborná vnější i vnitřní prohlídka lan z umělých vláken. Větší množství prachu objevující se mezi prameny signalizuje nadměrné opotřebení a sníženou pevnost. Lana s větší roztažností, obzvláště lana polyamidová, trpí více vnitřním opotřebením než lana ostatní. Tuhnutí a tvrdnutí některých lan (nylonových) může naznačovat stárnutí častým používáním.
- f) Na lana z umělých vláken se musí používat stopery z umělých vláken, vyjma polyamidových, a přednostně používat dvojité a zpětné stoperování.
- g) Oproti lanům z přírodních vláken lana umělá málo nebo vůbec neupozorňují akusticky na přiblížení se k hranici pevnosti.
- h) Natažené lano z umělých vláken, kde protažení může být ve srovnání s přírodním lanem až dvojnásobné, se obvykle po uvolnění zátěže ihned smrští na svou původní velikost. Prasknutí lana může proto způsobit nebezpečné zpětné šlehnutí. Posádka se musí vždy nalézat mimo místa ohrožená nebezpečím spojeným s prasknutím lana. Možnost prasknutí úvazného nebo vlečného lana lze snížit náležitou kontrolou a péčí o něj a v provozu jeho správným používáním.

- i) Lano z umělých vláken může být snadno poškozeno částečným roztavením v důsledku tepla vzniklého třením během práce. Přílišné tření na navíjecím bubnu může způsobit natavení lana a následné přilepování a proskakování ok, které může být nebezpečné. Polypropylen je proti ostatním materiálům náchylnější k měknutí. Aby se zabránilo natavování, lano nesmí být více, než je nezbytné, namačkáno na bubnu vrátku. Na buben vrátku se může umísťovat pouze nezbytný počet ok. Tři oka obvykle postačují, na profilovaných bubnech mohou být potřeba jedno nebo dvě oka navíc pro zlepšení přilnavosti; ta je nutno shodit ihned z bubnu vrátku, jakmile to situace dovolí.
- j) Způsob zaplétání ok na lanech z umělých vláken musí být zvolen podle materiálu lana v souladu s těmito zásadami:
 - 1. polyamidová a polyesterová lana vyžadují čtyři plné záplety, každý s úplným pramenem lana, následované dvěma zužujícími se záplety, při nichž se prameny půlí, respektive čtvrtí; délka pramenů vyčnívajících ze spletu nesmí být menší než trojnásobek průměru lana; části spletů obsahující prameny se sníženým počtem vláken musí být pevně obaleny lepicí páskou nebo jiným vhodným materiálem,
 - 2. polypropylenová lana musí mít nejméně tři, ale ne více než čtyři, plné záplety ve spletu. Délka pramenů vyčnívajících ze spletu nesmí být menší než trojnásobek průměru lana,
 - 3. polyetylénová lana musí mít čtyři plné záplety ve spletu s přečnívajícími konci délky nejméně tří průměrů lana.

Část 3 – Uvazování lodě

- a) Povrchy průvleků, úvazných pacholat a navíjecích bubnů musí být udržovány v čistotě a dobrém stavu. Rolny se musí volně protáčet a musí být vizuálně kontrolovány, zda nejsou zeslabeny korozí.
- b) Manévrové paluby musí mít protismykový povrch zajištěný použitím pevného protismykového zvrásněného materiálu nebo protismykového nátěru.
- c) Úvazné lano musí být pravidelně prohlíženo po celé délce z důvodu kontroly vnějšího opotřebení a opotřebení mezi prameny. Splety musí být nepoškozené.
- d) Ocelová lana musí být pravidelně konzervována vhodným mazadlem.
- e) Nová lana se musí odvíjet z cívky takovým způsobem, aby se zabránilo jejich rozplétání.
- f) Jestliže je ocelové lano připojováno k lanu z umělých nebo přírodních vláken, musí být do oka umělého nebo přírodního lana vložena kouše nebo podobně působící prostředek. Obě spojovaná lana musí mít stejný směr stáčení.
- g) Ocelová lana se nesmí podávat bezprostředně z cívek, pokud k tomu nejsou speciálně konstruovány, protože při zaseknutí lana na cívce se může lano i s cívkou vytrhnout z paluby. Z cívky musí být odvinuta délka dostatečná k podání a musí být rozložena po palubě bezpečným způsobem. Jestliže jsou pochybnosti o potřebné délce, musí být vymotáno celé lano. Podávání ocelového lana musí být kontrolováno vypouštěním přes pacholata nebo buben vrátku.
- h) Vytahování a uvazování lan na břehu provádějí přístavní zaměstnanci. Vyjma případu ohrožení bezpečnosti by členové posádky neměli při úvazných manévrech vstupovat na nábreží.
 - i) Na přídi i zádi musí být vždy při uvazovacích úkonech dostatečný počet pracovníků. Nikdo nesmí stát ve vnitřním úhlu lana vedeného přes opěrný bod, a pokud je to možné, ani ve vnitřním úhlu mezi bubnem, opěrným bodem a průvlekem.
 - j) Po celou dobu uvazování musí být vrátek obsluhován pouze zkušeným členem posádky.
- k) Jestliže jsou lana vystavena silnému pnutí, zejména při vlečení lodě, všechny osoby se musí zdržovat na co nejbezpečnějším místě.
 - l) Jestliže je kterákoliv část uvazovacího zařízení vystavena nadměrnému namáhání, musí být co nejrychleji snížena zátěž. Je nutné zabezpečit, aby nedošlo ke spletení volných částí lan, která budou vystavena pnutí, aby je v případě potřeby bylo možné rychle povolit.
- m) Během navíjení na bubnu vrátku musí jedna osoba stát u bubnu ve vzdálenosti jednoho metru a druhá za ní odebírat a ukládat volnou část lana. Lano se nikdy nesmí navíjet pod ostrým úhlem k bubnu.
 - n) Na pacholatech se nikdy nesmí dávat ocelové lano přes lano z umělých nebo přírodních vláken. Pro lana ocelová a z umělých nebo přírodních vláken se musí používat oddělené průvlekky nebo pacholata.
 - o) Ocelové lano na bubnu vrátku se nikdy nesmí používat jako lano, kterým se kontroluje pohyb lodě.
- p) Jestliže je ocelové lano použito jako „slip wire“, oka musí být uvázána, to znamená, že se nesmí zakládat na pacholata.

- q) Na stoperování ocelových lan se musí používat řetězové stopery. Musí se založit dva půlúvazy s přidržovacím lankem vedoucím napříč vinutí lana, aby nedošlo k zaklesnutí do lana nebo jeho uvolnění.
- r) Je zakázáno pracovat uvnitř smyček, svinutých částí a ok rozloženého lana.
- s) Při prokluzování lana není dovoleno přidávat další oka na buben za chodu navíjecího zařízení.
- t) Uvazovací lano lze navíjet teprve po potvrzení ze břehu, že lano je zajištěno.
- u) Posádka provádějící uvazovací úkony musí mít pevnou obuv, ochranné rukavice, ochrannou přilbu a přiléhavý ochranný oděv dle povětrnostních podmínek.
- v) Za dodržování bezpečnostních pravidel při uvazování lodě odpovídá palubní důstojník, který je pověřen řízením těchto prací.

Část 4 – Uvazování lodě na bójky

- a) Jestliže je uvazování prováděno pomocí lodního člunu, musí mít člen posádky lodě ve člunu záchrannou vestu a na člunu musí být připraven záchranný kruh s připojeným bezpečnostním lankem.
- b) Musí být připraveny prostředky umožňující vytažení člověka, který vypadne ze člunu, zpět na palubu. Jestliže se používá naložovací žebříček s ohebnými postranicemi, musí být jeho délka upravena tak, aby jeho nejnižší stupeň byl pod hladinou.
- c) Jestliže se vázání na bóji provádí přímo z lodě, musí být připraven k okamžitému použití záchranný kruh s připevněným bezpečnostním lankem.
- d) Jestliže se při vázání na bóji nebo konstrukci vyčnívající nad hladinu s pacholaty, kruhy nebo jiným úvazným zařízením používá „slip wire“, nikdy se oko nesmí zakládat na palubě na pacholata.

Část 5 – Odvazování lodě

Při odvazování lodě musí být vždy na přídi a na zádi dostatečný počet osob. Při odvazování musí být všechny osoby mimo vnitřní úhly ohybů lan.

Část 6 – Vlečení lodě

- a) Při vlečení lodě může docházet k nadměrnému zatěžování lan, průvlaků, pacholat a lanových spojů. Náhlé selhání kteréhokoliv článku vlečného zařízení může způsobit smrt nebo vážné zranění osob v blízkosti. Neustále musí být na zřeteli možnost selhání kterékoli části vlečného zařízení, a proto musí být přijata účinná bezpečnostní opatření.
- b) Zařízení používané k vlečení musí být řádně udržováno a před použitím prověřeno, zda je ve stavu vhodném pro očekávanou vlečnou operaci.
- c) Lana používaná k vlečení musí mít přiměřenou pevnost, být bez závad a nadměrného opotřebení.
- d) Osoby, které se práce nezúčastňují, musí být bezpečně vzdáleny.
- e) Osoby, které se podílí na práci při vlečení lodě, musí být náležitě seznámeny se svými povinnostmi a musí dodržovat všechna bezpečnostní opatření.
- f) Osoby zúčastněné při vlečení musí mít vhodný ochranný oděv a musí používat ochrannou přilbu pro snížení rizika úrazu hlavy házečkou nebo jiným lanem.
- g) Je zakázáno zdržovat se ve vnitřním ohybu lana nebo v místě, kam může lano při prasknutí švihnout.
- h) Při pouštění vlečného lana se nikdo nesmí nacházet v blízkosti oka. Oko vlečného lana se musí spouštět pomocí dalšího slabšího lanka, aby bylo sníženo riziko úrazu zúčastněných osob.
- i) Pro zajištění spojení mezi velitelem lodě a palubní posádkou musí být k dispozici vhodné komunikační prostředky.
- j) Mezi vlečenou a vlekoucí lodí musí být udržována účinná komunikace.

Příloha č. 10 k vyhlášce č. 25/2001 Sb.

**PRAVIDLA VYKONÁVÁNÍ PRACÍ SE ZVEDACÍM ZAŘÍZENÍM,
S KRYTY A V NÁKLADOVÝCH PROSTORECH LODĚ****Část 1**

- a) Veškerá zvedací zařízení používaná na lodi musí být vhodného typu, pevné konstrukce, ze zdravého materiálu odpovídající kvality a pevnosti přiměřené danému účelu, bez zjevných vad, náležitě ustavená a vystrojená a řádně udržovaná.
- b) Při posuzování, zda je zvedací zařízení vyhovující pro práci, k níž má být použito, musí být přihlédnuto k váze připojených zařízení a uvaženo, zda je schopno vydržet dodatečné zátěže s ohledem na druh práce.
- c) Zvedací zařízení musí být udržováno v dobrém provozním stavu. Musí být prováděna systematická preventivní údržba zvedacích zařízení, dodržovány instrukce výrobce a prováděny periodické prohlídky osobou, která je oprávněna stanovit, zda je zařízení bezpečné pro další práci. Tyto prohlídky musí být prováděny v intervalech daných charakterem a používáním zařízení. Bezpečnostní prostředky, jimiž je zvedací zařízení vybaveno, musí být vyzkoušeny obsluhovatelem před začátkem práce a potom v pravidelných intervalech tak, aby byla zajištěna jejich řádná funkce.
- d) Nesmí být použit žádný popruh, paleta nebo jiná část zařízení pro upevňování břemene nebo zvedací úchyty, které jsou pevnou částí břemene, pokud nemají pevnou konstrukci dostatečně silnou k účelu, pro který mají být použity, a pokud nejsou bez zjevných závad.
- e) Zvedací zařízení musí být používáno pouze bezpečným a náležitým způsobem.
- f) Zatížení zvedacího zařízení nesmí překračovat povolené bezpečné zatížení (dále jen „SWL“), ledaže se provádí zátěžový test.
- g) S výjimkou případů ohrožení zdraví nebo bezpečnosti nesmí nikdo obsluhovat zvedací zařízení, pokud není řádně zaškolen provozním technikem zdvihacích zařízení a není k tomu pověřen odpovědným důstojníkem. Zaškolení musí zahrnovat teoretické školení v rozsahu nezbytném k tomu, aby školený dokázal zhodnotit faktory mající vliv na bezpečnou práci se zvedacím zařízením, a praktický výcvik s konkrétním zařízením pod kvalifikovaným dohledem.
- h) Provozní technik zvedacích zařízení musí mít odpovídající osvědčení o kvalifikaci. Provozní technik zvedacích zařízení provádí kontrolu a údržbu zvedacích zařízení v rámci své kompetence, zároveň odpovídá za řádné zaškolení těch členů posádky lodi, kteří jsou určeni k obsluze zvedacích zařízení. O provedeném zaškolení vede provozní technik zvedacích zařízení evidenci v Knize obsluhovatелů zvedacích zařízení. Obsluhovatelé jsou oprávněni provádět manipulaci se zvedacím zařízením, zejména přípravu tohoto zařízení před nakládkou nebo vykládkou a na odjezd z přístavu, manipulaci za účelem údržby a oprav, provádět překládku lodních zásob a vybavení a zvedání člunů v Suezském kanálu. Na základě uvedeného zaškolení nejsou obsluhovatelé oprávněni vykonávat překládací operace s nákladem.
- i) Ovládací prvky zvedacího zařízení musí být trvale a čitelně označeny funkcemi. Směr pohybu musí být vyznačen šipkami nebo jinými jednoduchými znaky.
- j) Ovládací prvky nesmí být bez schválení nastavovány nebo jinak upravovány. Nohou ovládané prvky musí mít protismykový povrch.

Část 2

- a) Zvedací zařízení nesmí být používáno, jestliže zařízení, bezpečnostní západky a příslušenství nejsou funkční. Jestliže výjimečně musí být odstaveny koncové vypínače kvůli umístění zařízení do mimopracovní polohy, musí být učiněna všechna opatření k bezpečnému provedení tohoto úkonu.
- b) U zvedacího zařízení s pohonem musí být po celou dobu práce obsluha u ovládacích prvků. Toto zařízení nesmí být nikdy ponecháno zapnuté s ovládáním zajištěným v poloze „ZAPNUTO“.
- c) Jestliže se opouští zvedací zařízení s elektrickým pohonem, musí být sejmuto břemeno a ovládací prvky nastaveny do polohy „NEUTRÁL“ nebo „VYPNUTO“. Je-li to proveditelné, musí být ovládací prvky uzamčeny, odpojeny nebo jinak deaktivovány, aby nedošlo k náhodnému rozběhu zařízení. Po skončení práce musí být vypnut napájecí proud.
- d) Osoba obsluhující zvedací zařízení nesmí být pověřena současně jiným úkolem, který by mohl rušivě

ovlivnit její primární práce. Musí se nacházet na vhodném krytém místě čelem k ovládní, a pokud je to proveditelné, s výhledem na celý pracovní prostor.

- e) Zvedací zařízení s nafukovacími pneumatikami nesmí být použito, jestliže nejsou pneumatiky v bezpečném stavu a nahuštěny na správný tlak. Zařízení musí být vybaveno prostředky pro tuto kontrolu.
- f) Břemena nesmí být zvedána nad osobami a místy pro přecházení osob, ledaže přenos břemen nelze zabezpečit jinak.
- g) Zvedacím zařízením se nesmí zvedat osoby, pokud není určeno nebo zvlášť upraveno a vybaveno pro zvedání osob nebo pokud se nejedná o záchranu v případě ohrožení života.

Část 3

- a) Jestliže obsluha zvedacího zařízení má zakrytý výhled na celou trasu přepravovaného břemene, musí být přijata vhodná opatření, aby se zabránilo možnému nebezpečí. Takovým opatřením je zejména zaměstnání způsobilého a řádně vycvičeného signalisty určeného k dávání pokynů obsluze.
- b) Signalista je osoba, která dává obsluze směrové pokyny během pohybu břemene ruční signalizací, rádiem nebo jiným způsobem. Signalista musí mít nezakrytý výhled na trasu břemene, která není viditelná obsluze. V případě potřeby se zaměstná druhý signalista, který dává pokyny prvnímu signalistovi.
- c) Každý signalista musí být na místě, které je bezpečné a dobře viditelné osobě, která obsluhuje překládací zařízení, pokud není ustaven spolehlivý způsob spojení.
- d) Každý signalista musí být řádně instruován a musí používat předem dohodnuté jasné signály, srozumitelné všem osobám zúčastněným na práci.

Část 4

- a) Všechna břemena musí být náležitě převázána a připevněna k závěsnému zařízení. Závěsné zařízení musí být náležitě připevněno ke zvedacímu zařízení.
- b) Použití zvedacího zařízení k vytahování břemene jinak než svislým směrem se nedoporučuje kvůli tření a jiným dodatkovým faktorům a smí se praktikovat pouze výjimečně, když úhel od svislice je malý, je velká rezerva mezi vahou břemene a povoleným bezpečným pracovním zatížením zařízení a je dodržena patřičná opatrnost. Ve všech jiných případech se musí použít vrátky. Spřažené výložníky se pro takovou práci nesmí použít nikdy.
- c) Jakékoliv zvedání dvěma nebo více zvedacími zařízeními současně může vyvolat nebezpečnou situaci a smí se provádět pouze v nevyhnutelných případech. Musí být náležitě řízeno pod dohledem odpovědného důstojníka a po pečlivém naplánování operace.
- d) Zvedací zařízení nesmí být používáno způsobem, který by je vystavil riziku převrácení.
- e) Lana, řetězy a popruhy nesmí být spojovány uzly.
- f) Splet oka nebo smyčky na jakémkoliv ocelovém lanu musí mít nejméně tři záplety z plných pramenů a dva záplety z pramenů, které jsou odřezány na poloviční sílu. Prameny musí být za všech okolností provlékány proti směru vinutí lana. Jiný druh zápletu se smí použít, pouze pokud bude stejně účinný.
- g) Části zvedacího nebo závěsného zařízení, pokud nejsou náležitě obaleny, nesmí přecházet přes hrany, které mohou způsobit jeho poškození.
- h) Jestliže je určitý druh břemen obvykle zvedán pomocí speciálního závěsného zařízení, nesmí se toto zařízení nahradit jiným, pokud není stejně bezpečné.
 - i) Způsob použití lan z umělých nebo přírodních vláken, magnetických a vakuových závěsných zařízení nebo jiného zařízení musí přihlížet ke konkrétním omezením zařízení a druhu zvedaného břemene.
 - j) Ocelová lana musí být pravidelně kontrolována a konzervována vhodným mazadlem. Mazadlo musí být pečlivě aplikováno, aby se zamezilo vnitřní i vnější korozi. Nikdy nesmí dojít k vysušení lana.

Část 5

- a) Zvedací práce musí být přerušeny, jestliže povětrnostní podmínky činí jejich pokračování nebezpečným.
- b) Před pokusem vyprostit vybavení nacházející se pod nákladem musí být vyvinuto veškeré úsilí k bezpečnému odsunutí nákladu. Musí být učiněna opatření zabráňující náhlému nebo neočekávanému vyproštění. Každý, kdo se takové operace neúčastní, musí být v bezpečné vzdálenosti a na chráněném místě.

- c) Zátěž větší než povolené bezpečné pracovní zatížení smí být zvedána pouze za účelem testování zařízení oprávněnou osobou.
- d) V případě volně zavěšeného jednokroužkového bloku se pracovní zatížení působící na lano považuje za poloviční proti váze břemene na bloku.

Část 6 – Lana

- a) Ocelová zvedací lana (runnery) nebo topenanty musí mít na bubnech vrátek konce připevněné svorkami nebo třmeny. Zvedací lana nebo topenanty musí být dostatečně dlouhé, aby na bubnu zůstaly vždy nejméně tři smyčky lana.
- b) Na bubnech nesmí být uvolněné smyčky.

Část 7 – Vrátky

- a) Jestliže se na vrátek přidává lano z dalšího zařízení nebo je z něho snímáno, musí být nejdříve uvolněna zátěž vrátku a spojka musí být zajištěna v takové poloze, aby po spuštění vrátku byla vždy v záběru.
- b) Parní vrátky musí být udržovány tak, aby obsluha nemohla být opařena únikem horké vody nebo páry.
- c) Před spuštěním parního vrátku musí být z válců a parního potrubí vypuštěna voda otevřením příslušných odvodňovacích ventilů. Uzavírací ventil mezi vrátkem a palubní magistrálou musí být volně dostupný. Musí být přijata opatření, aby pára nezakrývala výhled na kteroukoliv část pracovního prostoru.

Část 8 – Jeřáby

- a) Lodní jeřáby musí být náležitě provozovány a udržovány v souladu s instrukcemi výrobce. Musí být zajištěna dostupnost těchto technických informací:
 - 1. délka, rozměr a SWL lan,
 - 2. SWL další výstroje,
 - 3. omezení úhlu ramene,
 - 4. instrukce výrobce pro výměnu lan, zvedací hydrauliku a další údržbu.
- b) Pojízdny jeřáby s vlastním pohonem musí být vybaveny účinnou brzdou, která zablokuje pojezd.
- c) Kola pojízdny jeřábů musí být opatřena bezpečnostními kryty, které maximálně zabrání přejetí nohy člověka a které shrnují z kolejí volné předměty.
- d) Před začátkem práce po přesouvání pojízdny jeřábu musí být opět nasazeny všechny upevňovací šrouby nebo svěrky.
- e) Jeřáb musí být vybaven vhodným prostředkem pro vstup do kabiny.

Část 9 – Práce s výložníky

Lodní výložníky musí být vždy řádně vystrojeny a velitel loď je povinen zajistit, aby byla k dispozici dokumentace obsahující následující informace:

- a) umístění a rozměry palubních ok,
- b) polohy výložníku nad jícem i za bokem loď,
- c) maximální dovolená výška nákladového háku nad jícem,
- d) maximální úhel mezi zvedacími nákladovými lany,
- e) umístění, rozměry a SWL bloků,
- f) délka, rozměr a SWL zvedacích nákladových lan, zvedacích lan výložníků, gájí a profendrů,
- g) SWL třmenů,
- h) ustavení výložníků, které umožňuje maximálně využít jejich SWL,
 - i) optimální rozmístění gájí a profendrů odolávajících maximálnímu zatížení podle písmene h),
 - j) kombinovaný zátěžový diagram udávající síly při zátěži jedna tuna nebo rovné SWL,
- k) pokyny pro údržbu výložníkové výstroje.

Část 10

- a) U všech výložníků musí být nákladová lana vedena tak, aby zamezila ohrožení bezpečnosti procházejících osob při uvolnění lan. Jestliže jsou součástí vedení rolny, musí se volně protáčet. Před zvedáním nebo spouštěním výložníku musí být upozorněny všechny osoby v blízkosti, aby se nedostaly do smyček nebo mezi uvolněné části ocelových nebo jiných lan. Všechna potřebná ocelová lana musí být rozvinuta.
- b) Při zvedání, spouštění nebo přestavování výložníku musí být tahový konec zvedacího lana výložníku náležitě připevněn k bubnu vrátku.
- c) Osoba obsluhující vrátek musí výložník zvedat nebo spouštět rychlostí odpovídající možnosti bezpečné manipulace s gáji.
- d) Před zvedáním, spouštěním nebo přestavováním výložníku se zvedacím kladkostrojem výložníku musí být tahová část lana bezpečně rozvinuta po celé délce. Za členem posádky loď obsluhujícím lano na bubnu vrátku musí být další osoba, která mu asistuje při práci s lanem a jeho uvazování. Kde je zvedací lano výložníku na topenantovém navijáku, obsluhuje se zvedací lano, které vede z rozdělovacího srdce, stejným způsobem.
- e) K zajištění výložníku v konečné poloze se musí lano topenantového kladkostroje uvázat na pacholata nejdříve třemi plnými oky následovanými čtyřmi „osmičkami“ a celý úvaz se musí převázat neocelovým lanem tak, aby nemohly smyčky ocelového lana v důsledku přirozené pružnosti z pacholat seskakovat.
- f) Při spouštění výložníku musí být určen člen posádky loď na zvedání a přidržování západky na topenantovém navijáku připravený ji v případě potřeby ihned uvolnit; před uvolněním zvedacího lana musí být západka plně v záběru. Člen posádky loď pověřený touto prací nesmí být zaměstnán žádným dalším úkolem. Za žádných okolností se nesmí západka zaklínovat nebo uvázat.
- g) Výložník, který má topenantový vrátek, se nesmí dotáhnout úplně ke stožáru nebo jinému dorazu natolik, aby následné přizvednutí k uvolnění západky před spouštěním vyžadovalo zvláštní úsilí nebo nadměrné namáhání topenantového zařízení.
- h) Spodní kladka na stožáru musí být dodatečně zajištěna řetězem nebo ocelovým lankem tak, aby se pod zatížením srovnala do správné pracovní polohy, avšak aby po odstranění zátěže volně nevisela.
- i) Pokud jsou na výložníku prováděny opravy nebo změny na výstroji, musí být výložník spuštěn na palubu nebo na opěrnou stojinu a řádně zajištěn.
- j) V případě, že těžké břemeno musí být zataženo pod palubu lodními vrátky, musí být zvedací lano vedeno přímo z dolní kladky na stožáru, aby se zabránilo přetížení výložníku a jeho výstroje. Při manipulaci s těžkým břemenem je třeba použít otevírací blok a pomocné ocelové lano, kterým se zajistí přímý směr tahu zvedacího lana výložníku a navádění břemene žádoucím směrem mimo překážky.

Část 11

Provozní pokyny se vztahují pouze ke konvenčním typům výložníků. U speciálních typů výložníků (např. zn. „Hallen“ nebo „Stulkense“) se musí postupovat podle instrukcí výrobce.

Část 12 – Práce se spřaženými výložníky

- a) K vyloučení nadměrného pnutí musí být při této práci učiněna následující opatření:
 - 1. úhel mezi spojenými zvedacími lany nesmí překročit 120° ;
 - 2. popruhy musí být co nejkratší, aby břemeno přešlo čistě nad zábradlím bez překročení úhlu 120° mezi zvedacími lany,
 - 3. výložníky musí být zvednuty co nejvýše, jak to jenom bude možné pro bezpečnou práci,
 - 4. výstroj výložníků nesmí být větší, než je předepsáno instrukcemi o použití.
- b) Dále se musí brát zřetel na vzrůst zatížení výložníků, lan a příslušenství při zvětšování úhlů mezi zvedacími lany, který probíhá následovně:
 - při úhlu 60° bude pnutí v každém zvedacím lanu lehce nad polovinou zátěže,
 - při úhlu 90° bude pnutí přibližně tři čtvrtiny zátěže,
 - při úhlu 120° bude pnutí rovné zátěži,
 - při úhlu 175° bude pnutí přibližně dvanáctinásobek zátěže.
- c) Obsluha vrátků musí navíjet a povolovat postupně a plynule, aby se zabránilo nebezpečnému pnutí v zařízení.
- d) Při práci se spřaženými výložníky musí být podél vnější gaje každého výložníku přiměřeně pevný profendr.

Profendr musí být veden od konce výložníku pokud možno rovnoběžně s příslušnou gájí, jestliže to umožní rozmístění úchytných bodů. Každá gáje musí být upevněna odděleně na vhodném úchyty na palubě nebo jinde.

- e) Je nutné nevytvářet malé úhly mezi výložníkem a vnější gájí a vnější gájí od svislice. Mezi výložníkem nad palubou lodě a jeho gájí a profendrem musí být úhel co možná nejbližší k 90 °.

Část 13 – Prohlídky překládacího zařízení

- a) Jestliže je měněn blok na horním konci výložníku (nákladový blok) nebo jeho třmen, je třeba se ujistit, že nový blok je správného typu, velikosti a jeho SWL odpovídá danému účelu.
- b) Všechny třmeny musí mít čepy spolehlivě zajištěné nebo přivázané drátem.
- c) Po skončení práce je nutné provést kontrolu, zda všechny poškozené čepy v blocích byly vyměněny a zajištěny.
- d) Po skončení prohlídky zařízení je třeba všechna pracovní místa očistit od oleje a mazadel.

Část 14 – Vysokozdvížené vozíky a jiná mechanicky ovládaná zařízení

- a) Vysokozdvížené vozíky smí být pro zvedání a přepravu obsluhovány pouze způsobilou osobou a pouze tehdy, jestliže je loď na klidné vodě. Nikdy nesmí být používány během plavby, protože vozidla nelze příčinně ovládat při podélném nebo příčném kolébání lodě.
- b) Zařízení poháněná spalovacím motorem nesmí být používána v uzavřených prostorech, pokud tyto prostory nejsou přiměřeně ventilovány. Motor se nesmí nechávat spuštěný, pokud stroj není používán k zvedání nebo přepravě.
- c) Jestliže vysokozdvížené vozíky nejsou v přístavu používány nebo jsou momentálně bez obsluhy, musí být ponechány zabrzděné rovnoběžně s podélnou osou lodě, se zamknutými ovládacími prvky a tam, kde je to proveditelné, s vidlicemi skloněnými dopředu a spuštěnými k palubě v místech, kde nejsou přechody pro osoby. Jestliže jsou vozíky na svahu, musí mít kola podložená klíny. Jestliže nebudou vozíky delší dobu používány a vždy během plavby, musí být řádně upevněny, aby se nemohly pohnout.
- d) Nikdy nesmí být manipulováno s těžkým břemenem současně dvěma vozíky. Vozík se nesmí používat k manipulaci s břemenem, jehož hmotnost přesahuje vyznačenou nosnost, nebo k přepravě špatně upevněných nebo nezajištěných břemen.
- e) Na vozíku se nesmí přepravovat žádná osoba mimo řidiče, pokud k tomu není vozík přizpůsoben.
- f) Řidič musí dávat pozor, aby žádná část jeho těla nepřecházela za obrys vozíku nebo přepravovaného břemene.
- g) Palivové kontejnery nesmí být zvedány bezprostředně vidlicemi vysokozdvížného vozíku. Palivové kontejnery je dovoleno zvedat pouze vysokozdvížným vozíkem vybaveným vhodným zařízením zamezujícím pohybu zvedané nádrže a při zvýšené pozornosti.

Část 15 – Závady

Jakákoliv závada zjištěná na zvedacím zařízení, včetně zařízení poskytovaného ze břehu, musí být okamžitě nahlášena odpovědné osobě, která musí přijmout opatření přiměřená okolnostem.

Část 16 – Testování zvedacího zařízení

- a) Každé zvedací zařízení musí být otestováno specializovanou firmou v intervalu nepřesahujícím pět let, pokud předpis klasifikační společnosti nebo výrobce nestanoví jinak.
- b) Požadavky na testování jsou splněny, jestliže před použitím zvedacího zařízení byl proveden jeden z následujících testů:
 - 1. zátěžová zkouška zařízení,
 - 2. v předepsaných případech destrukční test vzorku,
 - 3. v případě přetestování po opravách nebo úpravách takový test, který uspokojí oprávněnou osobu provádějící prohlídku zařízení; přetestování lodního zvedacího zařízení může být provedeno způsobem statického testu, např. dynamometrem,
 - 4. v případě vysokozdvížného vozíku musí být proveden funkční test ověřující, že vozík je schopen plnit

všechny úkoly, pro něž je určen; test musí zahrnovat kontrolu, že všechny ovládací prvky jsou funkční a všechny identifikační a informační štítky udávající technické parametry jsou na svých místech a uvádějí správné údaje; dynamický test musí zahrnovat přejíždění a pojezdové vlastnosti, vršení nákladu, brzdovou zkoušku a nebezpečí lekáže oleje při náklonu se jmenovitým zatížením včetně příslušenství. Po testu musí následovat prohlídka, zda vozík nemá závady, které by ho omezovaly při užívání.

- c) Kde je součástí testu zátěžová zkouška, testovací zátěž musí překračovat SWL podle specifikace klasifikační společnosti.

Část 17 – Prohlídky zvedacích zařízení

- a) Velitel loď odpovídá za to, že zvedací zařízení nebude použito, pokud nebylo v průběhu posledních 12 měsíců před použitím celkově prohlédnuto
1. oprávněnou osobou pověřenou klasifikační společností,
 2. oprávněnou osobou pověřenou velitelem loď u zařízení, které nepodléhá klasifikačním prohlídkám. Touto osobou je zpravidla provozní technik zvedacích zařízení.
- b) Celková prohlídka znamená detailní prohlídku oprávněnou osobou spojenou s takovou demontáží, jakou považuje oprávněná osoba za nutnou, a přístup nebo vyjmutí skrytých částí podle uvážení oprávněné osoby, aby bylo možné učinit spolehlivý závěr o bezpečnosti prohlíženého zařízení.
- c) Oprávněná osoba může jako součást prohlídky vyžadovat „nedestruktivní testování“ zvedacího zařízení.
- d) Jestliže je zařízení používáno náročným způsobem nebo mimořádně často, mohou být vyžadovány častější kompletní prohlídky. V takových případech nebo v případech, kdy to oprávněná osoba provádějící kompletní prohlídku uzná za nutné, může ve své zprávě o prohlídce vyznačit termín další kompletní prohlídky, který je kratší než 12 měsíců.
- e) Veškeré podmínky uvedené oprávněnou osobou ve své zprávě o prohlídce musí být splněny bez zbytečného odkladu.

Část 18 – Značení zvedacích zařízení a výstroje

- a) Na každém zvedacím zařízení, vysokozdvizném vozíku a každé součásti příslušenství zvedacího zařízení na lodi musí být jasně a čitelně označeno jeho SWL a identifikace, s výjimkou, kdy to není prakticky proveditelné. V neproveditelných případech musí být možnost vyčíst SWL z dokumentace.
- b) Kde je SWL jeřábu proměnné (závislé na sklonu ramene), je vyžadován indikátor jasně viditelný obsluze, průběžně ukazující sklon ramene a tomu odpovídající SWL.
- c) Závěsné zařízení, u něhož je velký poměr vlastní váhy k SWL, musí být označeno i vlastní vahou.
- d) V případě všeobecně použitelných víceramenných popruhů musí označení specifikovat SWL při úhlu do 90 ° mezi
1. protilehlými rameny v případě dvouramenného popruhu,
 2. sousedícími rameny v případě tříramenného popruhu,
 3. úhlopříčně protilehlými rameny v případě čtyřramenného popruhu.
- Označení může dále uvádět SWL do maximálního úhlu 120 °.
- e) Jestliže jsou popruhy dodány v balení, kde jednotné označení na balení platí pro každý popruh v balení, toto hromadné označení smí být použito jako identifikace jednotlivých popruhů.
- f) Požadavek označení váhy příslušenství zvedacího zařízení se všeobecně vztahuje na rozpěrné nebo závěsné traverzy a konstrukce, vakuová nebo magnetická závěsná zařízení a jiná zařízení, jejichž váha je značná ve vztahu k váze zátěže, kterou nesou, a další zařízení, kde je podobný vztah vlastní váhy k váze zátěže, pro kterou budou použita.
- g) Kde je zvedací zařízení vybaveno snímatelným zařízením, jako jsou upínky nebo rozporky, označení SWL musí uvádět, jestli váha těchto zařízení je do něj zahrnuta.

Část 19 – Osvědčení a zprávy o prohlídkách

Osvědčení a zprávy o prohlídkách musí být na lodi snadno dostupné a kopie aktuálních osvědčení a zpráv o prohlídkách musí být k dispozici přístavním orgánům.

Část 20 – Práce s kryty nákladových prostorů

- a) Všechny kryty nákladových prostorů použité na lodi musí být dobré konstrukce a ze zdravého materiálu, pevnosti přiměřené svému účelu, bez skrytých závad a náležitě udržované.
- b) Nesmí být používány kryty nákladových prostorů, pokud nemohou být bez ohrožení kterékoliv osoby otevřeny a zavřeny ručně nebo mechanicky.
- c) Jícen nesmí být používán, dokud nejsou kryty úplně otevřeny nebo dokud nejsou náležitě zajištěny.
- d) S výjimkou situace nebezpečí ohrožení zdraví nebo bezpečnosti nesmí nikdo manipulovat s kryty nákladových prostorů s vlastním pohonem bez pověření odpovědným důstojníkem palubní strážní služby.

Část 21

- a) Během plavby musí být kryty nákladových prostorů pravidelně kontrolovány z hlediska jejich zajištění.
- b) Všechny kryty nákladových prostorů musí být řádně udržovány, přičemž vadné nebo poškozené kryty musí být vyměněny nebo opraveny bez zbytečného odkladu. Vadné nebo poškozené kryty se nesmí používat. Všechny kryty a palubníky se smí používat pouze tehdy, jestliže dobře zapadají a přesahují své koncové opory s přiměřeným, nikoli však nadměrným, přesahem.
- c) Všechny kryty nákladových prostorů na horní palubě musí být udržovány tak, aby v zavřené poloze byly vodotěsné. Musí se s nimi manipulovat opatrně a po celou dobu, kdy jsou jícny otevřené, musí být prostor jícnu i okolí přiměřeně osvětlen.
- d) Kde je pro otevírání použito zvedací zařízení, musí být připevněné ke krytům na bezpečných místech a takovým způsobem, aby obsluhující osoba nebyla ohrožena pádem nebo zachycením.
- e) Na žádnou sekci krytů se nesmí pokládat náklad anebo na ní provádět práce, dokud není náležitě zajištěna a není zabezpečeno, že zátěž unese.
- f) Každý člen posádky loď, který obsluhuje kryty nákladových prostorů, musí být náležitě seznámen se způsobem manipulace s nimi a jejich ovládáním. Všechny fáze otevírání nebo zavírání krytů se musí uskutečnit pod dohledem důstojníka nebo zkušené osoby.
- g) Žádný kryt nesmí být položen opačně, než udává instrukce pro jeho umístění.
- h) Kryty nákladových prostorů nesmí být používány k jiným účelům.

Část 22 – Mechanické kryty nákladových prostorů

- a) Musí být dodržovány příslušné instrukce výrobce týkající se bezpečné manipulace, prohlídek, údržby a oprav konkrétního typu krytů nákladových prostorů.
- b) Během práce s kryty se musí zdržovat všechny osoby dále od krytů a mimo prostor, kde se kryty ukládají. Z takového prostoru musí být odstraněny předměty, které by mohly krytům nebo manipulaci s nimi překážet.
- c) Při manipulaci s mechanickými kryty nákladových prostorů musí být brán zřetel na podélný náklon loď. Zajišťovací čepy nebo zajišťovací lana rolovacích krytů se nesmí odstranit, dokud není upevněno kontrolní lano, aby nedošlo k předčasnému rozběhnutí nebo navíjení krytů, jestliže není pojezdová dráha vodorovná.
- d) Kolečka krytů musí být namazaná a bez nečistot a pojezdové dráhy a drenážní žlábků na jícnech udržovány v čistotě. Gumové těsnění musí být řádně připevněné a v takovém stavu, aby zajistilo vodotěsnost.
- e) Všechna zajišťovací a dotahovací zařízení musí být na moři při zavřených nákladových prostorech na svých místech. Zajišťovací klíny musí být namazány. Vrchní i boční klíny a další zajišťovací zařízení musí být na moři pravidelně kontrolovány.
- f) Kryty nákladových prostorů musí být ihned po otevření nebo zavření řádně zajištěny. V otevřené poloze musí být upevněny zajišťovacími řetězy nebo jiným vhodným prostředkem. Nikdo se nesmí nacházet na krytu, který není řádně upevněn.

Část 23 – Nemechanické kryty nákladových prostorů a palubníky

- a) Každý nemechanicky uzavíratelný jícen musí být vybaven příslušným počtem náležitě připravených palubníků, krytů a pontonů nebo desek s označením správného umístění při zavírání a přiměřeným počtem

odpovídajících krycích plachet, vrchních zajišťovacích ocelových lišt, bočních klínů a bočních zajišťovacích ocelových lišt tak, aby jícen byl bezpečně a vodotěsně uzavřen za každého počasí.

- b) Pokud nemají jícny výšku nejméně 760 mm, musí být vždy, kdy neprobíhají překládací operace, bezpečně uzavřeny nebo ohrazeny do výšky 1 metru.
- c) Kryty pro manuální uzavírání musí být takové, aby s nimi mohli snadno manipulovat dva lidé. Takové kryty musí mít přiměřenou odolnost a pevnost a musí být opatřeny držadly. Desky dřevěných krytů musí být na obou koncích zpevněny ocelovým kováním.
- d) S krycími deskami, palubníky, pontony a plachtami musí být odborně manipulováno a musí být vhodně umístěny, poskládány a upevněny tak, aby neohrožily nebo nepřekážely běžnému provozu lodě. Jedna osoba se nesmí bez pomoci pokoušet manipulovat s kryty jícnu, pokud nejsou přizpůsobeny pro obsluhu jedním člověkem. Krycí desky se musí odstraňovat od středu ke krajům a dávat zpět od krajů ke středu. Při natahování plachty musí jít člen posádky popředu, aby stále viděl na cestu.
- e) Pokud se pro vytahování krytů, palubníků nebo pontonů používá výložník nebo jeřáb, musí být vždy umístěn přímo nad nimi, aby se snížila možnost zhroupení nebo otočení po uvolnění.
- f) Pro zvedání palubníků, pontonů a krycích desek musí být používáno vhodné závěsné zařízení přiměřené pevnosti. Popruhy musí mít přiměřenou délku a musí být zajištěny proti náhodnému vyvléknutí během použití. Musí být opatřeny ovládacími lanky. Úhel mezi popruhy v místě závěsu nesmí překročit 120 °. Vrátek nebo jeřáb musí být obsluhován způsobilou osobou pod vedením důstojníka strážní služby nebo zkušené osoby.
- g) Palubníky a kryty, které zůstávají na místě při částečně otevřeném jícnu, musí být zajištěny, přivázány, přišroubovány nebo jinak vhodně zabezpečeny proti náhodnému uvolnění.
- h) Kryty a palubníky nesmí být vyjímány nebo usazovány zpět, dokud nebylo prověřeno, že nikdo není v nákladovém prostoru nebo pod jícnem. Před vyjmutím palubníku je nutné prověřit, zda byly vyjmuty všechny čepy nebo jiná zajišťovací zařízení.
- i) Přecházet po palubníku je zakázáno.
- j) Kryty se nesmí používat pro stavbu pracovních plošin nebo lešení a nesmí se na ně pokládat břemena, která by je mohla poškodit.

Část 24 – Poklopy vlezů

- a) Poklopy vlezů musí být konstruovány z oceli nebo podobného materiálu a s tak uspořádanými čepy, že poklopy lze snadno a bezpečně otevírat a zavírat. Poklopy na horní palubě musí mít vodotěsná gumová těsnění a být opatřeny přiměřenými úchyty, bočními klíny nebo jiným zařízením pro dotažení k těsnění.
- b) Když nejsou poklopy zajištěny, musí být snadno otevíratelné shora, a kde to lze provést, i zdola.
- c) Poklopy musí být opatřeny držadlem, pomocí kterého je lze snadno otevřít rukou bez vynaložení úsilí a ohrožení pracovníka.
- d) Těžké nebo špatně přístupné poklopy musí být opatřeny protiváhou, aby je snadno mohla otevřít jedna nebo dvě osoby. Kde nelze kvůli nedostupnosti instalovat protiváhu, musí být poklop vybaven kladkostrojem a úchytem pro něj nebo šroubem s okem na vhodném místě tak, aby poklop mohl být snadno otevřen a zavřen bez zvláštního úsilí a ohrožení pracovníka.
- e) Otevřený poklop musí být snadno a bezpečně zajistitelný proti pohybu a náhodnému zavření. Musí být opatřen ocelovými háky nebo jiným vhodným prostředkem.

Část 25 – Vstup do nákladových prostor

- a) Nákladové prostory musí být vždy před vstupem osob dobře odvětrány. Jestliže je nutné vstoupit do nákladového prostoru nebo jiného uzavřeného prostoru s nákladem, musí být dodržena všechna opatření podle přílohy č. 5.
- b) Při vstupu do nákladových prostorů se musí přednostně použít instalovaných žebříků. V ostatních případech musí být použity pevné přenosné žebříky. Jestliže je to nutné, musí být připraven a použit bezpečnostní postroj a bezpečnostní lanko.
- c) Je-li nezbytné vynést zraněnou osobu z nákladového prostoru, je vhodné použít následující vybavení:
 - 1. ručně ovládaný jeřábek upevněný nad vstupním otvorem,
 - 2. klec nebo nosítka s manipulačním lankem upevněným na spodním konci.

- d) I částečně otevřený jícen musí zajistit dostatek prostoru pro jakýkoliv náklad, který se bude zvedat nebo spouštět.

Část 26 – Osvětlení v nákladových prostorech

- a) Prostory, v nichž se bude pracovat, musí být přiměřeně osvětleny. Je třeba se vyhnout možnosti oslnění nebo přílišným kontrastům.
- b) Je zakázáno používat svítidly bez krytů.
- c) Přenosné svítidly se nesmí spouštět nebo zavěšovat za kabely. Kabely přenosných svítidel musí procházet mimo náklad a pohybující se zařízení.
- d) Přenosné svítidly musí být řádně zajištěné proti náhodné samovolné změně polohy.
- e) Světla se nesmí vypínat nebo odstraňovat, dokud není zjištěno, že všechny osoby nákladový prostor opustily.

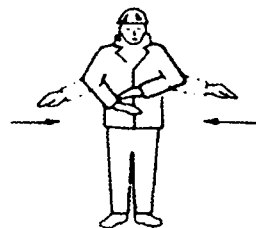
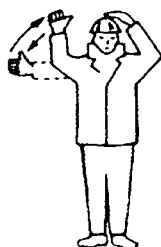
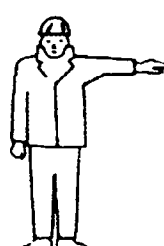
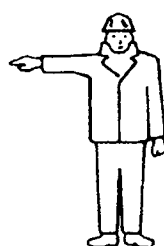
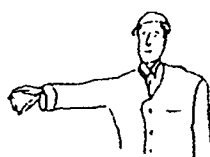
Část 27 – Hrazení

- a) Před započítím práce v nákladových prostorech musí být všechny otvory, které by mohly být příčinou úrazu, zakryty nebo ohrazeny.
- b) Ochranná zábradlí musí být v řádném stavu, pevná a se zajištěnými stojinami.
- c) Částečně otevřené neohrazené jícny se nesmí překrývat plachtou.

Část 28 – Všeobecná opatření

- a) Jestliže se má provádět práce v blízkosti nákladu naskládaného do výšky, musí být náklad zajištěn proti pádu.
- b) Při stavbě přepážek v nákladových prostorech je vhodné používat žebříky.
- c) Jestliže se práce provádí na nákladu naskládaném do výšky nebo v místech, kde hrozí nebezpečí pádu, musí být natažena bezpečnostní síť. Síť nesmí být připevněna ke krytům jícnu.

Část 29 – Signalizace pro práci se zvedacím zařízením

ZASTAV ! (STOP)**NOUZOVĚ (RYCHLE)
ZASTAV****POMALU
ZDVIHEJ
LANO****KONEC
NÁKLADOVÝCH
OPERACÍ****ZDVIHEJ !****SPOUŠTĚJ
RYCHLE !****OTÁČEJ UKÁZANÝM SMĚREM****ZDVIHEJ RAMENO
VÝLOŽNÍKU****SPOUŠTĚJ RAMENO
VÝLOŽNÍKU****VYSUNUJ RAMENO
JEŘÁBU****ZASUNUJ RAMENO
JEŘÁBU****JEŽ S NÁKLADEM
SMĚREM KE MNĚ****JEŽ S NÁKLADEM
SMĚREM ODE MNE****JEŽ S NÁKLADEM UKÁZANÝM SMĚREM****SPOUŠTĚJ POMALU !****SPOUŠTĚJ RYCHLE !****OTEVŘÍ LŽÍCI !****ZAVŘÍ LŽÍCI !**

PRAVIDLA VYKONÁVÁNÍ PRACÍ VE STROJOVNĚ

Část 1

- a) Každé nebezpečné místo ve strojovně musí být bezpečně zakryto nebo jinak zajištěno.
- b) Všechna parní a výfuková potrubí včetně jejich příslušenství, která svým umístěním a teplotou mohou představovat nebezpečí, musí být přiměřeně izolována nebo zakryta. Izolace horkých povrchů musí být udržována v náležitém stavu, zvláště v blízkosti palivových a olejových systémů.
- c) Pokud nářadí způsobuje hluk přesahující nejvyšší přípustné hodnoty stanovené zvláštním právním předpisem,¹⁾ musí zaměstnanec používat osobní ochranné prostředky odpovídající svými útlumovými vlastnostmi danému hluku.
- d) Může-li hluk ve strojovně přehlušit akustickou signalizaci, musí být, kde je to možné, instalována světelná signalizace vhodné intenzity k upoutání pozornosti a pro informaci, že byla zapnuta akustická signalizace. Přednostně by to mělo být světlo nebo světla s otáčivým reflektorem.
- e) Zdroj jakékoliv palivové nebo olejové lekáže musí být neprodleně zjištěn a odstraněn.
- f) Znečištěný olej se nesmí hromadit ve stokách nebo pod podlahou strojovny. Veškerý únik paliva a mazacích nebo hydraulických olejů musí být při nejbližší příležitosti zlikvidován v souladu s ustanoveními MAR-POL. Na všech místech, kde je to proveditelné, musí být stoky a stropy tanků dvojitého dna v blízkosti tlakových olejových a palivových potrubí natřeny barvou světlého odstínu a dobře osvětleny tak, aby lekáž mohla být snadno objevena.
- g) Aby se předešlo přeteku, vyžaduje se zvýšená opatrnost při plnění usazovacích nebo jiných palivových nebo olejových tanků, zvláště ve strojovnách, kde jsou přímo pod těmito tanky výfuková potrubí nebo jiné horké povrchy.
- h) Při plnění tanků, které mají sondy ve strojovně, je třeba věnovat zvláštní pozornost tomu, aby byly zavřeny veškeré uzávěry s protizávažím. Uzávěr s protizávažím na sondě tanku paliva nebo mazacího oleje či na stavoznaku tanku paliva mazacího nebo hydraulického oleje nesmí být nikdy zajištěn v otevřené poloze.
- i) Stoky strojovny musí být stále udržovány v čistotě a bez odpadků, aby nedošlo k ucpání kalových studánek a stoky mohly být snadno a rychle vyčerpány.
- j) Dálkové ovládání sloužící k zastavení strojů nebo čerpadel a ovládání rychlouzavíracích ventilů na usazovacím tanku pro případ požáru musí být pravidelně testovány, aby byla zajištěna jejich stálá uspokojivá funkčnost.

Část 2

- a) Čistící roztoky se musí vždy používat v souladu s instrukcemi výrobce a v dobře větraných prostorech.
- b) Těžké náhradní díly a jiné části strojního vybavení musí být upevněny tak, aby nemohlo dojít k jejich posunu ani za zhoršených plavebních podmínek.

Část 3 – Kotle

- a) Na každém kotli musí být vyvěšeny provozní instrukce. V kotelně musí být vyvěšeny informace dodávané výrobcem hořákového zařízení.
- b) Při zapalování kotle musí být dodrženy tyto zásady:
 - 1. palivo musí mít správnou teplotu podle použitého druhu,
 - 2. z topeniště musí být proudem vzduchu odstraněny všechny výpary,
 - 3. vždy se musí použít speciální zapalovací pochodeň, pokud v témže topeništi již nehoří druhý hořák; jiný způsob zapalování není dovolen,
 - 4. obsluha musí stát z boku, vsunout zapálenou pochodeň a otevřít přívod paliva; ze zapalovací pochodně nesmí odkapávat palivo,

¹⁾ Nařízení vlády č. 502/2000 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací.

5. jestliže palivo okamžitě nevzplane, musí být uzavřen jeho přívod a topeniště musí být 2 až 3 minuty odvětráváno proudem vzduchu. Během této doby musí být vyjmut hořák a zkontrolován rozprašovač a koncovka, jestli jsou v pořádku,
 6. zhasne-li zapálený hořák, musí být zavřen přívod paliva.
- a) Únikové cesty od předních částí kotlů a míst možného požáru musí být udržovány volné.
 - d) Kryt skla stavoznaku musí být vždy na svém místě, je-li sklo pod tlakem. Musí-li se kryt nebo sklo vyměnit nebo opravit, musí být před sejmutím krytu stavoznak odpojen a jeho obsah vypuštěn.

Část 4 – Strojovny s bezobslužným provozem

- a) Člen posádky lodi nesmí vstupovat nebo zůstat ve strojovně během bezobslužného provozu sám, pokud k tomu nemá svolení anebo příkaz službu konajícího strojního důstojníka. Před vstupem do prostoru strojovny, v pravidelných intervalech po dobu pobytu ve strojovně a po jejím opuštění musí telefonicky nebo jiným jasně dohodnutým způsobem informovat službu konajícího palubního důstojníka. Obdobné zásady platí rovněž pro službu konajícího strojního důstojníka. Člen posádky lodi může dostat příkaz ke vstupu do neobsluhované strojovny jenom od službu konajícího strojního důstojníka a smí tam být poslán jenom k provedení konkrétního úkolu, u něhož lze předpokládat, že bude skončen v poměrně krátkém čase. Odchod musí nahlásit službu konajícímu strojnímu důstojníkovi.
- b) Upozornění na bezpečnostní opatření, která je třeba dodržovat osobou pracující v neobsluhované strojovně, musí být vyvěšena u všech vchodů do strojovny. Upozornění musí obsahovat informaci, že v neobsluhované strojovně je pravděpodobnost automatických startů jednotlivých strojních zařízení.
- c) Strojovna s bezobslužným provozem musí být neustále přiměřeně osvětlena.
- d) Je-li strojovna s bezobslužným provozem pod kontrolou z můstku, musí být na můstek vždy ohlášeno, když strojní posádka hodlá převzít kontrolu ovládání a naopak.

Část 5 – Chladírenské zařízení

- a) Na každé lodi musí být dostupné informace o provozu chladírenského zařízení, o dodržování bezpečnosti při provozu chladírenského zařízení, o vlastnostech konkrétního chladicího média a o opatření pro bezpečnou manipulaci s ním.
- b) Nikdo nesmí vstupovat do prostorů chladírenských zařízení bez předchozího oznámení odpovědnému důstojníkovi.
- c) Prostor nebo podlaží, v němž je chladírenské zařízení, musí být přiměřeně větrán a osvětlen. Kde přirozená ventilace nepostačuje, musí být zřízena nucená ventilace uspořádaná tak, že stroje jsou mezi přívodem a výstupem vzduchu a že vzduch je odváděn jak od stropu, tak i od podlahy místnosti. Prostory pro chladírenská zařízení umístěné mezi obytnými prostory pro posádku musí být odvětrány do venkovního prostoru nejméně dvěma ventilátory, z nichž jeden musí zajišťovat výtažnou ventilaci se sáním umístěným u podlahy prostoru.
- d) Tlačné a výtažné ventilátory v prostorech s chladírenským zařízením musí být stále zapnuty. Sání i výtlak musí být volné. Je-li pochybnost o účinnosti ventilace, musí být použit přenosný ventilátor nebo jiný vhodný prostředek k napomáhání odstraňování toxických plynů z těsné blízkosti zařízení.
- e) Je-li zjištěno nebo vznikne-li podezření, že chladicí médium uniklo do kteréhokoliv prostoru, nesmí být činěny pokusy o vstup do tohoto prostoru, dokud nebyl o situaci informován odpovědný důstojník. Je-li potřeba do tohoto prostoru vstoupit, musí být co možná nejvíce odvětrán a vstupující osoba musí mít schválený dýchací přístroj. Pracovník musí být zvenku sledován osobou rovněž vybavenou dýchacím přístrojem.

Část 6 – Hydraulické a pneumatické nářadí a zařízení

- a) Osoba používající hydraulické nebo pneumatické nářadí či zařízení musí být dobře obeznámena se správnými pracovními postupy a zásadami bezpečné obsluhy. Stále musí dodržovat provozní instrukce.
- b) Obsluha se musí ujistit, že tlak v systému indikovaný manometrem je na doporučené hodnotě.
- c) Se zařízením se nesmí pracovat, jestliže je nesprávně nastavené nebo vadné.
- d) Zařízení vadné v jakémkoliv ohledu nesmí být použito, dokud nebude správně seřízeno nebo opraveno. Opravy zařízení nebo seřizování tlaku na bezpečnostním vybavení smí provádět pouze způsobilá osoba.

- e) Před aktivací hydraulického systému a po skončení práce je třeba provést doporučené kontroly, zda v potrubí nejsou vzduchové kapsy nebo kolísavý tlak a neexistují vnější leakáže.
- f) K doplňování hydraulického systému se smí používat jenom předepsaný druh hydraulické kapaliny.
- g) Jakékoliv potřísnění hydraulickou kapalinou musí být ihned odstraněno.
- h) Používá-li se příslušenství s ohebnými hadicemi, nanáší se přes spoj hadice s nářadím proužek světlé barvy, který umožní zjistit vzájemný posun hadice proti nářadí dříve, než dojde k závadě.
- i) Před rozpojením vedení, vyjmutím zátek, ventilů nebo jiných součástí se musí obsluha přesvědčit, že v potrubí není tlak.

Část 7 – Hydraulické zvedáky

Zvedák musí být před použitím prohlédnut, není-li poškozen a zda je množství oleje v nádrži nad doporučeným minimem.

Část 8 – Opravy a údržba ve strojevně

- a) Před započatím opravářské nebo údržbářské práce je třeba učinit všechna opatření pro zajištění bezpečnosti zúčastněných osob.
- b) Jakákoliv údržbářská nebo opravárenská práce, při níž bude přerušena dodávka vody do požární magistraly, nesmí začít, dokud nedá svolení velitel loď a 1. strojní důstojník.
- c) Bez povolení 1. strojního důstojníka nesmí být odpojen žádný výstražný systém.
- d) Před započatím oprav nebo údržby na stroji musí být učiněna opatření, která zabrání jeho protočení nebo startu dálkovým ovládáním nebo automatikou.
- e) Stroje s elektrickým pohonem musí být odpojeny od rozvodné sítě.
- f) Stroje s parním pohonem musí mít ventily pro přívod i výstup páry bezpečně uzavřené a tam, kde je to možné, zamčené nebo zablokované nebo zajištěné jinými prostředky, z nichž zřetelně vyplývá, že ventil nesmí být otevřen.
- g) Při práci s horkou vodou pod tlakem musí být přijata stejná opatření jako pro práci na strojích s parním pohonem nebo na parním potrubí.
- h) Při provádění oprav a údržby musí být přímo na stroji nebo v jeho blízkosti vyvěšeno upozornění, že se dotyčné zařízení nesmí používat.
- i) Mají-li se snímat ventily nebo víka filtrů v tlakovém systému, daná část systému musí být odpojena uzavřením příslušných ventilů. Odvodňovací kohouty musí být otevřeny, aby nebyl v systému tlak.
- j) Praskají-li spoje potrubí, armatury atd., nesmí se demontovat, dokud není jistota, že zařízení není pod tlakem.
- k) Před puštěním páry do parního potrubí musí být otevřena všechna odvodnění. Parní ventil musí být jenom mírně pootevřen a odvodnění musí zůstat otevřeno, dokud není všechna voda vypuštěna.
- l) Práce na pohybujícím se stroji nebo v jeho blízkosti může být povolena jen v případě, že nehrozí žádné nebezpečí nebo když stroj nemůže být z jakéhokoli důvodu zastaven. Osoba provádějící tuto práci musí mít přiléhavý oděv. Odpovědný důstojník musí posoudit, není-li během provádění práce vhodná přítomnost další asistující osoby z důvodu bezpečnosti.
- m) Demontované těžké části strojů musí být při plavbě pevně zajištěny proti pohybu. Jejich ostré hrany musí být podle možnosti zakryty.
- n) Přístup k požárnímu vybavení, únikovým cestám a vodotěsným dveřím musí vždy zůstat volný.
- o) Náhradní díly, nářadí a jiné vybavení se nesmí ponechávat volně položené, zvláště v blízkosti hydraulického mechanismu kormidelního stroje a rozvaděčů.
- p) Pro nastavení otvorů při zpětné montáži se musí používat zaplétací trny, ocelové tyčky apod., nikdy ne prsty.
- q) Jsou-li kvůli umožnění prohlídky sejmuty kryty nebo bezpečnostní zařízení, musí být ustaveny zpět ihned po skončení práce a před zkouškou stroje nebo zařízení.
- r) V prostoru, kde je olej, palivo nebo výpary, se pro osvětlení musí používat pouze bezpečnostní svítidla schváleného typu. Před začátkem práce se musí výpary co nejvíce rozptýlit ventilací.

Část 9 – Ochranný oděv a pomůcky

- a) Osoby pracující v místech, kde může dojít k poranění hlavy nebo kde je nebezpečí zranění pádem předmětů, musí mít bezpečnostní přilbu.
- b) Osoby pracující ve strojních prostorech se zvýšenou hladinou hluku musí používat prostředky na ochranu sluchu.
- c) Vhodnou ochranu očí musí mít každý, kdo pracuje s chemikáliemi, brousí, oklepává, pracuje se sekáčem nebo vykonává práci podobného charakteru.
- d) Tam, kde je nebezpečí uklouznutí, je nutno používat bezpečnostní obuv s protismykovou podešví.

Část 10 – Zvedací zařízení

- a) Na všech částech zvedacího zařízení musí být označeno SWL, které nesmí být překročeno.
- b) Mají-li se stroje nebo jejich části zvedat pomocí šroubů s okem, musí být šrouby zkontrolovány, zda mají krčky, jestli je závit v dobrém stavu a šrouby jsou dotaženy natvrdo až po krček. Před nasazením šroubu musí být závitové otvory pro zvedací šrouby očištěny a zkontrolovány, nejsou-li v nich zbytky jakéhokoliv odpadu.

Část 11 – Podlahové pláty a zábradlí

- a) Zvedací rukojeti musí být tam, kde jsou součástí plátů, použity pro jejich zvedání a usazování. Kde zvedací rukojeti nejsou, musí být plát nadzvednut vhodným nástrojem a před zvednutím podložen špalkem. Okraje se nikdy nesmí přizvedávat prsty.
- b) Kdykoliv jsou odstraněny podlahové pláty nebo zábradlí, musí být otvor účinně ohrazen nebo zakryt a přilehlý prostor musí být dobře osvětlen.

Část 12 – Práce ve výškách

- a) Při práci mimo dosah stojící osoby musí být vždy použito lešení, pracovní plošina nebo žebřík.
- b) Je-li práce vykonávána nad úrovní nejnižší podlahy, musí být přijata opatření proti pádu těžkých předmětů. Na nářadí a demontované součástky se musí použít odkládací nádoba.

Část 13 – Kotle

- a) Kotle smí být otevírány pouze pod dohledem strojního důstojníka. Před odstraněním krytu vstupního otvoru je nutné se ujistit, že v kotli není podtlak. I když je kvůli likvidaci podtlaku otevřen ventil, musí se vždy před sejmutím upínacích třmenů a vtačením dveří nejdříve povolit matky vstupních dveří a uvolnit těsnění. Nejdříve se musí otevřít dveře horních vstupů. Při otevírání dveří musí všichni stát mimo směr případného proudění horkých výparů.
- b) Nikdo nesmí vlézt do kotle, topeniště nebo kouřového kanálu, dokud není zařízení dostatečně vychladlé.
- c) Před povolením vstupu do kotle, který je částí soustavy dvou nebo více kotlů, musí odpovědný strojní důstojník zajistit, aby buď
 1. všechny vstupní otvory, jimiž může vniknout do kotle pára nebo voda z kterékoliv jiné části soustavy, byly odpojeny, odvodněny a otevřeny do okolního ovzduší, nebo, kde to není proveditelné,
 2. všechny ventily nebo kohouty ovládající průchod páry nebo vody byly uzavřeny a bezpečně zablokovány a bylo u nich vyvěšeno upozornění zakazující jejich otevření, dokud nebude povoleno oficiálně.Výše uvedená opatření musí trvat po celou dobu pobytu osob v kotli.
- d) Každý kotel, topeniště nebo kouřový kanál musí být před vstupem osob dobře odvětrán a dále ventilován po celou dobu jejich pobytu uvnitř. Vně kotle musí být vždy pozorovatel po celou dobu, dokud jsou v kotli pracovníci.
- e) Pracovník, který čistí trubky nebo oklepává kotel, musí mít vhodný ochranný oděv a vybavení včetně ochranných brýlí, přilby a respirátoru.
- f) Před vstupem do kotle, který nebyl delší dobu používán nebo ve kterém byly použity chemikálie zabra-

ňující korozi, musí být dbáno zvýšené opatrnosti. V ovzduší může být nedostatek kyslíku, proto se před povolením vstupu osoby musí provést příslušné testy.

Část 14 – Pomocné motory a zařízení

- a) Před započetím práce na generátoru nebo pomocném motoru musí být stroj zastaven a startovací ventil nebo odpovídající zařízení zajištěno tak, aby nemohlo být spuštěno. Musí být vyvěšeno upozornění zakazující start nebo protáčení stroje. Aby se předešlo nebezpečí rozběhu nebo zasažení osoby elektrickým proudem, musí být stroj před začátkem práce elektricky odpojen od rozvaděče nebo startéru. Jistič musí být vypnut a na rozvaděči musí být vyvěšeno upozornění zakazující sepnutí jističe. Kde to lze provést, musí být jistič zablokován ve vypnuté poloze.
- b) Zásobní oleje nebo hořlavý materiál se nikdy nesmí skladovat v blízkosti pojistných ventilů.
- c) Nikdy se nesmí zkoušet start naftového motoru bez předchozího protočení s otevřenými indikačními ventily. Zařízení, kterým se motor protáčí, musí být před startem odpojeno.
- d) Během testování vstřiků nesmí být proud nafty namířen proti pokoze.
- e) K startování motoru se nikdy nesmí použít kyslík.

Část 15 – Hlavní motory

- a) Před povolením práce v klikové nebo převodové skříni hlavního motoru musí být odstavena obracečka a u startovacího místa vyvěšeno upozornění.
- b) Před použitím obracečky se musí prověřit, nejsou-li pracovníci v klikové skříni nebo blízko pohyblivých částí hlavního motoru, a službu konající palubní důstojník musí potvrdit, že je čisto za lodním šroubem.
- c) Jestliže bylo zjištěno přehřívání ložiska v uzavřené klikové skříni, skříň se nesmí otvírat po dobu potřebnou k vychladnutí ložiska.
- d) Otevřená kliková nebo převodová skříň musí být dobře odvětrána, aby se vytlačily všechny hořlavé plyny předtím, než bude přiblížen jakýkoliv možný zdroj zápalu, např. přenosná svítidla, pokud není schváleného bezpečnostního typu.
- e) Před startem hlavního motoru se musí odpovědný strojní důstojník přesvědčit, že hřídel je volná, a informovat službu konajícího palubního důstojníka, který prověří, zda je čisto za lodním šroubem.

Část 16 – Elektrické vybavení

- a) Riziko úrazu elektrickým proudem je na lodi mnohem větší než na břehu vzhledem k podmínkám, jako jsou mokro, vysoká vlhkost ovzduší a teplota (vyvolávající pocení), které snižují kontaktní odpor lidského těla. V těchto podmínkách může i nízké napětí okolo 60 V způsobit těžký nebo smrtelný úraz.
- b) Ve všech místnostech, kde jsou elektrická a spínací zařízení, musí být umístěny vývěsky s instrukcemi o ošetření člověka po zasažení elektrickým proudem. Pro bezvědomého člověka zasaženého elektrickým proudem je velmi důležité okamžité ošetření na místě.
- c) Před prací na elektrickém zařízení musí být vyjmuty pojistky nebo vypnuty jističe, aby byly všechny příslušné obvody bez napětí. Pokud je to možné, musí být vypínače a jističe zablokovány ve vypnuté poloze nebo na nich umístěno upozornění „NEZAPÍNAT, NA ZAŘÍZENÍ SE PRACUJE“. Pokud je vyjmuta pojistka, musí ji mít u sebe až do skončení zákroku osoba, která práci provádí. Musí být prověřeno, zda všechny blokády a další bezpečnostní zařízení jsou provozuschopné. Při práci na zařízení, které pracuje s nominálním napětím přesahujícím 1 kV (vysokonapěťové zařízení), jsou nutná dodatečná bezpečnostní opatření. Práce musí být prováděna způsobem osobou s odpovídajícími technickými znalostmi nebo pod jejím přímým dohledem.
- d) Hořlavé materiály se nikdy nesmí ponechávat v blízkosti spínacích skříní.
- e) Kvůli vysoké toxicitě výparů se nesmí na čištění elektrických zařízení používat tetrachlórmetan. Existují jiné bezpečnější prostředky, např. trichlóretan, ale i při jejich použití musí být prostor dobře větrán. Rozpouštědla se vždy musí používat v souladu s instrukcí výrobce.
- f) Na zařízení pod napětím nebo v jeho blízkosti se nemá pracovat. Je-li to nutné kvůli bezpečnosti lodě nebo z důvodů testování, musí být dodržena opatření podle následujících písmen.

- g) Neustále musí být přítomna další osoba, která je schopna poskytnout ošetření po zasažení elektrickým proudem.
- h) Pracovník musí zaujmout bezpečnou a stabilní pracovní polohu, aby předešel kontaktu s částmi pod napětím při uklouznutí nebo klopýtnutí nebo výkyvu lodě. Kde je to možné, musí se pracovat v dielektrických rukavicích.
- i) Nesmí být připuštěn kontakt s palubou. Vyžaduje se celou dobu pracovat na suché izolační podložce.
- j) Musí být vyloučen dotek s holým kovem. Zvláště nebezpečný je současný dotek oběma rukama. Aby se snížilo riziko dvojího doteku v případě, že se pracující ruka náhodně dotkne části pod napětím, musí být volná ruka v kapse kalhot, kdykoliv je to možné.
- k) Před prací musí být sejmuty náramkové hodinky, kovové náramky a prsteny. Oděv nebo obuv s kovovými součástmi nesmí být používány.
- l) Měřicí hroty musí mít jenom minimum odkrytých kovových částí a izolace obou měřicích hrotů musí být v dobrém stavu. Musí se dát pozor, aby se měřicími hroty nezpůsobilo krátké spojení. Při měření napětí většího než 250 V se měřicí hroty musí přikládat a vyjímat na zařízení, které není pod napětím.

Část 17 – Chladírenské zařízení a chladírenské prostory

- a) Nikdo nesmí vstoupit do chladírenských prostor bez předchozího informování odpovědného důstojníka.
- b) Osoby doplňující chladicí médium nebo provádějící opravu na chladírenském zařízení musí dobře znát všechna opatření, která je třeba provést při práci s daným médiem.
- c) Je-li prokázáno nebo existuje podezření, že chladicí médium uniklo do některého prostoru, nesmí být činěn pokus vstoupit do tohoto prostoru bez přijetí příslušných opatření.
- d) Doplňuje-li se náplň přes plnicí přípojku na sání kompresoru, někdy se praktikuje nahřívání láhve, aby se odpařily poslední zbytky média. Toto se smí dělat pouze ponořením láhve do horké vody nebo jiným podobným nepřímým způsobem, ale nikdy přímým nahříváním láhve hořákem nebo jiným přímým plamenem.
- e) Jestliže oprava nebo údržba vyžaduje nahřátí nádrže obsahující chladicí médium, musí být zajištěno otevření příslušných ventilů tak, aby se zabránilo nárůstu tlaku v nádrži.

Část 18 – Kormidelní zařízení

Práce na kormidelním zařízení se nemají provádět za plavby. Jestliže je nutné pracovat na kormidelním zařízení za plavby, musí být loď zastavena a přijato opatření zajišťující znehybnění kormidla uzavřením ventilů na hydraulických válcích nebo jiným vhodným a účinným způsobem.

Část 19 – Hydraulické a pneumatické vybavení

- a) Před opravami nebo údržbou hydraulických nebo pneumatických zařízení musí být každá zátěž, kterou tato zařízení nesou, přiměřeně podepřena jiným způsobem a teprve poté může být ze systému vypuštěn tlak. Část, na níž se bude pracovat, musí být odpojena od přívodu tlaku. Na přívodovém ventilu musí být vyvěšeno upozornění a ventil musí být zablokován.
- b) Spoje musí mít zajištění proti uvolnění tlaku vzduchu nebo oleje v případě poškození.
- c) Pro bezpečnou práci hydraulických a pneumatických systémů je nutná naprostá čistota pracoviště a nářadí a rovněž tak systém a jeho součásti musí být během práce udržovány v čistotě.
- d) Musí se používat jenom takové součásti, které jsou v souladu s instrukcí výrobce.
- e) V blízkosti testovaného nebo pracujícího hydraulického zařízení se nesmí manipulovat s otevřeným ohněm.
- f) Každá opravená nebo náhradní součást zařízení musí být náležitě prohlédnuta a vyzkoušena, než je v systému uvedena do provozu.
- g) Proud hydraulické kapaliny pod tlakem nesmí být nikdy namířen proti kůži. Každé potřísnění pokožky hydraulickou kapalinou se musí ihned pečlivě smýt.
- h) Před uvedením systému do provozu musí být všechna zařízení v bezpečném stavu.

PRAVIDLA OBSLUHY RÁDIOVÉHO A ELEKTRONICKÉHO ZAŘÍZENÍ

Část 1

- a) Je nutné dodržovat instrukce výrobců zařízení.
- b) Radar se nesmí zapínat s rozpojeným vlnovodem, pokud to není nutné k opravárenským účelům.
- c) Pokud je vysílač v provozu, nesmí se pracovat v bezprostřední blízkosti antény satelitního terminálu.
- d) Dívat se z bezprostřední blízkosti na vlnovod nebo anténu pracujícího radaru, případně na místo, kde je pravděpodobnost vzniku elektrického oblouku nebo jiskření, je nebezpečné.
- e) V blízkosti vadných vysokonapěťových elektronek se může vyskytovat nebezpečná hladina rentgenového záření.
- f) Při práci s rozpouštědly v uzavřených místnostech se musí dbát zvýšené opatrnosti. Musí být dodržovány instrukce výrobce.
- g) Některý záznamový papír používaný v echosondách a faxech vylučuje při práci toxický dým, zařízení musí být proto dobře odvětráváno.
- h) Rádiové vysílače a radary nesmí být zapnuty, jestliže v blízkosti jejich antén pracuje posádka. Současně musí být tato zařízení odpojena od zdrojů a rádiové vysílače uzemněny.
- i) Jsou-li vysílače, radary a napájení vypnuta, musí na nich být vyvěšena upozornění zakazující jejich zapnutí až do skončení prací.
- j) Antény musí být instalovány mimo dosah osob stojících na úrovni paluby v lehce dostupných částech nástavby. Jestliže taková instalace není proveditelná, musí být zřízeno ochranné ohrazení.
- k) U antén rádiových vysílačů a anténních průchodkových izolátorů musí být umístěno upozornění na vysoké napětí.

Část 2 – Nebezpečí úrazu elektrickým proudem

- a) Podmínky na lodi zvyšují riziko úrazu elektrickým proudem.
- b) Před započetím práce na zařízení je třeba vyjmout pojistky a ponechat si je po celou dobu práce u sebe.
- c) Kde jsou jako zdroj použity akumulátory, musí být odpojeny.
- d) „Živá“ šasi připojená k jednomu vodiči sítě jsou příslušně označena a při práci s nimi je třeba dbát zvýšené opatrnosti. Jestliže je v síti střídavého proudu vřazen transformátor, šasi je obvykle spojeno se zemněným vodičem. Toto je však nutno prověřit měřicím přístrojem.
- e) Některá zařízení lze vypnout při zapnutém vypínači hlavního přívodu, přičemž části mohou zůstat pod napětím, proto se musí vždy vypínat hlavní přívod.
- f) Moderní zařízení mají často uvnitř hlavní krystal uzavřený v termostatu. Termostat je napájen ze zdroje nezávislého na vysílači a při vypnutí jeho síťového vypínače zůstává pod napětím.
- g) Před započetím práce na vysokonapěťové části vysílače nebo jiného vysokonapěťového zařízení i při vypnutém síťovém vypínači musí být všechny vysokonapěťové kondenzátory vybity přes vybíjecí obvod se zařazeným odporem. Toto opatření je nutno dodržovat i v případě, kdy kondenzátory mají vlastní vybíjecí odpor.
- h) Elektrolytický kondenzátor, který zjevně není v pořádku, např. se na něm tvoří puchýře, musí být vyměněn.
- i) Na zařízení pod napětím nebo v jeho blízkosti se nesmí pracovat, pokud to není nutné kvůli bezpečnosti lodě nebo z důvodu testování.

Část 3 – Elektronky a polovodičová zařízení

- a) Elektronky vyjímávané ze zařízení, které bylo nedávno v provozu, musí být vyjímány přes tepelně izolující látku. V případě velkých elektronek, např. v koncových zesilovačích, předzesilovačích a modulátorech, které za provozu dosahují vysokých teplot, musí být před vyjmutím ponechán čas na vychladnutí.
- b) S obrazovkami a velkými žhavenými elektronkami se musí manipulovat tak, aby se předešlo jejich rozbítní a případné explozi.

- c) Prach z oxidu berylnatého je velmi nebezpečný při vdechnutí, nebo pronikne-li řeznými ranami nebo oděrkami do pokožky. Může být součástí některých elektronických komponentů. U obrazovek, výkonových tranzistorů, diod a tyristorů, které jej obsahují, je to obvykle uvedeno v informacích od výrobců. Jestliže to v informaci výrobce není uvedeno, nelze to považovat za dostatečný důkaz, že není ve výrobku obsažen. Chladiče, které ho obsahují, mají vysoký lesk a barvu tmavé mosazi. Tyto součástky musí být pečlivě skladovány v původních obalech až do doby jejich použití.
- d) Osoby manipulující s díly obsahujícími oxid berylnatý musí mít ochranný oděv včetně rukavic. Kde je to možné, musí se pracovat pinzetou. Jestliže dojde ke kontaktu s pokožkou, postižené části musí být neprodleně vyčištěny.

Část 4 – Práce na přístrojích na výsuvném šasi nebo na pracovním stole

- a) Před započetím práce musí být výsuvná šasi pevně zajištěna buď vlastním zajišťovacím zařízením nebo použitím špalků nebo klínů.
- b) Každé šasi musí být na pracovním stole pevně zaklínováno nebo jinak zajištěno proti převrácení nebo pohybu.
- c) Dočasné spoje musí být provedeny spolehlivě. Ohebné prodlužovací vodiče musí mít dobrou izolaci a přiměřenou elektrickou vodivost.

Část 5 – Práce s přístroji s vizuálním displejem

- a) Přístroje s vizuálním displejem (dále jen „PVD“) musí být umístěny tak, aby byl možný pohyb okolo zařízení. Musí být zajištěno, aby kabely a vodiče nepředstavovaly při pohybu osoby nebezpečí.
- b) Obsluha musí být v používání PVD náležitě vyškolená. Vyškolení musí být přizpůsobeno potřebám a schopnostem obsluhy a typu zařízení.
- c) Každá osoba, která používá pravidelně, často nebo dlouhou dobu PVD, se musí podrobit očnímu testu před připuštěním k práci a dále pak v pravidelných intervalech. Jestliže oční test nebo vyšetření očním lékařem prokáže, že osoba potřebuje pro tuto práci speciální brýle, musí být tyto brýle k dispozici.
- d) Práce s PVD může duševně vyčerpávat, a proto musí být přijata opatření pro minimalizaci rizika bolestí hlavy a očí. Osvětlení musí být přiměřené prováděnému úkolu, musí zajišťovat minimální oslnění nebo odrazy a displej musí být jasný a snadno čitelný. Operátor musí občas dělat krátké přestávky na odpočinek.
- e) Obsluha PVD nesmí sedět v pokroucené, stísněné nebo křečovitě poloze. Musí mít dostatečný prostor pro nohy a pohodlnou a stabilní židli s nastavitelným opěradlem a výškou sedadla.

Část 6 – Skladování akumulátorů

- a) Při nabíjení se z akumulátoru uvolňuje vodík a kyslík. Aby se předešlo hromadění nebezpečných plynů, musí být akumulátorovny přiměřeně ventilovány.
- b) V akumulátorovnách se nesmí kouřit ani používat otevřený oheň jakéhokoliv druhu. U vchodu do místnosti musí být trvale vyvěšeno upozornění na tento zákaz.
- c) Osvětlení v akumulátorovně musí být stále řádně udržováno, na všech světlech musí být řádně dotažená ochranná skla. Jestliže prasklé nebo rozbité sklo nemůže být ihned vyměněno, musí být příslušný elektrický obvod vypnut, dokud není sklo nahrazeno.
- d) V akumulátorovně se nesmí dělat žádné neschválené úpravy nebo změny na elektrické instalaci (s výjimkou osvětlení).
- e) V akumulátorovně se nesmí používat přenosné elektrické lampy ani nářadí a jiné přenosné nástroje, které by mohly způsobit jiskření.
- f) Akumulátorovna se nesmí využívat ke skladování materiálů, které nemají přímou souvislost s akumulátory.
- g) Musí se předejít krátkému spojení i třeba jednoho článku, které může vyvolat elektrický oblouk nebo jiskření a způsobit výbuch. Velmi silný proud, který prochází vodičem nebo nástrojem při krátkém spojení, může být příčinou požáru.
- h) Izolace a kryty kabelů v akumulátorovně musí být udržovány v dobrém stavu.
- i) Všechny akumulátorové svorky musí být udržovány v čistotě a řádně dotažené, aby se předešlo jiskření a přehřívání. Provizorní pružinové svorky se nesmí nikdy používat.

- j) Kovové nářadí jako maticové nebo francouzské klíče se nesmí pokládat na akumulátory, protože mohou způsobit jiskření nebo krátké spojení. Používané nářadí musí být izolované.
- k) Šperky, hodinky a prstýnky musí být během práce na akumulátorech odloženy. Krátké spojení přes kterýkoliv z těchto předmětů je prudce zahřeje a může způsobit těžké popálení pokožky. Pokud prsten nelze odložit, je třeba ho silně obalit izolačním materiálem.
- l) Nabíječe baterií a všechny obvody z baterie napájené musí být před připojením nebo odpojením vodičů vypnuty. Jestliže se baterie skládá z několika sekcí, musí být možné před začátkem práce snížit napětí mezi sekcemi a tím vážnost důsledků případného krátkého spojení nebo úrazu elektrickým proudem vyjmutím propojovacích vodičů.
- m) Zátky odvětrávacích otvorů akumulátoru musí být při připojování nebo odpojování vodiče pevně dotaženy.
- n) Ventilační potrubí skříní akumulátorů musí být volně průchozí.
- o) Poklopy skříní akumulátorů musí být upevněny, když jsou otevřeny kvůli práci na akumulátoru, a po skončení práce opět náležitě přidělány zpět.
- p) Akumulátory musí být v upevněném bednění, aby se zamezilo jejich pohybu v případě nepříznivého počasí.
- q) Olověné a alkalické akumulátory musí být v oddělených místnostech nebo mezi nimi musí být přepážka. Jestliže se používají oba druhy, je třeba držet odděleně materiály a nářadí používané pro jednotlivé typy, protože kontaminace elektrolytu může způsobit zhoršení parametrů akumulátoru a smíchání obou druhů elektrolytů vyvolá bouřlivou chemickou reakci, která může být velmi nebezpečná.
- r) Oba druhy elektrolytů, kyselinový i alkalický, působí silně korozivně. Každé potřísnění osoby nebo zařízení musí být ihned zlikvidováno pečlivým omytím. Po skončení práce je třeba si vždy umýt ruce.
- s) Akumulátory se musí vždy přepravovat ve svislé poloze, aby se zabránilo rozlití elektrolytu. Přepravy se musí zúčastnit více osob, protože akumulátory jsou těžké a snadno mohou způsobit bolestivé namožení nebo úraz.

Část 7 – Olověné kyselinové akumulátory

- a) Při přípravě elektrolytu se kyselina musí zvolna přilévat do vody.
- b) Při manipulaci s kyselinou musí mít pracovník ochranné brýle, gumové rukavice a ochrannou zástěru.
- c) K neutralizaci kyseliny na pokožce nebo oděvu se musí použít velké množství sladké vody.
- d) Pro případ nehody musí být v místnosti lahvička s přípravkem na vypláchnutí očí. Lahvička musí být snadno hmatem rozlišitelná od kyselinových nebo jiných nádob, aby byla snadno nalezitelná osobou dočasně oslepenou.
- e) Produkty koroze, které vznikají kolem svorek akumulátorů, musí být odstraňovány kartáčováním směrem od těla, aby nezpůsobily poranění pokožky nebo očí. Svorky se musí zakonzervovat tukem na kontakty.
- f) Nadměrná rychlost nabíjení způsobuje, že větracími otvory uniká kyselinová mlha, která se usazuje na okolních předmětech. Musí být očištěna ředěnou čpavkovou vodou nebo sodným roztokem a zasažená místa pak vysušena.

Část 8 – Alkalické akumulátory

- a) Všeobecná bezpečnostní opatření pro tento typ akumulátorů jsou stejná jako pro olověné kyselinové akumulátory s níže uvedenými výjimkami.
- b) Elektrolytem v těchto akumulátorech je louh, který je podobně žíravý, a nesmí proto dojít ke kontaktu s pokožkou nebo oděvem. Při kontaktu s pokožkou musí být postižená část omyta značným množstvím čisté sladké vody. Jestliže však má polití za následek popálení, musí se použít borový prášek nebo jeho nasycený roztok. Oči musí být pečlivě vypláchnuty velkým množstvím čisté sladké vody a ihned potom roztokem borového prášku (v poměru jedna čajová lžička na 1/2 litru vody – nebo roztokem Ophtal). Tento roztok musí být připraven vždy, když se manipuluje s elektrolytem.
- c) Na rozdíl od olověných akumulátorů kovové nádoby alkalických akumulátorů jsou vždy pod napětím, proto se jich nikdo nesmí dotýkat ani na ně odkládat kovové nástroje.

Příloha č. 13 k vyhlášce č. 25/2001 Sb.

PRAVIDLA VYKONÁVÁNÍ PRACÍ V KUCHYNI A MANIPULACE S POTRAVINAMI**Část 1**

- a) Členové posádky lodě manipulující s potravinami, při přípravě a distribuci jídla musí dbát na dodržování vysokého standardu osobní hygieny a čistoty v kuchyni, přípravných a jídelnách.
- b) Před přípravou jídel a po použití záchodu musí mít umyté a vyčištěné nehty.
- c) Každé říznutí, jakkoliv malé, musí být okamžitě ohlášeno a ošetřeno, aby se předešlo infikování.
- d) Otevřená rána, popálenina nebo oděrka musí být zakryta vodotěsným obvazem.
- e) Onemocnění, kožní vyrážky a vřídky musí být nahlášeny veliteli lodě ihned po objevení prvních příznaků.
- f) Osoba postižená průjmami nebo úplavicí nesmí pracovat v kuchyni, přípravných a dalších místech, kde se manipuluje s potravinami.
- g) Člen posádky lodě, který připravuje jídlo, musí být čistě oblečen. Musí mít trvale k dispozici umývadlo, teplou vodu, mýdlo (přednostně tekuté z dávkovací nádoby) a prostředky na osušení rukou.
- h) Všechny potraviny, kuchyňské nádobí, prostírání, stolní nádobí, příbory, veškeré zařízení kuchyně a sklady musí být udržovány v čistotě. Potraviny a pitná voda nesmí být skladovány v místech, kde se mohou vyskytovat choroboplodné zárodky a mikroby. Mražené potraviny nesmí být po rozmrazení znovu zamrazovány.
- i) Prasklé nebo oprýskané kameninové a skleněné nádobí nesmí být používáno. Potraviny, které přišly do styku s poškozeným kameninovým nebo skleněným nádobím, musí být zničeny.
- j) Kameninové a skleněné nádobí se nesmí nechávat ponořené v mycí lázni, kde se může rozbít a způsobit zranění. Tyto předměty se musí umývat jednotlivě, stejně jako nože a jakékoliv nádobí a nástroje s ostrými hranami.
- k) Čisticí prostředky obsahující odbarvovací složky nebo kaustickou sodu a desinfekční prostředky obsahující kyselinu karbolovou (fenol), které mohou způsobit kožní záněty a jsou zdraví škodlivé při požití, se nesmí vzájemně míchat a používat v silnější koncentraci, než je doporučeno, a musí se s nimi zacházet opatrně.
- l) Potravinový odpad, prázdné nádoby od potravin a ostatní odpadky se musí ukládat do vhodných skladovacích nádob mimo prostory, kde se nacházejí potraviny. Jejich likvidace musí probíhat v souladu s mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána.¹⁾
- m) V kuchyních, přípravných, skladech potravin a dalších místech, kde se připravuje jídlo, se nesmí kouřit.

Část 2 – Nebezpečí uklouznutí, pádu a zakopnutí

- a) Musí být používána pevná obuv, nejlépe s protismykovou podešví.
- b) Paluby a podlahové rošty musí být udržovány bez mastnot, odpadků, ledu apod., aby se předešlo uklouznutí. Všechny louže musí být okamžitě vytírány.
- c) Střepy z rozbitého skla nebo kameniny musí být odstraněny smetákem a lopatkou, nikdy ne holýma rukama.
- d) Část paluby před vstupem do lednic musí mít protismykový nátěr.
- e) Po schodech se musí chodit opatrně; jedna ruka musí být vždy volná k přidržování se zábradlí.
- f) Plata, bedýnky, kartony apod. musí být nošeny takovým způsobem, aby nezakrývaly výhled na prahy a podobné překážky.

Část 3 – Kuchyňské sporáky, parní bojler a fritovací hrnce nebo pánve

- a) Zapalovat kuchyňské sporáky na tekutá paliva je nutno s maximální opatrností. Musí být zachován následující postup:

¹⁾ Protokol 1978 k Mezinárodní úmluvě o zabránění znečišťování z lodí (MARPOL), 1973, oznámený pod č. 71/1995 Sb.

1. nutno prověřit vnitřek topeniště, jestli v něm není palivo, a následně profuknout topeniště vzduchem, aby se odvětraly palivové výpary,
 2. palivo musí mít provozní teplotu podle použitého druhu; pokud ji nemá, musí být teplota upravena před jakýmkoliv pokusem o zapálení,
 3. vždy se musí použít speciálně k tomu účelu určená zapalovací pochodeň; jiný způsob zapalování, jako např. vsouvání volného hořícího materiálu do topeniště, není dovolen; pokusy znovu zažehnout hořák od rozpálené vyzdívky topeniště jsou nepřipustné,
 4. obsluha musí stát z boku, vsunout zapálenou pochodeň a otevřít palivo; musí dbát, aby na pochodni nebylo příliš mnoho paliva, které by mohlo ukápnout a způsobit požár,
 5. jestliže palivo okamžitě nevzplane, musí být uzavřen přívod paliva a topeniště profukováno vzduchem 2 až 3 minuty, aby se před druhým pokusem odvětralo od výparů; během této doby musí být hořák vyjmut a zkontrolován rozprašovač a koncovka,
 6. jestliže dojde k zhasnutí zapáleného hořáku, musí být ihned uzavřen přívod paliva.
- b) Opravovat elektrické nebo hořákové sporáky nebo elektrické mikrovlnné trouby smí pouze elektrodůstojník, kterému se musí nahlásit každá závada. Do odstranění závady nesmí být zařízení používáno a musí na něm být vyvěšeno upozornění.
- c) Při každém splachování a mytí zařízení a při splachování podlahy v kuchyni musí být veškeré zařízení a sporák vypnuty a odpojen přívod proudu nebo paliva k nim. Do elektrických zařízení nesmí vniknout voda.
- d) V nepříznivém počasí se musí na sporáku používat zabezpečovací lišty. Hrnce a pánve se nikdy nesmí plnit tak vysoko, aby se z nich při náklonech lodě vyléval obsah.
- e) Při manipulaci s horkými pánvemi a nádobím se musí používat suchý hadr nebo speciální držáky na hrnce. Nikdy se nesmí použít mokrá hadr.
- f) Při otevírání pece nikdo nesmí stát před dvířky, první závan horkého vzduchu může způsobit popáleniny.
- g) Před otevřením vík musí být přerušena dodávka páry k tlakovým hrncům, napařovačům a bojlerům a vypuštěn tlak.
- h) Tuky se nesmí rozpouštět v pecích. Pro tento účel lze použít pouze termostatem ovládaný fritovací hrnec nebo pánve, popřípadě lze nádobku s tukem vložit do větší nádoby s trochou vody.
- i) Do rozpáleného tuku se nikdy nesmí lít voda.
 - j) Jestliže olej v nádobě začne hořet, musí se zhasit plameny a nádoba odstavit od zdroje tepla. Nejde-li oheň uhasit jinak, musí se použít vhodný hasicí přístroj. V žádném případě se nesmí k hašení oleje použít voda.
 - k) Fritovací hrnce nebo pánve musí být opatřeny vhodným bezpečnostním poklopem, který musí být nasazen vždy, když se hrnec nebo pánve nepoužívá.
 - l) Pro snížení rizika požáru způsobeného závadou na ovládacím termostatu fritovacího hrnce nebo pánve musí být všechny fritovací hrnce nebo pánve vybaveny dalším bezpečnostním termostatem.
- m) Elektrické fritovací hrnce nebo pánve musí být ihned po skončení práce vypnuty.
- n) Jestliže se používá mikrovlnná trouba, zvláště při ohřívání zmrazených pokrmů, je nutné dbát, aby jídlo bylo prohřáto správně a rovnoměrně. Musí se pečlivě dodržet instrukce výrobce trouby i pokyny na obalu zmrazené potraviny.
- o) Mikrovlnná trouba se nesmí používat, jestliže jsou její dveře poškozené nebo nefunkční, je poškozený dveřní zámek nebo těsnění. Na každé mikrovlnné troubě musí být upozornění v tomto smyslu.

Část 4 – Kuchyňské vybavení

- a) Nikdo nesmí bez dohledu zkušeného pracovníka pracovat s kuchyňským zařízením, pokud nebyl náležitě proškolen.
- b) Všechny nebezpečné části kuchyňských strojů musí být během práce zakryty.
- c) Veliteli lodě nebo jím pověřenému pracovníkovi musí být nahlášeno poškození každého stroje nebo zařízení nebo jeho součástí, ochranných krytů či bezpečnostního vybavení. Do provedení opravy musí být tento stroj nebo zařízení vyřazeny z provozu a odpojeny od sítě.
- d) Jestliže se má stroj s pohonem vyčistit nebo odstranit z něj překážka způsobující jeho zastavení, musí být vypnut a odpojen od sítě. Po vypnutí se musí se začátkem čištění vyčkat do úplného zastavení všech nebezpečných částí.
- e) Pro čištění všech strojů musí být stanoven a dodržován bezpečný postup.

- f) Osoby mladší 18 let nesmí bez náležitého dozoru čistit žádné zařízení s ručním nebo strojním pohonem a s nebezpečnými částmi, které se mohou během čištění pohybovat.
- g) Na přisunování surovin do zpracujícího stroje se musí používat vhodný nástroj, nikdy ne prsty.
- h) Elektrická zařízení se nesmí obsluhovat mokřýma rukama.

Část 5 – Nože, pilky a sekáčky

- a) S ostrými nástroji se musí zacházet obezřetně a pracovat s nimi vždy opatrně. Nesmí se nechávat volně ležet na pracovní ploše. Nesmí se dávat do mycí lázně společně s jinými předměty, musí se umývat jednotlivě a ukládat na bezpečné místo.
- b) Nože, které se právě nepoužívají, se musí ukládat uspořádaně do přihrádek nebo být v pouzdrech.
- c) Držadla nožů, pilek, sekáčků apod. musí být čistá a odmaštěná. Ostří musí být čisté a nabroušené.
- d) Na otevírání konzerv se musí používat výhradně vhodné otvíráky.
- e) Sekání masa vyžaduje soustředěnou pozornost. Špalek musí být pevný, sekaná část masa bezprostředně na špalku a ruce a tělo mimo dráhu úderů. Musí být dostatek prostoru pro pohyb a na dráze sekání nesmí být žádné překážky. Mimořádnou pozornost vyžadují situace při plavbě lodě na moři.
- f) Potraviny, které se sekají nožem, se nesmí přisunovat k ostří s nataženými prsty. Konce prstů musí být zahnuty směrem k dlani s palcem přes ukazováček. Úhel nože musí být takový, aby ostří směřovalo od sekané potraviny, a tím i od prstů.
- g) Padající nůž se nesmí chytat do rukou a musí se nechat dopadnout.
- h) Pilka na maso se musí navádět ukazováčkem volné ruky umístěným nad ozubením. Řez se musí provádět stálým rovnoměrným pohybem bez tlaku na pilku.

Část 6 – Lednice a sklady

- a) Dveře všech lednic musí být vybaveny zevnitř prostředky pro jejich otevření a spuštění akustického signálu.
- b) V týdenních intervalech musí být prováděno pravidelné testování signalizace, uzávěrů dveří a jejich otevírání zevnitř.
- c) Osoby, které chodí do lednic pravidelně, se uvnitř musí dobře orientovat, aby dokázaly i ve tmě nalézt dveře a zapnout signalizaci.
- d) Všechny dveře lednic musí být vybaveny dostatečně silným zajišťovacím zařízením, které je bezpečně udrží v otevřené poloze při přemisťování zásob nebo za plavby na moři.
- e) Pokud jsou dveře vybaveny visacím zámkem, musí každý vstupující do lednice vzít zámek sebou. O vstupu do lednic musí informovat druhou osobu.
- f) Nesmí se vstupovat do lednic a mrazících prostor, jestliže je podezření, že do nich vniklo chladicí médium. V takovém případě musí být na dveřích vyvěšeno odpovídající upozornění.
- g) Všechny zásoby a bedničky musí být náležitě upevněny, aby se nemohly během mořského přejezdu přesunout nebo volně pohybovat.
- h) Jestliže jsou dřevěné bedýnky nebo latění otevřeny, vyčnívající části jejich obalů musí být odstraněny nebo upraveny tak, aby byly bezpečné.

PRAVIDLA VYKONÁVÁNÍ PRACÍ V LODNÍ PRÁDELNĚ

Část 1

- a) Osoby v prádelnách jsou vystaveny podobným rizikům jako kdekoli jinde na lodi; nevhodnou manipulací s neforemnými nebo těžkými předměty může vzniknout namožení, prádlo nechané na chodbách může způsobit pád, nesprávné použití strojů může přivodit úraz. Kromě toho jsou v prádelnách specifická nebezpečí, jimž je třeba věnovat zvláštní pozornost.
- b) Podlahy v prádelnách se mohou stát extrémně kluzkými, obzvláště jestliže se pracuje s mýdlovými roztoky. Pracující osoba musí mít vhodnou obuv.

Část 2 – Opálení a opaření

- a) Každá horká nádoba nebo stroj a každý zásobník s vřelou vodou musí být považován za potenciální nebezpečí schopné způsobit zranění, a proto se při práci s nimi musí dodržovat přiměřená bezpečnostní opatření.
- b) Musí být udržováno dobré větrání, aby se snížila teplota a vlhkost pracovního prostředí.
- c) Kde je pro ohřívání vody použita pára pod vysokým tlakem, musí být její přívod regulován tak, aby v žádném stroji nevznikl nadměrný tlak.

Část 3 – Stroje a zařízení

- a) Všechny osoby, které budou v prádelně pracovat nebo obsluhovat část jejího zařízení, musí být dobře obeznámeny se správnou obsluhou těchto strojů.
- b) Před spuštěním musí být zařízení prohlédnuto, zda nemá závady. Pozornost musí být zaměřena na automatické vypínací nebo blokovací zařízení praček, ždímaček atd. a krytů a vypínačů pro nouzové zastavení mandlů, lisů a ždímaček. Každá závada zjištěná prohlídkou nebo objevená během práce musí být ihned nahlášena příslušnému zodpovědnému důstojníkovi a do odstranění závady práce na stroji přerušena. Na vadném stroji musí být umístěno výstražné upozornění.
- c) Je nutno provádět pravidelné kontroly a kompletní prohlídky veškerého elektrického zařízení a přístrojů.
- d) Stroje se nesmí přetěžovat a jejich zatížení musí být rozloženo rovnoměrně.
- e) Nesmí se plně spoléhat na koncové vypínače nebo blokovací zařízení na dvířkách praček, ždímaček a sušiček apod.; dvířka zařízení se smí otevírat až po jeho úplném zastavení.

Část 4 – Chemické čištění

- a) Ve všech místnostech, kde se provádí chemické čištění, musí být instalována účinná mechanická nucená ventilace, aby koncentrace výparů nedosáhla mezní hodnoty, jejíž překročení by ohrozilo zdraví člověka.
- b) Výpary se při kontaktu s otevřeným ohněm nebo horkými povrchy rozkládají na toxické a žíravé látky, které jsou zdraví nebezpečné. Proto v místnostech s čisticími roztoky platí zákaz kouření.
- c) Při práci s čisticími roztoky se musí používat nepropustné rukavice.
- d) Varovné upozornění týkající se konkrétně užívaného roztoku musí být v místnosti se zařízením nápadně a trvale vyvěšeno. Toto upozornění musí být získáno od výrobce roztoku a musí obsahovat pokyny pro první pomoc osobě postižené výpary.
- e) Jestliže se roztoky skladují v jiné místnosti, musí být i v této místnosti vyvěšena patřičná upozornění včetně pokynů pro první pomoc.
- f) Roztok přenášený ze skladu k zařízení musí být přepravován v uzavřených nádobách.
- g) Spací pytle, prošívané deky apod. se nesmí čistit chemicky.
- h) Předměty, které byly čišťeny chemicky, se musí velmi pečlivě odvětrat, aby se odstranily veškeré výpary.

Část 5 – Prevence vzniku požáru

- a) Ruční žehličky se nesmí nechávat stát na hořlavém podkladu.
- b) Oděvy se musí sušit pouze na místech k tomu určených.

Příloha č. 15 k vyhlášce č. 25/2001 Sb.

PRAVIDLA VYKONÁVÁNÍ PRACÍ NA LODÍCH PRO KUSOVÝ NÁKLAD A PŘEPRAVY KONTEJNERŮ

Část 1 – Ukládání nákladu

- a) V mezipalubí musí být náklad ukládán s přihlédnutím k pořadí, v jakém bude vykládán. Jestliže se musí otevírat mezipalubní jícen a v mezipalubí zbývá náklad, musí být ponechán nejméně jeden metr široký ochoz od okraje každého otvoru v mezipalubí. Kolem jícnu musí být ve vzdálenosti jednoho metru natřeny barevné linky.
- b) Náklad musí být naložen v dostatečné vzdálenosti od každého žebříku tak, aby tento byl bezpečně přístupný.
- c) Palubní náklad musí být ukládán v souladu se zásadami dobré námořní praxe, požadavky mezinárodních úmluv a pokynů oprávněné osoby, musí být dostatečně vzdálen od jícnu, aby byl zajištěn bezpečný průchod. Překážky na tomto průchodu jako úpony nebo připevňovací oka musí být natřeny bílou barvou. Jestliže to není proveditelné a náklad je uložen u lodního zábradlí nebo u jícnu do takové výšky, že zábradlí nebo jícen neposkytuje účinnou ochranu, musí být zřízeno provizorní ohrazení chránící posádku před pádem přes palubu nebo do otevřeného nákladového prostoru.
- d) Jestliže je náklad uložen až u zábradlí nebo přepážek a vystupuje nad ně, musí být od ok a jiných připevňovacích míst na palubě nataženo ocelové lano nebo řetěz sahající nad palubní náklad, aby člen posádky loď nemusel přelézat přes náklad k palubě kvůli připevňování kladek nebo profendrů.
- e) Jestliže se v některém přístavu musí otevírat nákladové prostory ještě před vyložením palubního nákladu, musí být kolem sila jícnu nebo té části jícnu, která se bude otevírat, zachován volný pás nejméně 1 metr široký. Pokud to nelze zajistit, musí být postaveno ohrazení nebo musí být členové posádky, kteří budou vyjímat a zpět nasazovat palubníky a kryty, zajištěni bezpečnostními lanky.

Část 2 – Nebezpečné náklady a substance

- a) Nebezpečné náklady a substance lze přepravovat pouze v souladu s ustanoveními Předpisu IMDG, která stanoví zásady manipulace a přepravy nebezpečného nákladu včetně požadavků na elektrická zařízení a rozvody, protipožární vybavení, ventilaci, kouření, opravárenskou práci, nutnost a dostupnost zvláštního vybavení atd. pro všechny třídy nebezpečného nákladu. Před manipulací s nebezpečným nákladem je důležité seznámit se s těmito ustanoveními.
- b) Nebezpečné náklady se smí nakládat a vykládat pouze pod dohledem odpovědné osoby.
- c) Nebezpečné náklady se nesmí nakládat jinak než v souladu s Předpisem IMDG. V případě přepravy některé substance jako hromadného nákladu musí nakládká probíhat v souladu s přílohou B Předpisu pro bezpečné zacházení s hromadnými, volně loženými náklady (Předpis BC) vydaného Mezinárodní námořní organizací (IMO).
- d) Jestliže musí člen posádky loď manipulovat se zásilkou obsahující nebezpečnou látku, musí mít náležité informace o podstatě této látky a opatřeních nezbytných při zacházení s ní. V případě náhodného vystavení vlivu nebezpečné látky je třeba postupovat podle Příručky zdravotní první pomoci při příhodách způsobených nebezpečným nákladem (MFAG), která je součástí Předpisu IMDG.
- e) Aby se zabránilo poškození obalů obsahujících nebezpečné látky, musí být přijata vhodná opatření, např. použití speciálního zvedacího zařízení.
- f) V prostorech obsahujících náklad schopný způsobit explozi nebo požár (např. výbušné a hořlavé tekutiny) musí všechna elektrická zařízení a instalace splňovat požadavky Předpisu IMDG. Při nakládce nebo vykládce takového nákladu musí být připraveno v pohotovosti protipožární vybavení. Při manipulaci s tímto nákladem musí být vydán zákaz kouření mimo vyhrazená místa.
- g) Členové posádky nakládající, vykládající nebo jinak manipulující s nebezpečnými látkami musí mít vhodný ochranný oděv a osobní ochranné pomůcky včetně respirátorů.
- h) V případě rozlití nebo rozsypu nebezpečné látky musí být vyvinuto veškeré úsilí pro okamžitou likvidaci škodlivých účinků. Zvláštní pozornost musí být věnována přepravě nebezpečných látek v chladírenských prostorech, kde každý únik může být absorbován izolačním materiálem. Takto zasažená izolace musí být prohlédnuta a podle potřeby vyměněna.

- i) Jestliže dojde k lekáži nebo úniku nebezpečných plynů nebo výparů z nákladu, musí členové posádky okamžitě nebezpečný prostor opustit. Prostor musí být před opětovným vstupem osob odvětrán a otestován, aby se zjistilo, zda koncentrace plynů nebo výparů v atmosféře není pro lidský organismus nebezpečná. Člen posádky lodi, který bude likvidovat únik nebo odstraňovat poškozená balení, musí mít ochranný oděv a dýchací přístroj. Pro případ nouze musí být připraveno v pohotovosti vhodné záchranné a resuscitační vybavení (viz příloha č. 5).
- j) Pokud při přepravě nebezpečného nákladu vzniknou situace uvedené v bodě 8 nebo 9, musí se postupovat podle příručky „Nouzové postupy pro lodě převážející nebezpečný náklad“, která je přílohou Předpisu IMDG.

Část 3 – Přeprava kontejnerů

- a) Jestliže kontejner obsahuje nebezpečný náklad, musí být dodržena ustanovení obsažená v části 2.
- b) Při manipulaci s kontejnery je třeba mít na zřeteli možnost nerovnoměrného naložení a rozložení nákladu uvnitř nebo nesprávně deklarovanou váhu obsahu.
- c) Kontejnery převážené na palubě musí být umístěny a řádně zajištěny způsobem, který přihlíží k jeho vlastní váze a tlaku dalšího nebo dalších kontejnerů umístěných na něm.
- d) Těžké stroje nebo zařízení a pytlované zboží, které je uloženo naplocho ve vrstvách, může vyžadovat další dodatečné upevnění.
- e) Na lodích, které nejsou speciálně konstruované nebo upravené pro jejich přepravu, musí být kontejnery, kde to je proveditelné, uloženy podélně a řádně upevněny. Kontejnery se nesmí dávat na kryty jíců, pokud není jistota, že kryty mají dostatečnou celkovou i místní pevnost.
- f) Musí být zřízen bezpečný přístup na horní část kontejneru, aby bylo možné kontrolovat jeho upevnění. Osoby provádějící tyto práce musí být zajištěny proti pádu bezpečnostním postrojem nebo jiným vhodným způsobem.
- g) Úchyty na palubě, které nad ní vyčnívají, musí být výrazně označeny bílou barvou.
- h) Musí být přijata opatření, která zajistí, aby všechna elektrická zařízení a instalace včetně napájecích kabelů a přípojek byla dostupná a bylo možné je bezpečně provozovat a udržovat.
- i) Kde je pro chladiřské kontejnery použito napájení z lodní sítě, musí být napájecí kabely opatřeny vhodnými koncovkami pro silové obvody a zemnění kontejnerů. Před použitím musí být kabely i koncovky prohlédnuty a otestovány způsobilou osobou. S napájecími kabely se smí manipulovat pouze při vypnutém proudu.

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon (02) 792 70 11, fax (02) 795 26 03 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: (02) 614 32341 a 614 33502, fax (02) 614 33502 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon 0627/305 161, fax: 0627/321 417. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel./fax: 00421 7 525 46 28, 525 45 59. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2001 činí 1000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** celoroční předplatné i objednávky jednotlivých částek – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 0627/305 179, 305 153, fax: 0627/321 417. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Benešov:** HAAGER – Potřeby školní a kancelářské, Masarykovo nám. 101; **Bohumín:** ŽDB, a. s., technická knihovna, Bezručova 300; **Brno:** Vyšehrad, s. r. o., Kapucínské nám. 11, Knihkupectví M. Ženíška, Květinářská 1, M.C.DES, Cejl 76, SEVT, a. s., Česká 14; **České Budějovice:** PROSPEKTRUM, Kněžská 18, SEVT, a. s., Česká 3; **Hradec Králové:** TECHNOR, Hořická 405; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, Klatovy 169/I.; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Most:** Knihkupectví Šeříková, Ilona Růžičková, Šeříková 529/1057; **Napajedla:** Ing. Miroslav Kuččík, Svatoplukova 1282; **Olomouc:** BONUM, Ostružnická 10, Týcho, Ostružnická 3; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Nádražní 29; **Pardubice:** LEJHANEC, s. r. o., Sladkovského 414, PROSPEKTRUM, nám. Republiky 1400 (objekt GRAND); **Plzeň:** ADMINA, Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5; **Praha 1:** Dům učebnic a knih Černá Labuť, Na Poříčí 25, FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, KANT CZ, s. r. o., Hybernská 5, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, Moraviapress, a. s., Na Florenci 7-9, tel.: 02/232 07 66, PROSPEKTRUM, Na Poříčí 7; **Praha 2:** ANAG – sdružení, Ing. Jiří Vítek, nám. Míru 9, Národní dům; **NEWSLETTER PRAHA,** Šafaříkova 11; **Praha 4:** PROSPEKTRUM, Nákupní centrum Budějovická, Olbrachtova 64, SEVT, a. s., Jihlavská 405; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60; **Praha 10:** Abonentní tiskový servis, Hájek 40, Uhřetěves, BMSS START, areál VÚ JAWA, V Korytech 20; **Prerov:** Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22; **Šumperk:** Knihkupectví D-G, Hlavní tř. 23; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Budějovická 928; **Teplice:** L + N knihkupectví, Kapelní 4; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** Severočeská distribuční, s. r. o., Havířská 327, tel.: 047/560 38 66, fax: 047/560 38 77; **Zábřeh:** Knihkupectví PATKA, Žižkova 45; **Žatec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od začervování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. číslo 0627/305 168. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.